

Interreg

România-Ungaria

Fondul European de Dezvoltare Regională

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din FONDUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE REGIONALĂ
prin Programul Interreg V-A România-Ungaria

Titlul proiectului: „Educarea adulților în domeniul vieții sănătoase și a mediului de viață sustenabil”

Contract de finanțare nr. 42314/25.03.2019

Cod eMS: ROHU-380

Parteneriat pentru un viitor mai bun

www.interreg-rohu.eu

Suport curs

”RESPONSABIL DE MEDIU”

**Formatori: Dănoiu Dana Monica
Pascu Mihai Sorin**

Asociația pentru Promovarea Valorilor Naturale și Culturale ale Banatului și Crișanei „EXCELSIOR”

Arad, str. Suceava, nr. 18, 310465 Arad

tel. 0257 210 192, fax: 0257 210 192, mobil: 0745608905

www.ongexcelsior.ro, ong@ongexcelsior.ro

RESPONSABIL DE MEDIU

COR 325710

-SUPPORT CURS-

CUPRINS

Introducere

Termeni și expresii

I. Modulul I: Legislație de mediu, acte normative și standarde aplicabile

1. Legislație de mediu aplicabilă
 - 1.1. Legislația de mediu aplicabilă organizației / companiei / întreprinderii
 - 1.2. Aspecte legislative de managementul și gestiunea deșeurilor, aplicabilă domeniului de activitate al companiei / organizației
2. Acte de reglementare conform domeniului de aplicare
 - 2.1. Autorizații de mediu - Autorizații de mediu specifice activității companiei / întreprinderii
 - 2.2. Proceduri și norme de sănătate, siguranță și igienă
3. Standarde de mediu
 - 3.1. Standarde aplicabile - Standardul pentru Sistem de Management de Mediu, de exemplu: SR EN ISO 14001
 - 3.2. Standarde pentru Sistem de Managementul Calității
 - 3.3. Alte Standarde aplicabile

II. Modulul II: Raportarea activității de mediu

1. Rapoarte privind activitatea de responsabil de mediu
 - 1.1. Rapoarte privind activitatea de responsabil de mediu conform obiectului de activitate al companiei / organizației
 - 1.2. Evidența deșeurilor – raportări ale activității de mediu conform obiectului de activitate al companiei / întreprinderii
2. Rapoarte privind Sistemul de Management de Mediu
 - 2.1. Raportul de audit

Bibliografie

INTRODUCERE

Responsabilul de mediu implementează și urmărește aplicarea procedurilor de Sistem de Management de Mediu în întreprinderi/companii pentru a se asigura că sunt respectate reglementările din domeniul protecției mediului, inclusiv în domeniul deșeurilor.

Întocmește documentații pentru obținerea actelor de reglementare în domeniul protecției mediului, de exemplu: avize, acorduri, autorizații.

Responsabilul de mediu efectuează verificări în întreprinderi pentru a se asigura că se respectă reglementările în materie de deșuri și de protecție a mediului.

Verifică documentația privind gestionarea deșeurilor. Poate oferi consiliere sau poate formula acțiuni preventive sau corective pentru a îmbunătăți gestionarea și eliminarea deșeurilor din companie.

Responsabilul de mediu este angajat intern în cadrul unei companii cu un anumit specific de activitate și în funcție de complexitatea proceselor tehnologice și a obligațiilor în domeniul protecției mediului, acesta intră în contact cu un număr restrâns de probleme de mediu, iar soluțiile așteptate se vor formula împreună cu managerul și/sau cu alți specialiști, responsabilitatea lui fiind limitată.

Responsabilul de mediu trebuie să îndeplinească condițiile și legislația în vigoare pentru exercitarea ocupației.

Responsabilul de mediu se ocupă cu verificarea conformării legislative a companiei, identificarea necesității obținerii anumitor acte de reglementare specifice în domeniul protecției mediului (aviz de mediu, acord de mediu, autorizație de mediu, notificare și/sau autorizație/aviz de gospodărirea apelor, acord de preluare ape uzate, etc), verificarea ulterioară a respectării cerințelor impuse în cadrul acestor autorizații, instruirea angajaților din întreprindere/companie pe probleme de mediu, monitorizarea factorilor de mediu și realizarea rapoartelor specifice către autorități, auditarea internă a Sistemului de Management de Mediu și identificarea unor soluții de conformare, prevenire, reducere sau înlăturare a efectelor impactului generat de companie asupra mediului.

Complexitatea activităților depinde de natura și mărimea organizației în care își desfășoară munca. El poate desfășura activități de rutină, dar și activități mai complexe de interpretare a rezultatelor din documentații de mediu, supraveghere a monitorizării calitative ale indicatorilor de poluare, precum și propuneri de depoluare a surselor. Sunt cazuri în care măsurile necesare presupun re tehnologizare în cadrul organizației, iar acestea sunt influențate

de resursele financiare (interesele clienților/politica organizației), iar decizia nu va veni din partea responsabilului de mediu. În acest caz, puterea de rezolvare a aspectelor de mediu sunt limitate pentru responsabilul de mediu.

Responsabilul de mediu participă la desfășurarea auditurilor interne privind Sistemul de Management de Mediu sub îndrumarea unui auditor sau a managerului de mediu.

Responsabilul de mediu este singurul care se ocupă de problematica de mediu specifică companiei, existând într-adevăr și companii care își permit financiar să dețină un departament de mediu, responsabilitățile persoanelor desemnate nefiind doar în domeniul protecției mediului, acestea ocupându-se de obicei și de sănătate și securitate, calitate, PSI etc.

În comparație cu responsabilul de mediu, consultanții de mediu lucrează exclusiv în sfera protecției mediului, în echipe interdisciplinare, fiind implicați în colective cu diferite specializări conexe (ecologie, inginerie, chimie, biologie, economia mediului, agronomie, hidrologie, etc), existând permanent un schimb de experiență și informații, putând astfel răspunde rapid celor mai complexe întrebări în domeniul conformării de mediu, venind proactiv în sprijinul dezvoltării diferitelor afaceri în acord cu cerințele legislative, identificarea oportunităților de reducere a costurilor de mediu și desfășurarea eficientă a activităților în relația cu furnizorii, beneficiarii și comunitatea în care activează.

Responsabilul de mediu efectuează diferite studii de mediu care pot fi necesare în vederea obținerii de către companiile în care lucrează, a autorizației de mediu, acordului de mediu, autorizației de gospodărirea apelor etc. Pot oferi consiliere sau formulează acțiuni preventive sau corective pentru a îmbunătăți gestionarea și eliminarea deșeurilor din companie/întreprindere.

TERMENI ȘI EXPRESII

A. In domeniul securitatii si sanatatii in munca

- 1) **lucrător** - persoană angajată de către un angajator, potrivit legii, inclusiv studenții, elevii în perioada efectuării stagiului de practică, precum și ucenicii și alți participanți la procesul de muncă, cu excepția persoanelor care prestează activități casnice;
- 2) **angajator** - persoană fizică sau juridică ce se află în raporturi de muncă ori de serviciu cu lucrătorul respectiv și care are responsabilitatea întreprinderii și/sau unității;
- 3) **alți participanți la procesul de muncă** - persoane aflate în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului, în perioada de verificare prealabilă a aptitudinilor profesionale în vederea angajării, persoane care prestează activități în folosul comunității sau activități în regim de voluntariat, precum și șomeri pe durata participării la o formă de pregătire profesională și persoane care nu au contract individual de muncă încheiat în formă scrisă și pentru care se poate face dovada prevederilor contractuale și a prestațiilor efectuate prin orice alt mijloc de probă;
- 4) **reprezentant al lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor** - persoană aleasă, selectată sau desemnată de lucrători, în conformitate cu prevederile legale, să îi reprezinte pe aceștia în ceea ce privește problemele referitoare la protecția securității și sănătății lucrătorilor în muncă;
- 5) **prevenire** - ansamblul de dispoziții sau măsuri luate ori prevăzute în toate etapele procesului de muncă, în scopul evitării sau diminuării riscurilor profesionale;
- 6) **eveniment** - accidentul care a antrenat decesul sau vătămări ale organismului, produs în timpul procesului de muncă ori în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, situația de persoană dată dispărută sau accidentul de traseu ori de circulație, în condițiile în care au fost implicate persoane angajate, incidentul periculos, precum și cazul susceptibil de boală profesională sau legată de profesiune;
- 7) **accident de muncă** - vătămarea violentă a organismului, precum și intoxicația acută profesională, care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu și care provoacă incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice, invaliditate ori deces;
- 8) **boală profesională** - afecțiunea care se produce ca urmare a exercitării unei meserii sau profesii, cauzată de agenți nocivi fizici, chimici ori biologici caracteristici locului de muncă, precum și de suprasolicitarea diferitelor organe sau sisteme ale organismului, în procesul de muncă;
- 9) **echipament de muncă** - orice mașină, aparat, unealtă sau instalație folosită în muncă;
- 10) **echipament individual de protecție** - orice echipament destinat a fi purtat sau mânuit de un lucrător pentru a-l proteja împotriva unuia ori mai multor riscuri care ar putea să îi pună în pericol securitatea și sănătatea la locul de muncă, precum și orice supliment sau accesoriu proiectat pentru a îndeplini acest obiectiv;
- 11) **loc de muncă** - locul destinat să cuprindă posturi de lucru, situat în clădirile întreprinderii și/sau unității, inclusiv orice alt loc din aria întreprinderii și/sau unității la care lucrătorul are acces în cadrul desfășurării activității;
- 12) **pericol grav și iminent de accidentare** - situația concretă, reală și actuală căreia îi lipsește doar prilejul declanșator pentru a produce un accident în orice moment;
- 13) **stagiul de practică** - instruirea cu caracter aplicativ, specifică meseriei sau specialității în care se pregătesc elevii, studenții, ucenicii, precum și șomerii în perioada de reconversie profesională;
- 14) **securitate și sănătate în muncă** - ansamblul de activități instituționalizate având ca scop asigurarea celor mai bune condiții în desfășurarea procesului de muncă, apărarea

vietii, integrității fizice și psihice, sănătății lucrătorilor și a altor persoane participante la procesul de muncă;

- 15) **incident periculos** - evenimentul identificabil, cum ar fi explozia, incendiul, avaria, accidentul tehnic, emisiile majore de noxe, rezultat din disfuncționalitatea unei activități sau a unui echipament de muncă sau/și din comportamentul neadecvat al factorului uman care nu a afectat lucrătorii, dar ar fi fost posibil să aibă asemenea urmări și/sau a cauzat ori ar fi fost posibil să producă pagube materiale;
- 16) **servicii externe** - persoane juridice sau fizice din afara întreprinderii/unității, abilitate să presteze servicii de protecție și prevenire în domeniul securității și sănătății în muncă, conform legii;
- 17) **accident ușor** - eveniment care are drept consecință leziuni superficiale care necesită numai acordarea primelor îngrijiri medicale și a antrenat incapacitate de muncă cu o durată mai mică de 3 zile;
- 18) **boală legată de profesiune** - boala cu determinare multifactorială, la care unii factori determinanți sunt de natură profesională.
- 19) **autorizare a funcționarii din punct de vedere al securității și sănătății în munca** - asumarea de către angajator a responsabilității privind legalitatea desfășurării activității din punct de vedere al securității și sănătății în munca;
- 20) **serviciu intern de prevenire și protecție** - totalitatea resurselor materiale și umane alocate pentru efectuarea activităților de prevenire și protecție în întreprindere și/sau unitate;
comitet de securitate și sănătate în munca - organul paritar constituit la nivelul angajatorului, în vederea participării și consultării periodice în domeniul securității și sănătății în munca, în conformitate cu art. 18 alin. (1)-(3) din lege;
- 21) **zone cu risc ridicat și specific** - acele zone din cadrul întreprinderii și/sau unității în care au fost identificate riscuri ce pot genera accidente sau boli profesionale cu consecințe grave, ireversibile, respectiv deces sau invaliditate;
- 22) **accident care produce incapacitate temporară de muncă (ITM)** - accident care produce incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice consecutive, confirmată prin certificat medical sau, după caz, prin alte documente medicale, potrivit prevederilor legale;
- 23) **accident care produce invaliditate (INV)** - accident care produce invaliditate confirmată prin decizie de încadrare într-un grad de invaliditate, emisă de organele medicale în drept;
- 24) **accident mortal (D)** - accident în urma căruia se produce decesul accidentatului, confirmat imediat sau după un interval de timp, în baza unui act medico-legal;
- 25) **accident colectiv** - accidentul în care au fost accidentate cel puțin 3 persoane, în același timp și din aceleași cauze, în cadrul aceluiași eveniment;
- 26) **accident de muncă de circulație** - accident survenit în timpul circulației pe drumurile publice sau generat de traficul rutier, dacă persoana vătămată se afla în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu;
- 27) **accident de muncă de traseu:** accident survenit în timpul și pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la domiciliu și invers și care a antrenat vătămarea sau decesul;
- 28) **accident survenit pe perioada pauzei reglementare de masă** în locuri organizate de angajator, pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la locul unde ia masă și invers, și care a antrenat vătămarea sau decesul;
- 29) **accident care a antrenat vătămarea sau decesul**, petrecut pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la locul unde își încasează salariul și invers, dacă acesta este organizat de angajator în afara unității;

- 30) **accident in afara muncii** - accident care nu indeplineste conditiile prevazute la art. 5 lit. g) si la art. 30 din lege;
- 31) **invaliditate** - pierdere partiala sau totala a capacitatii de munca, confirmata prin decizie de incadrare intr-un grad de invaliditate, emisa de organele medicale in drept;
- 32) **invaliditate evidenta** - pierdere a capacitatii de munca datorata unor vatamari evidente, cum ar fi un brat smuls din umar, produse in urma unui eveniment, pana la emiterea deciziei de incadrare intr-un grad de invaliditate de catre organele medicale in drept;
- 33) **intoxicatie acuta profesionala** - stare patologica aparuta brusc, ca urmare a expunerii organismului la noxe existente la locul de munca;
- 34) **indatoriri de serviciu** - sarcini profesionale stabilite in: contractul individual de munca, regulamentul intern sau regulamentul de organizare si functionare, fisa postului, deciziile scrise, dispozitiile scrise ori verbale ale conducatorului direct sau ale sefilor ierarhici ai acestuia;
- 35) **comunicare** - procedura prin care angajatorul comunica producerea unui eveniment, de data, autoritatilor prevazute la art. 27 alin. (1) din lege;
- 36) **evidenta** - mijloacele si modalitatile de pastrare a informatiilor referitoare la evenimentele produse;
- 37) **cercetare a bolilor profesionale** - procedura efectuata in mod sistematic, cu scopul de a stabili caracterul de profesionalitate a bolii semnalate;
- 38) **semnalare a bolilor profesionale** - procedura prin care se indica pentru prima oara faptul ca o boala ar putea fi profesionala;
- 39) **raportare a bolilor profesionale** - procedura prin care se transmit informatii referitoare la bolile profesionale declarate potrivit legii la Centrul national de coordonare metodologica si informare privind bolile profesionale si la Centrul National pentru Organizarea si Asigurarea Sistemului Informativ si Informatic in Domeniul Sanatatii Bucuresti.

B. In domeniul protectiei mediului :

1. accident ecologic - evenimentul produs ca urmare a unor neprevăzute deversări/emisii de substanțe sau preparate periculoase/poluante, sub formă lichidă, solidă, gazoasă ori sub formă de vapori sau de energie, rezultate din desfășurarea unor activități antropice necontrolate/bruște, prin care se deteriorează

ori se distrug ecosistemele naturale și antropice;

2. acte de reglementare - aviz de mediu, acord de mediu, aviz Natura 2000, autorizație de mediu, autorizație integrată de mediu, autorizație privind emisiile de gaze cu efect de seră, autorizație

3. acord de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și, după caz, măsurile pentru protecția mediului, care trebuie respectate în cazul realizării unui proiect;

4. acord de import pentru organisme modificate genetic – actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care dă dreptul titularului să realizeze activitatea de

import de organisme/microorganisme modificate genetic și stabilește condițiile în care aceasta se poate desfășura, conform legislației în vigoare;

5. arie/sit - zonă definită geografic exact delimitată;

6. arie naturală protejată - zonă terestră, acvatică și/sau subterană, cu perimetru legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită;

8. audit de mediu - instrument managerial de evaluare sistematică, documentată, periodică și obiectivă a performanței organizației, a sistemului de management și a proceselor destinate protecției mediului, cu scopul:

- a) de a facilita controlul managementului practicilor cu posibil impact asupra mediului;
- b) de a evalua respectarea politicii de mediu, inclusiv realizarea obiectivelor și țintelor de mediu ale organizației;

9. autorizație de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și/sau parametrii de funcționare ai unei activități existente sau ai unei activități noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului, obligatoriu la punerea în funcțiune;

10. autorizație integrată de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care acordă dreptul de a exploata în totalitate sau în parte o instalație, în anumite condiții, care să garanteze că instalația corespunde prevederilor privind prevenirea și controlul integrat al poluării; autorizația poate fi emisă pentru una sau mai multe instalații ori părți ale acesteia, situate pe același amplasament și exploatate de același operator;

11. autorizație privind activități cu organisme modificate genetic - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, conform dispozițiilor legale în vigoare, care reglementează condițiile de introducere deliberată în mediu și/sau pe piață a organismelor modificate genetic și pentru utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic;

12. autoritate competentă pentru protecția mediului autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului sau agențiile pentru protecția mediului, respectiv agențiile regionale pentru protecția mediului și agențiile județene pentru protecția mediului, Administrația Rezervației Biosferei «Delta Dunării», precum și Garda Națională de Mediu și structurile subordonate acesteia;

13. avize de mediu emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului:

a) aviz de mediu - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării;

b) avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor, respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice - act administrativ emis de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, necesar în procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor și, respectiv, de autorizare a îngrășămintelor chimice;

c) aviz Natura 2000 - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care conține concluziile evaluării adecvate și prin care se stabilesc condițiile de realizare a planului sau proiectului din punctul de vedere al impactului asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, incluse sau care urmează să fie incluse în rețeaua ecologică Natura 2000;

14. bilanț de mediu - lucrare elaborată de persoane fizice sau juridice care au acest drept, potrivit legii,

în scopul obținerii autorizației de mediu, care conține elementele analizei tehnice prin care se obțin informații asupra cauzelor și consecințelor efectelor negative cumulate, anterioare, prezente și anticipate ale activității, în vederea cuantificării impactului de mediu efectiv de pe un amplasament; în cazul în care se identifică un impact semnificativ, bilanțul se completează cu un studiu de evaluare a riscului;

15. biodiversitate - variabilitatea organismelor din cadrul ecosistemelor terestre, marine, acvatice continentale și complexelor ecologice; aceasta include diversitatea intraspecifică, interspecifică și diversitatea ecosistemelor;

16. biotehnologie - aplicație tehnologică în care se utilizează sisteme biologice, organisme vii, componentele sau derivatele acestora, pentru realizarea ori modificarea de produse sau procedee cu folosință specifică;

17. biotehnologie modernă - aplicarea în vitro a tehnicilor de recombinare a acidului nucleic și a tehnicilor de fuziune celulară, altele decât cele specifice selecției și ameliorării tradiționale, care înlătură barierele fiziologice naturale de reproducere sau de recombinare genetică;

18. cele mai bune tehnici disponibile - stadiul de dezvoltare cel mai avansat și eficient înregistrat în dezvoltarea unei activități și a modurilor de exploatare, care demonstrează posibilitatea practică de a constitui referința pentru stabilirea valorilor-limită de emisie în scopul prevenirii poluării, iar în cazul în care acest fapt nu este posibil, pentru a reduce în ansamblu emisiile și impactul asupra mediului în întregul său:

a) *tehnicele* se referă deopotrivă la tehnologia utilizată și modul în care instalația este proiectată, construită, întreținută, exploatată, precum și la scoaterea din funcțiune a acesteia și remedierea amplasamentului, potrivit legislației în vigoare;

b) *disponibile* se referă la acele cerințe care au înregistrat un stadiu de dezvoltare ce permite aplicarea lor în sectorul industrial respectiv, în condiții economice și tehnice viabile, luându-se în considerare costurile și beneficiile, indiferent dacă aceste tehnici sunt sau nu utilizate ori realizate la nivel național, cu condiția ca aceste tehnici să fie accesibile operatorului;

c) *cele mai bune* - se referă la cele mai eficiente tehnici pentru atingerea în ansamblu a unui nivel ridicat de protecție a mediului în întregul său;

18.1 certificat de emisii de gaze cu efect de seră titlul care conferă dreptul de a emite o tonă de dioxid de carbon echivalent într-o perioadă definită;

19. deșeu - orice substanță, preparat sau orice obiect din categoriile stabilite de legislația specifică privind regimul deșeurilor, pe care deținătorul îl aruncă, are intenția sau are obligația de a-l arunca;

20. deșeu reciclabil - deșeu care poate constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau pentru alte scopuri;

21. deșeuri periculoase - deșeurile încadrate generic, conform legislației specifice privind regimul deșeurilor, în aceste tipuri sau categorii de deșeuri și care au cel puțin un constituent sau o proprietate care face ca acestea să fie periculoase;

22. deteriorarea mediului - alterarea caracteristicilor fizicochimice și structurale ale componentelor naturale și antropice ale mediului, reducerea diversității sau productivității biologice a ecosistemelor naturale și antropizate, afectarea mediului natural cu efecte asupra calității vieții, cauzate, în principal, de poluarea apei, atmosferei și solului, supraexploatarea resurselor, gospodărirea și valorificarea lor deficitară, ca și prin amenajarea necorespunzătoare a teritoriului;

23. dezvoltare durabilă - dezvoltarea care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități;

24. echilibru ecologic - ansamblul stărilor și interrelațiilor dintre elementele componente ale unui sistem ecologic, care asigură menținerea structurii, funcționarea și dinamica ideală a acestuia;

25. ecosistem - complex dinamic de comunități de plante, animale și microorganisme și mediul abiotic, care interacționează într-o unitate funcțională;

26. ecoturism - formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să contribuie la conservarea și protecția naturii;

b) să utilizeze resursele umane locale;

c) să aibă caracter educativ, respect pentru natură - conștientizarea turiștilor și a comunităților locale;

d) să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural;

27. efluent - orice formă de deversare în mediu, emisie punctuală sau difuză, inclusiv prin scurgere, jeturi, injecție, inoculare, depozitare, vidanțare sau vaporizare;

28. emisie - evacuarea directă ori indirectă, din surse punctuale sau difuze, de substanțe, vibrații, radiații electromagnetice și ionizante, căldură ori de zgomot în aer, apă sau sol;

29. eticheta ecologică - un simbol grafic și/sau un scurt text descriptiv aplicat pe ambalaj, într-o broșură sau alt document informativ, care însoțește produsul și care oferă informații despre cel puțin unul și cel mult trei tipuri de impact asupra mediului;

30. evaluare de mediu - elaborarea raportului de mediu, consultarea publicului și a autorităților publice interesate de efectele implementării planurilor și programelor, luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor acestor consultări în procesul decizional și asigurarea informării asupra deciziei luate;

30.1 evaluare adecvată - procesul menit să identifice, să descrie și să stabilească, în funcție de obiectivele de conservare și în conformitate cu legislația în vigoare, efectele directe și indirecte, sinergice, cumulative, principale și secundare ale oricărui plan ori proiect, care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul unei arii naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, în mod individual ori în combinație cu alte planuri sau proiecte;

31. evaluarea impactului asupra mediului - proces menit să identifice, să descrie și să stabilească, în funcție de fiecare caz și în conformitate cu legislația în vigoare, efectele directe și indirecte, sinergice, cumulative, principale și secundare ale unui proiect asupra sănătății oamenilor și a mediului;

32. evaluarea riscului - lucrare elaborată de persoane fizice sau juridice care au acest drept, potrivit legii, prin care se realizează analiza probabilității și gravității principalelor componente ale impactului asupra mediului și se stabilește necesitatea măsurilor de prevenire, intervenție și/sau remediere;

33. exemplar - orice plantă sau animal în stare vie sau moartă, sau orice parte sau derivat din acestea, precum și orice alte produse care conțin părți sau derivate din acestea, așa cum sunt specificate în documentele ce le însoțesc, pe ambalaje, pe mărci sau etichete sau în orice alte situații;

34. experti - persoane fizice, recunoscute și/sau atestate pe plan național și/sau internațional de către autoritățile competente în domeniu;

35. habitat natural - arie terestră, acvatică sau subterană, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice;

38. - informația privind mediul - orice informație scrisă, vizuală, audio, electronică sau sub orice formă materială despre:

a) starea elementelor de mediu, cum sunt aerul și atmosfera, apa, solul, suprafața terestră, peisajul și ariile naturale, inclusiv zonele umede, marine și costiere, diversitatea biologică și componentele sale, inclusiv organismele modificate genetic, precum și interacțiunea dintre aceste elemente;

b) factorii, cum sunt substanțele, energia, zgomotul, radiațiile sau deșeurile, inclusiv deșeurile radioactive, emisiile, deversările și alte evacuări în mediu, ce afectează sau pot afecta elementele de mediu prevăzute la lit. a);

c) măsurile, inclusiv măsurile administrative, cum sunt politicile, legislația, planurile, programele, convențiile încheiate între autoritățile publice și persoanele fizice și/sau juridice privind obiectivele de mediu, activitățile care afectează sau pot afecta elementele și factorii prevăzuți la lit. a) și, respectiv, b), precum și măsurile sau activitățile destinate să protejeze elementele prevăzute la lit. a);

d) rapoartele referitoare la implementarea legislației privind protecția mediului;

e) analizele cost-beneficiu sau alte analize și prognoze economice folosite în cadrul măsurilor și activităților prevăzute la lit. c);

f) starea sănătății și siguranței umane, inclusiv contaminarea, ori de câte ori este relevantă, a lanțului trofic, condițiile de viață umană, siturile arheologice, monumentele istorice și orice construcții, în măsura în care acestea sunt sau pot fi afectate de starea elementelor de mediu prevăzute la lit. a), sau, prin intermediul acestor elemente, de factorii, măsurile și activitățile prevăzute la lit. b) și, respectiv, c).

39. infrastructura pentru informații spațiale - metadate, seturi de date spațiale și servicii de date spațiale; servicii și tehnologii de rețea; acorduri privind folosirea în comun, accesul și utilizarea; procedurile, procesele și mecanismele de monitorizare și coordonare stabilite, operate sau puse la dispoziție în conformitate cu prevederile legale;

40. instalație - orice unitate tehnică staționară sau mobilă precum și orice altă activitate direct legată, sub aspect tehnic, cu activitățile unităților staționare/mobile aflate pe același amplasament, care poate produce emisii și efecte asupra mediului;

41. mediu geologic - ansamblul structurilor geologice de la suprafața pământului în adâncime: sol, ape subterane, formațiuni geologice;

42. microorganism - orice entitate microbiologică, celulară sau necelulară, capabilă de replicare sau de transfer de material genetic, inclusiv virusurile, virozii și celulele vegetale și animale în culturi;

43. monitorizarea mediului - supravegherea, prognozarea, avertizarea și intervenția în vederea evaluării sistematice a dinamicii caracteristicilor calitative ale elementelor de mediu, în scopul cunoașterii stării de calitate și a semnificației ecologice a acestora, a evoluției și implicațiilor sociale ale schimbărilor produse, urmate de măsurile care se impun;

44. monument al naturii - specii de plante și animale rare sau periclitate, arbori izolați, formațiuni și structuri geologice de interes științific sau peisagistic;

45. organism modificat genetic - orice organism, cu excepția ființelor umane, în care materialul genetic a fost modificat printr-o modalitate ce nu se produce natural prin împerechere și/sau recombinare naturală;

46. autorizație privind emisiile de gaze cu efect de seră - actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care se stabilesc obligațiile privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră; de asemenea, se stabilește obligația de a returna anual în Registrul național al emisiilor de gaze cu efect de seră un număr de certificate de emisii de gaze cu efect de seră egal cu cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră, monitorizate și verificate pentru anul anterior;

47. plafon național de emisie - cantitatea maximă dintr-o substanță care poate fi emisă la nivel național, în decursul unui an calendaristic;

48. planuri și programe - planurile și programele, inclusiv cele cofinanțate de Comunitatea Europeană, ca și orice modificări ale acestora, care se elaborează și/sau se adoptă de către o autoritate la nivel național, regional sau local ori care sunt pregătite de o autoritate pentru adoptarea, printr-o procedură legislativă, de către Parlament sau Guvern și sunt cerute prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative;

49. plan de acțiuni - plan de măsuri cuprinzând etapele care trebuie parcurse în intervale de timp precizate prin prevederile autorizației integrate de mediu de către titularul activității sub controlul autorității competente pentru protecția mediului în scopul respectării prevederilor legale referitoare la prevenirea și controlul integrat al poluării; planul de acțiune face parte integrantă din autorizația integrantă de mediu;

50. poluant - orice substanță, preparat sub formă solidă, lichidă, gazoasă sau sub formă de vapori ori de energie, radiație electromagnetică, ionizantă, termică, fonică sau vibrații care, introdusă în mediu, modifică echilibrul constituenților acestuia și al organismelor vii și aduce daune bunurilor materiale;

51. poluare - introducerea directă sau indirectă a unui poluant care poate aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime;

- 52. prejudiciu** - efectul cuantificabil în cost al daunelor asupra sănătății oamenilor, bunurilor sau mediului, provocat prin poluanți, activități dăunătoare ori dezastre;
- 53. proiect** - execuția lucrărilor de construcții sau alte instalații ori amenajări, alte intervenții asupra cadrului natural și peisajului, inclusiv cele care implică extragerea resurselor minerale;
- 54. program pentru conformare** - plan de măsuri necesare pentru îndeplinirea cerințelor privind protecția mediului, la termenele stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului; programul pentru conformare face parte integrantă din autorizația de mediu;
- 55. program operațional sectorial** - document aprobat de Comisia Europeană pentru implementarea acelor priorități sectoriale din Planul Național de dezvoltare care sunt aprobate spre finanțare prin cadrul de sprijin comunitar;
- 56. public** - una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în concordanță cu legislația ori cu practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile acestora;
- 57. raport de mediu** - parte a documentației planurilor sau programelor, care identifică, descrie și evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului, ale aplicării acestora și alternativele sale raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă, conform legislației în vigoare;
- 58. raport de amplasament** - documentație elaborată de persoane fizice sau juridice care au acest drept, potrivit legii, în scopul obținerii autorizației integrate de mediu și care evidențiază starea amplasamentului, situația poluării existente înainte de punerea în funcțiune a instalației și oferă un punct de referință și comparație la încetarea activității;
- 59. raport de securitate** - documentație elaborată de persoane fizice sau juridice care au acest drept, potrivit legii, necesară pentru obiective în care sunt prezente substanțe periculoase conform prevederilor legislației privind controlul activităților, care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase;
- 60. resurse naturale** - totalitatea elementelor naturale ale mediului ce pot fi folosite în activitatea umană: resurse neregenerabile - minerale și combustibili fosili, regenerabile - apă, aer, sol, floră, fauna sălbatică, inclusiv cele inepuizabile - energie solară, eoliană, geotermală și a valurilor;
- 61. sistem de management de mediu** - componentă a sistemului de management general, care include structura organizatorică, activitățile de planificare, responsabilitățile, practicile, procedurile, procesele și resursele pentru elaborarea, aplicarea, realizarea, analizarea și menținerea politicii de mediu;
- 62. substanță** - element chimic și compuși ai acestuia, în înțelesul reglementărilor legale în vigoare, cu excepția substanțelor radioactive și a organismelor modificate genetic;
- 63. substanța periculoasă** - orice substanță clasificată ca periculoasă de legislația specifică în vigoare din domeniul chimicalelor;
- 64. substanțe prioritare** - substanțe care reprezintă un risc semnificativ de poluare asupra mediului acvatic și prin intermediul acestuia asupra omului și folosințelor de apă, conform legislației specifice din domeniul apelor;
- 65. substanțe prioritare periculoase** - substanțele sau grupurile de substanțe care sunt toxice, persistente și care tind să bioacumuleze și alte substanțe sau grupe de substanțe care creează un nivel similar de risc, conform legislației specifice din domeniul apelor;
- 66. sursă de radiații ionizante** - entitate fizică, naturală, realizată sau utilizată ca element al unei activități care poate genera expuneri la radiații, prin emiteri de radiații ionizante sau eliberare de substanțe radioactive;
- 67. trasabilitate** - posibilitatea identificării și urmării organismelor modificate genetic și a produselor rezultate din acestea pe parcursul tuturor etapelor activităților care implică astfel de organisme și produse;
- 68. utilizare în condiții de izolare** - orice operațiune prin care microorganismele sunt modificate genetic, cultivate, multiplicare, stocate, folosite, transportate, distruse și/sau anihilate

în condiții controlate, în spații/medii închise. Pentru toate aceste operațiuni se iau măsuri specifice de izolare, pentru a se evita/limita contactul lor cu oamenii și cu mediul;

69. zonă umedă - întindere de bălți, mlaștini, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusive întinderea de apă marină a cărei adâncime la reflux nu depășește 6 m.

III. Modulul I: Legislație de mediu, acte normative și standarde aplicabile

1. Legislație de mediu aplicabilă

1.1. Legislația de mediu aplicabilă organizației / companiei / întreprinderii

- **OUG nr. 195/2005 asupra protecției de mediu, aprobată prin Legea nr.265 din 29/06/2006**

Obiectul acestei ordonanțe de urgență îl constituie reglementarea protecției mediului, obiectiv de interes public major, pe baza principiilor și elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă a societății.

Ordonanța, printre altele, definește:

- *Autorizație integrată de mediu*
- *Deșeu – deșeu reciclabil*- deșeu ce poate constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau pentru alte scopuri;
- *Deșeuri periculoase*
- *Deteriorarea mediului*
- *Monitorizarea mediului*

Mediu: ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului;

Cerintele legale de mediu: exigente legislative de mediu (ex.: cerințe legale naționale, internaționale, regionale / departamentale, guvernamentale locale, acte normative de mediu, standarde de mediu, standarde ale sistemului de management de mediu, standarde de firmă, acte de reglementare, etc.)

- *Acte de reglementare pentru mediu:* acorduri emise de autoritățile locale (autorizația de mediu, avizul / acordul de mediu, autorizație / avizul / notificarea de gospodărirea apelor etc.), acorduri încheiate cu clienții, coduri de bună practică, angajamente de etichetare voluntară de mediu, cerințe ale organizației, etc.

- *Acte normative de mediu:* prevederi legale de mediu pe factori de mediu: apă, aer, sol, subsol, deșeuri, ambalaje, etc.

Factori de mediu: apă, aer, sol, specii și habitate naturale.

Sector de activitate: industrie, zootehnie, servicii etc.;

Riscuri: poluarea apei, aerului, solului, degradarea biodiversității, producerea deșeurilor, etc.

Factori de risc ce acționează asupra mediului:

- chimice: substanțe toxice, corozive, inflamabile;
- mecanici: vibrații excesive ale echipamentelor tehnice; mișcări funcționale ale echipamentelor; deplasări ale mijloacelor de producție sub efectul gravitației (alunecare, rostogolire, rasturnare etc.);

- termici si electrici;
- biologici;
- radiatii;
- gaze (inflamabile, explozive);
- alti factori de risc ai mediului: lucrari care implica expunerea la pulberi în suspensie, în aer, lucrari care implica expunerea la aerosoli caustici sau toxici.

Dezvoltare durabila - dezvoltarea care corespunde necesitatilor prezentului, fara a compromite posibilitatea generatiilor viitoare de a-si satisface propriile necesitati;

Resurse naturale: totalitatea elementelor naturale ale mediului ce pot fi folosite în activitatea umana: resurse neregenerabile - minerale si combustibili fosili, regenerabile - apa, aer, sol, flora, fauna salbatica, inclusiv cele inepuizabile – energie solara, eoliana, geotermala si a valurilor;

Deteriorarea mediului- alterarea caracteristicilor fizico-chimice si structurale ale componentelor naturale si antropice ale mediului, reducerea diversitatii sau productivitatii biologice a ecosistemelor naturale si antropizate, afectarea mediului natural cu efecte asupra calitatii vietii, cauzate, în principal, de poluarea apei, atmosferei si solului, supraexploatarea resurselor, gospodarirea si valorificarea lor deficitara, ca si prin amenajarea necorespunzatoare a teritoriului;

Cele mai bune tehnici disponibile: stadiul de dezvoltare cel mai avansat si eficient pentru protejarea mediului din sectorul industrial.

Legislatie

Legislatia de mediu din Romania este destul de incurcata, cu ordine sau hotarari de guvern care completeaza cateva paragrafe a unor legi existente si cu norme metodologice nu intotdeauna foarte clare.

In paragrafele urmatoare este prezentata o sinteza a celor mai importante obligatii impuse firmelor prin legislatia actuala de mediu:

- Obligatia de a nu degrada mediul prin depozitari necontrolate de deseuri de orice fel (Legea 195/2005 privind protectia mediului – amenda de la 25.000 lei la 50.000 lei);
- Obligatia de a functiona cu respectarea prevederilor autorizatiei/autorizatiei integrate de mediu pentru activitatile care fac obiectul procedurilor de reglementare din punct de vedere al protectiei mediului (Legea 195/2005 privind protectia mediului – amenda de la 50.000 lei la 100.000 lei);
- Persoana responsabila cu managementul deseurilor conform Legii 211/2011 (lipsa persoanei responsabile se sanctioneaza cu amenda 15.000-30.000RON);
- Dosar propriu de management al deseurilor, ce cuprinde identificarea, clasificarea si raportarea diferentiata a tipurilor de deseuri generate conform HG 856/2002 si Legea 211/2011. Contine contractele cu colectorii, autorizatiile de mediu, raportarile, evidenta lunara (lipsa acestui dosar se sanctioneaza cu amenda 15.000-30.000 RON);
- Colectarea separata cel putin a deseurilor din hartie, metal, plastic si sticla. (Legea 211/2011, art. 14.1; amenda: 20 000 – 40 000 RON);
- Predarea separata a deseurilor din baterii si acumulatori, in vederea reciclarii. (HG.1132/2008, art. 7.18; amenda: 5 000 – 7 500 RON)
- Se interzice transportarea deseurilor si deseurilor periculoase cu mijloace de transport neautorizate (HG 1061/2008 amenda 10.000-30.000 RON in functie de articolele incalcate);
- Colectarea separata, stocarea si predarea, in vederea reciclarii, a uleiurilor uzate. (HG. 235/2007, art. 5:1; amenda: 7 500 – 10 000);
- Se interzice eliminarea deseurilor provenite de la aparate electrice sau electronice prin depozitare finala (HG. 1037/2010, art. 5.2; amenda: 5 000 – 10 000 RON);
- Se interzice abandonarea deseurilor si depozitarea in locuri neautorizate. (L.211/2011, art. 19.3 si 4; amenda: 20 000 – 40 000 RON);

Se interzice eliminarea deșeurilor din baterii amestecate cu cele menajere (HG. 1132/2008, art. 10.1; amenda: 25 000 – 30 000 RON).

Există mai multe legi, hotărâri de guvern, ordonanțe de urgență și ordine de ministru care reglementează piața deșeurilor dintre care menționăm:

- Legea 211 din 2011 privind regimul deșeurilor;
- HG 856 din 2002 reglementează evidența deșeurilor, inclusiv a celor periculoase și prezintă lista deșeurilor;
- HG 349 din 2005 privind depozitarea deșeurilor;
- HG 621 din 2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- HG 1872 din 2006 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- HG 247 din 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- Ordin 2742/3190/205 din 2011 pentru aprobarea Procedurii, criteriilor de autorizare, reautorizare, revizuire, avizare anuală, emitere și anulare a licenței de operare, a procentajului minim de valorificare a deșeurilor de ambalaje preluate de la populație, a operatorilor economici în vederea preluării obligațiilor privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare și reciclare a deșeurilor de ambalaje, precum și pentru aprobarea componentei și atribuțiilor comisiei de autorizare;
- HG 235 din 2007 privind gestionarea uleiurilor uzate;
- HG 1037 din 2010 privind deșeurile din echipamente electrice și electronice;
- HG 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori;
- Legea 249 din 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje

HG 1079 din 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.132/2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori.

2.6.1 Specificații ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 195 din 22 decembrie 2005

Mediul reprezintă ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului.

Principiile și elementele strategice ce stau la baza CERINTELOR LEGALE sunt:

- a) principiul integrării cerințelor de mediu în celelalte politici sectoriale;
- b) principiul precauției în luarea deciziei;
- c) principiul acțiunii preventive;
- d) principiul reținerii poluanților la sursă;
- e) principiul "poluatorul plătește";
- f) principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural;
- g) utilizarea durabilă a resurselor naturale;
- h) informarea și participarea publicului la luarea deciziilor, precum și accesul la justiție în probleme de mediu;
- i) dezvoltarea colaborării internaționale pentru protecția mediului.

Modalitățile de implementare a principiilor și a elementelor strategice sunt:

- a) prevenirea și controlul integrat al poluării prin utilizarea celor mai bune tehnici disponibile pentru activitățile cu impact semnificativ asupra mediului;

- b) adoptarea programelor de dezvoltare, cu respectarea cerințelor politicii de mediu;
- c) corelarea planificării de amenajare a teritoriului și urbanism cu cea de mediu;
- d) efectuarea evaluării de mediu înaintea aprobării planurilor și programelor care pot avea efect semnificativ asupra mediului;
- e) evaluarea impactului asupra mediului în faza inițială a proiectelor cu impact semnificativ asupra mediului;
- f) introducerea și utilizarea pârghiilor și instrumentelor economice stimulative sau coercitive;
- g) rezolvarea, pe niveluri de competență, a problemelor de mediu, în funcție de amploarea acestora;
- h) promovarea de acte normative armonizate cu reglementările europene și internaționale în domeniu;
- i) stabilirea și urmărirea realizării programelor pentru conformare;
- j) crearea sistemului național de monitorizare integrată a calității mediului;
- k) recunoașterea produselor cu impact redus asupra mediului, prin acordarea etichetei ecologice;
- l) menținerea și ameliorarea calității mediului;
- m) reabilitarea zonelor afectate de poluare;
- n) încurajarea implementării sistemelor de management și audit de mediu;
- o) promovarea cercetării fundamentale și aplicative în domeniul protecției mediului;
- p) educarea și conștientizarea publicului, precum și participarea acestuia în procesul de elaborare și aplicare a deciziilor privind mediu;
- q) dezvoltarea rețelei naționale de arii protejate pentru menținerea stării favorabile de conservare a habitatelor naturale, a speciilor de flora și faună sălbatică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene-Natura 2000;
- r) aplicarea sistemelor de asigurare a trasabilității și etichetării organismelor modificate genetic;
- s) înlăturarea cu prioritate a poluanților care periclitează nemijlocit și grav sănătatea oamenilor.

Statul recunoaște oricărei persoane dreptul la un "mediu sănătos și echilibrat ecologic" garantând în acest scop:

- a) accesul la informația privind mediul, cu respectarea condițiilor de confidențialitate prevăzute de legislația în vigoare;
- b) dreptul de asociere în organizații pentru protecția mediului;
- c) dreptul de a fi consultat în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea politicii și legislației de mediu, emiterea actelor de reglementare în domeniu, elaborarea planurilor și programelor;
- d) dreptul de a se adresa, direct sau prin intermediul organizațiilor pentru protecția mediului, autorităților administrative și/sau judecătorești, după caz, în probleme de mediu, indiferent dacă s-a produs sau nu un prejudiciu;
- e) dreptul la despăgubire pentru prejudiciul suferit.

Protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice.

Autoritățile administrației publice centrale și locale prevăd în bugetele proprii fonduri pentru îndeplinirea obligațiilor rezultate din implementarea legislației comunitare din domeniul mediului și pentru programe de protecție a mediului și colaborează cu autoritățile publice centrale și teritoriale pentru protecția mediului în vederea realizării acestora.

Coordonarea, reglementarea și implementarea în domeniul protecției mediului revin autorității publice centrale pentru protecția mediului, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului,

agențiilor regionale și județene pentru protecția mediului, Administrației Rezervației Biosferei «Delta Dunării».

În perimetrul Rezervației Biosferei "Delta Dunării" autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului este reprezentată de Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării".

Controlul respectării măsurilor de protecția mediului se realizează de:

- a) comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu, Administrației Rezervației Biosferei «Delta Dunării»;
- b) autoritățile administrației publice locale, prin personalul împuternicit;
- c) Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor, prin personalul împuternicit, în domeniile lor de activitate, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

1.2. Aspecte legislative de managementul și gestiunea deșeurilor, aplicabilă domeniului de activitate al companiei / organizației

Obiectivul acestui modul este prezentarea considerațiilor privind reglementările generale legale precum și a reglementărilor specifice în vederea identificării deșeurilor provenite din sectorul gospodăresc și public, controlului modului de colectare, transport și depozitare, supravegherii procesului de depozitare și valorificare a deșeurilor din sectorul gospodăresc și public.

La sfârșitul acestui modul absolvenții vor cunoaște legislația specifică privind activitatea de înființare, dezvoltare, gestionare, și/sau exploatare în comun a unor sisteme comunitare de utilități publice precum și cea privind furnizarea/prestarea de servicii de utilități publice utilizatorilor pe raza teritorială a unităților administrativ-teritoriale asociate.

• LEGEA nr. 51 din 8 martie 2006, privind serviciile comunitare de utilități publice

Această lege stabilește cadrul juridic și instituțional unitar, obiectivele, competențele, atribuțiile și instrumentele specifice necesare înființării, organizării, gestionării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului furnizării, prestării reglementate a serviciilor comunitare de utilități publice.

Conform prevederilor **art.29, alin (1) din LEGEA nr.51/2006 - *Legea serviciilor comunitare de utilități publice-gestiunea directă*** - este modalitatea de gestiune în care autoritățile administrației publice locale, sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, își asumă, în calitate de operator, toate sarcinile și responsabilitățile ce le revin, potrivit legii, cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice și la administrarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente.

Gestiunea directă se realizează prin structuri proprii ale autorităților administrației publice locale sau asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, înființate prin hotărâri ale consiliilor locale, ale consiliilor județene sau ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară.

Gestiunea delegată, conform prevederilor **art. 30 alin (1) din Legea nr. 51/2006-*Legea serviciilor comunitare de utilități publice***, este modalitatea de gestiune în care autoritățile administrației publice locale sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz, transferă unuia sau mai multor operatori toate sarcinile și responsabilitățile privind furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice precum și administrarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora, pe baza unui contract, denumit contract de delegare a gestiunii. Gestiunea delegată se realizează prin intermediul unor operatori de servicii de utilități publice, care pot fi:

a). Societăți comerciale prestatoare/furnizoare de servicii de utilități publice locale sau asociațiile de dezvoltare intercomunitare, cu capital social al unităților administrativ-teritoriale;

b). Societăți comerciale prestatoare/furnizoare de servicii de utilități publice, rezultate ca urmare a reorganizării administrative a regiilor autonome de interes local sau județeanori a serviciilor publice de specialitate subordonate autorităților administrației publice locale, al caror capital social este deținut în totalitate sau parțial, în calitate de proprietar sau coproprietar, de autoritățile administrației-teritoriale.

c). Societăți comerciale furnizoare/prestatoare de servicii de utilități publice cu capital privat sau mixt.

Conform Legii nr.51/2006- *Legea serviciilor comunitare de utilități publice*, contractul de delegare poate fi:

1. un contract de concesiune servicii;
2. un contract de parteneriat public-privat.

Conform prevederilor art.13, alin (3) din Legea nr.101/2006, a serviciului de salubritate a localităților, cu modificările și completările ulterioare, „Procedura de atribuire și sistemul juridic pentru delegarea contractelor de salubritate municipală sunt cele stabilite de consiliile locale” în conformitate cu prevederile OUG nr.34/2006, privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Plecând de la aceste premize, și ținând seama de prevederile **OUG nr. 34/2006** menționată mai sus, trebuie luată în calcul o altă opțiune- achiziția unui contract de concesiune de servicii.

Pentru moment, nu există nici un regulament legat de contractele de parteneriat public-privat, ceea ce implică faptul că rămân în discuție ca opțiuni doar contractele de concesiune servicii și contractele de achiziție servicii. Este importantă o bună fundamentare a cheltuielilor pentru concesiunea de servicii.

• **Legea 132/2010, privind colectarea selectivă (M.O. 461/06.07.2010)**

Obiectul acestei legi îl constituie instituirea obligativității colectării selective a deșeurilor în instituțiile publice, astfel cum sunt definite în Legea [nr.500/2002](#) privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, precum și în instituțiile în care statul este acționar majoritar, numite în continuare instituții publice.

Prin aplicarea prezentei legi se urmăresc:

- a). creșterea gradului de reciclare și de valorificare a deșeurilor colectate selectiv;
- b). creșterea gradului de informare și de conștientizare, precum și educarea funcționarilor publici, a angajaților și a cetățenilor cu privire la colectarea selectivă și managementul deșeurilor.

• **HG 1470/2004 privind aprobarea Planului Național de Gestionare a Deșeurilor**

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor este elaborată de Ministerul Mediului și Gospodăriei Apelor, în conformitate cu responsabilitățile ce îi revin ca urmare a transpunerii legislației europene în domeniul gestionării deșeurilor și conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.78/2000 privind regimul deșeurilor, modificată și aprobată prin Legea nr. 426/2001. Aceasta a fost elaborată pentru perioada 2003-2013, urmând a fi revizuită periodic în conformitate cu progresul tehnic și cerințele de protecție a mediului.

• **Legea nr. 224/2008 privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 92/2007 pentru modificarea și completarea Legii serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006**

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.92 din 26 septembrie 2007 modifică și completează Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, nr.671 din 1 octombrie 2007. Prevederile acestei legi se aplică serviciului public de salubritate a localităților, înființat și organizat la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, județelor și sectoarelor municipiului București, precum și al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară având ca obiectiv serviciile de salubritate.

- **Decizia Guvernului nr. 349 din 21/04/2005 asupra depozitării deșeurilor**
- **Hotărârea nr. 856 din 13/08/2008 (MO nr. 624 din 27/08/2008)**
- **Ordinul nr. 1364/2006 al Ministerului Mediului și Gospodăriei Apelor și Ordinul nr. 1499/2006 al Ministerului Integrării Europene privind aprobarea planurilor regionale de gestionare a deșeurilor.**
- **Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu)- în data de 11.07.2007, programul a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. 3467, ceea ce a deschis accesul României la finanțarea europeană pentru proiectele de mediu.**

Pentru stabilirea cadrului și condițiilor ce privesc obținerea finanțării europene pentru realizarea acestor investiții, Ministerul Mediului a elaborat Programul Operațional Sectorial de „Mediu” (POS Mediu) 2007-2013, cu respectarea prevederilor Acquis-ului comunitar privind procedurile generale de gestionare a fondurilor europene în perioada 2007-2013, document ce a fost aprobat de Comisia Europeană în iulie 2007.
- **H.G. 671/2007, privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC);**
- **H.G. 745/2007, pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea licențelor în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;**
- **Ordinul ANRSC nr. 109/2007 privind aprobarea Normelor de Stabilire ajustate sau modificate a tarifelor pentru activitățile specific serviciului de salubritate a localităților;**
- **Ordinul ANRSC nr. 110/2007 privind aprobarea Regulamentului Cadru al serviciului de salubritate a localităților.**

Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de organizarea și funcționarea serviciilor publice locale, însă există la nivel central un organism competent, care este **A.N.R.S.C.** (Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice). A.N.R.S.C. are o serie de competențe legate de servicii, mai ales în ceea ce privește:

- **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară**

ADI este „asociația de dezvoltare intercomunitară definită potrivit prevederilor Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, având ca obiectiv înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciilor de utilități publice pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării, dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente acestor servicii” –art.2 lit.a din Legea nr.51/2006.

Toate unitățile administrativ-teritoriale de pe raza județului, inclusiv județul, vor înființa o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) având ca obiectiv realizarea în

comun a Proiectului privind crearea unui sistem de management integrat a deșeurilor care va deservi întregul județ, precum și gestionarea în comun a activităților legate de managementul deșeurilor care compun serviciile de salubritate ce sunt în responsabilitatea fiecărui membru al său, conform prevederilor Legii nr.51/2006, modificată și completată prin OUG nr.13/2008.

Asociația va avea următoarele obiective principale:

- Implementarea în comun a Proiectului;
- Înființarea serviciului de salubritate al județului;
- Organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestiunea în comun a activităților ce formează serviciul de salubritate din responsabilitatea unităților administrativ-teritoriale membre, în numele și pe seama acestora, care acordă ADI un mandat pentru exercitarea acestor competențe.

Membrii ADI vor mandata Asociația, prin Statutul și Actul Constitutiv ale acesteia, conform Legii nr.51/2006, modificată și completată prin OUG nr. 13/2008 și HG nr. 855/2008, pentru a exercita în numele și pe seama lor, atribuțiile, drepturile și obligațiile ce le revin în legătură cu activitățile privind managementul deșeurilor, componente ale serviciilor lor de salubritate. ADI va stabili politica regională de management a deșeurilor, strategia și politica tarifară și va monitoriza implementarea Proiectului, precum și modul de executare de către operatori a contractelor de delegare a gestiunii acestor activități legate de managementul deșeurilor.

Pentru realizarea obiectivelor Asociației, unitățile administrativ-teritoriale membre vor mandata Asociația să exercite în numele și pe seama lor următoarele atribuții legate de serviciul de salubritate:

a). Să elaboreze și să aprobe strategia de dezvoltare, programele de reabilitare, extindere și modernizare a infrastructurii precum și programele de mediu;

b). Să consulte asociațiile de utilizatori pentru a stabili politicile și strategiile locale și modalitățile de organizare și funcționare a serviciilor de salubritate și să informeze periodic utilizatorii în legătură cu situația serviciilor de salubritate și politicile de dezvoltare a acestuia;

c). Să elaboreze și să aprobe următoarele documente:

(i) studiile de oportunitate pentru delegarea gestiunii acelor activități componente ale serviciilor de salubritate privind colectarea deșeurilor și transportul acestora la punctele de transfer (*Notă: precum și a altor activități care sunt delegate prin același contract- cum ar fi operarea stațiilor de transfer și transportul de la stațiile de transfer la centrul de management integrat al deșeurilor, în funcție de soluția pentru care s-a optat în cadrul fiecărui Proiect*);

(ii) documentația de licitație (inclusiv condițiile de participare și criteriile de selecție a operatorilor) organizate în vederea atribuirii contractelor de delegare a gestiunii privind aceste activități;

(iii) caietele de sarcini și regulamentul consolidat și armonizat ale serviciilor de salubritate;

d). Să numească membrii comisiilor de licitație, pentru procedurile de licitație publică organizate în vederea atribuirii contractelor de delegare a gestiunii activităților menționate mai sus la lit. c) pct (i);

e). Să monitorizeze și să controleze respectarea obligațiilor și responsabilităților asumate de către operatori în cadrul contractelor de delegare, în baza și conform prevederilor acestor contracte, cu privire la:

(I) modul de respectare și de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de către operatori în special în respectarea indicatorilor de performanță și în relația cu utilizatorii;

(II) modul de administrare, exploatare, întreținere și menținere în funcțiune, dezvoltare și modernizare a infrastructurii aferente serviciilor de salubritate, cu accent pe exploatarea eficientă și sigură a infrastructurii aferente serviciilor de salubritate și a altor bunuri ce aparțin patrimoniului public/privat al unității administrativ-teritoriale, afectate serviciilor;

(III) modul în care se asigură protecția mediului și a patrimoniului public;

(IV) modul în care se asigură protecția utilizatorilor.

f). Să aplice măsurile corective menționate în contractele de delegare aplicabile, în situația în care operatorii nu respectă nivelul indicatorilor de eficiență și de performanță la care s-a obligat;

g). Să medieze conflictele dintre utilizatori și operatori la cererea uneia dintre părțile contractului de prestare/furnizare de servicii;

h). Să stabilească o politică tarifară coerentă la nivelul întregii arii a Proiectului; începând de la data stabilirii unui tarif unic pentru colectare determinată, să aprobe acest tarif în numele și pe seama membrilor ADI implicați.

Monitorizarea colectării și transportului deșeurilor

La sfârșitul modulului, absolvenții vor cunoaște dezvoltarea cadrului instituțional și organizatoric privind colectarea și transportul deșeurilor (Planul Județean de Gestionarea Deșeurilor), modalități de intensificare a preocupărilor privind reducerea cantității de deșeuri generate, dezvoltarea metodelor și sistemelor pentru sortarea la sursă și, sau înainte de depozitare, optimizarea activităților de transport pentru a minimiza costurile și impactul asupra mediului, promovarea unor sisteme de informare, conștientizare și motivare pentru toți factorii implicați.

Monitorizează circulația informațiilor transmise privind protecția mediului. Mijloace de transmitere: avizier, reuniuni, scrisori circulare, telefon, e-mail, fax, comunicare interpersonală.

Definirea deșeurilor

În conformitate cu Legea nr.6/1991, **deșeurile** sunt substanțele sau obiectele care sunt eliminate sau urmează a fi eliminate sau este necesar să fie eliminate. Conform Legii 426/2001 ele reprezintă orice substanță sau orice obiect din categoriile stabilite în anexa nr. I B, pe care deținătorul le aruncă, are intenția sau obligația de a le arunca sau definită de anexa nr. I A la Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 426/2001 (conform H.G. 349/2005).

Planul Județean de gestiune a deșeurilor nu se referă la:

- deșeurile medicale periculoase;
- deșeurile industriale;
- deșeurile rezultate din procese termice;
- deșeurile miniere (indiferent de tehnologia de excavare și tratare);
- deșeurile de animale și rezultate din prelucrarea acestora (cadavre, carcase);
- emisiile în aer și apă (indiferent de sursa acestora);
- deșeurile explozive (sau explozivi scoși din uz).

Indicatori de generale a deșeurilor

Indicatorii de generare a deșeurilor reprezintă raportul dintre cantitatea de deșeuri generată și numărul total de locuitori din județ.

Prognoza privind generarea deșeurilor municipale, asimilabile din comerț, industrie și instituții a deșeurilor de ambalaje se realizează ținând seama de anumiți factori importanți care o pot influența, cum ar fi:

- evoluția populației la nivelul județului;
- schimbările în economia județului;
- schimbările privind cererea și natura bunurilor de larg consum;
- schimbări în tehnologiile de producție;
- evoluția gradului de acoperire cu servicii de salubritate;

- evoluția anuală a indicatorului de generare a deșeurilor municipale.

Colectarea deșeurilor menajere în zonele urbane

Se propune modificarea actualului sistem de colectare a deșeurilor folosind containere de 4 mc, transportate de vehicule. Acesta va fi abandonat.

Transportul deșeurilor va fi făcut cu autocomptoare de colectare a deșeurilor, echipate corespunzător pentru încărcarea, compactarea și descărcarea pubelelor de gunoi de 240 l și a containerelor de 1.1mc.

Plan de amplasare a punctelor de colectare

Prezentăm următoarele definiții:

Deșeuri de ambalaje- orice ambalaje sau materiale de ambalare care satisfac cerințele definiției de deșeu, exclusiv deșeurile de producție, din anexa nr. I A la Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 426/2001.

Prognoza privind generarea deșeurilor de ambalaje se realizează pe baza variației anuale a cantității de deșeuri de ambalaje generate și ținând seama de:

- ponderea deșeurilor de ambalaje în funcție de sursa de generare;
- structura deșeurilor de ambalaje;
- structura deșeurilor de ambalaje de la populație.

Conform datelor din baza de date privind ambalajele și deșeurile de ambalaje și a datelor statistice ale țărilor europene cu o dezvoltare economică mai apropiată de cea a României. La nivelul anilor 2005-2006 s-a estimat ca 60% din cantitatea de deșeuri de ambalaje provine de la populație și 40% de la industrie, comerț și instituții.

Prognoza generării deșeurilor de ambalaje s-a realizat considerând o creștere anuală de 10% pentru perioada 2003-2006, de 7% pentru perioada 2007-2009 și 5% pentru perioada 2010-2013. Structura estimată este următoarea:

- Hârtie și carton 23,6%;
- Plastic 29,0%;
- Sticlă 21,8%;
- Metale 9%;
- Lemn 12,00%.

Deșeuri menajere- deșeuri provenite din activități casnice sau asimilabile cu acestea și care pot fi preluate cu sistemele de precollectare curente din localități (Legea 426/2001).

Deșeuri asimilabile cu deșeuri menajere- deșeuri provenite din industrie, din comerț, din sectorul public sau administrativ, care prezintă compoziție și proprietăți similare cu deșeurile menajere și care sunt colectate, transportate, prelucrate și depozitate împreună cu acestea;(Legea 426/2001).

Deșeuri din comerț asimilabile cu cele menajere- deșeuri rezultate din activități comerciale, magazine, activități de servicii publice și industriale, etc., cu condiția să poată fi depozitate împreună sau în același mod ca deșeurile menajere în funcție de tipul și cantitatea lor (Ordin MMPA 756/2004).

Deșeuri periculoase- orice deșeu solid sau lichid, așa cum este definit în anexa nr. I C, I D, I E la Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 426/2001; deșeurile menționate la art. 181 alin. (1), care se încadrează la categoriile sau tipurile generice de deșeuri periculoase (H.G. 349/2005).

Colectarea deșeurilor periculoase se realizează în momentul de față în amestec cu cele municipale nepericuloase.

Există mai multe opțiuni pentru colectarea deșeurilor

periculoase de la gospodăria. Aceasta poate fi organizată prin colectarea mobilă, cu ajutorul unor mașini speciale, care vor circula conform unui program stabilit, sau prin intermediul unor puncte de colectare sau prin sisteme de returnare, organizate de distribuitori sau producători. Preconțiția pentru toate sistemele o constituie existența instalațiilor de tratare sau eliminare.

La nivel național trebuie întreprinse eforturi pentru reducerea conținutului de componente periculoase, printr-o cooperare continuă între sectorul de cercetare, industrie și importatori.

Exemple de limitare a componentelor periculoase:

- Reducerea cantității de plumb din combustibil în ultimul deceniu;
- Reducerea cantității de mercur din bacteriile zinc-carbon și alcali-mangan;
- Reducerea cantității de cadmiu și alte metale grele din plastic;
- Reducerea cantității de metale grele din tonerele de imprimante și copiatoare.

Deșuri municipale mixte- deșuri menajere și comerciale, industriale și din instituții care, din cauza naturii și a compoziției sunt similare cu deșeurile menajere dar excluzând fracțiile gestiunii deșeurilor și a Catalogului European al Deșeurilor, sub numărul 20 01 care sunt colectate separat la sursă, și excluzând alte deșuri indicate sub numărul 20 02 din aceeași anexă.

Deșuri municipale- deșuri menajere și alte deșuri care, prin natura sau compoziție, sunt similare cu deșuri menajere și care sunt generate pe raza localităților.

Deșuri biodegradabile- deșuri care suferă descompuneri anaerobe sau aerobe, cum ar fi deșeurile alimentare sau de grădină, hârtia și cartonul (H.G. 349/2005);

Deșeurile biodegradabile municipale reprezintă fracția biodegradabilă din deșeurile menajere și asimilabile colectate separat, inclusiv deșuri din parcuri și grădini, piețe, deșuri stradale și deșuri voluminoase.

Conform Raportului Agenției Europene de Mediu „Managementul deșeurilor biodegradabile municipale”, 2002, fracția biodegradabilă din deșeurile municipale este reprezentată de: deșuri biodegradabile conținute în deșeurile colectate.

Deșuri inerte- deșuri care nu suferă nici o transformare semnificativă fizică, chimică sau biologică, nu se dizolvă, nu ard, ori nu reacționează în nici un fel fizic sau chimic, nu sunt biodegradabile și nu afectează materialele cu care vin în contact într-un mod care să poată duce la poluarea mediului sau să dăuneze sănătății omului. Levigabilitatea totală și conținutul de poluanți ai deșeurilor, precum și ecotoxicitatea levigatului trebuie să fie nesemnificative și, în special să nu periclitze calitatea apei la suprafață și/sau subterane.

Deșuri lichide- orice deșuri în formă lichidă, inclusiv apele uzate, dar exclusiv nămolurile.

Deșuri din parcuri și grădini- deșuri de origine vegetală provenind de pe suprafețe folosite la grădinarit, în parcuri publice, cimitire și spații verzi amplasate de-a lungul străzilor;

Deșeurile rezultate din activități medicale.

Deșuri chimice și farmaceutice.

Colectare și transport

În prezent dotarea punctelor de colectare a deșeurilor menajere este nesatisfăcătoare, containerele reprezintă un mare grad de uzură, în multe cazuri nu au suficientă capacitate de depozitare făcând imposibilă colectarea selectivă a deșeurilor; anumite puncte de colectare nu au platforme betonate, astfel încât este afectată calitatea solului și a apei subterane.

Colectarea și transportul deșeurilor solide se face în cele mai multe cazuri (în special mediu rural) cu echipamente învechite care creează disconfort, rezultă mirosuri urâte și pierderi de deșuri în timpul transportului.

Monitorizarea

Monitorizarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor va urmări progresele înregistrate în realizarea obiectivelor și măsurilor cuprinse în Plan și va urmări încadrarea în termenele stabilite.

Această activitate va include:

- Monitorizarea anuală a obiectivelor și țințelor din PJGD;
- Identificarea întârzierilor, piedicilor și deficiențelor înregistrate în implementarea PJGD;
- Stabilirea cadrului instituțional prin formarea grupului de lucru responsabil de evaluarea indicatorilor urmăriți și întocmirea raportului anual de monitorizare;
- Monitorizarea factorilor relevanți pentru prognoză.

Raportul de monitorizare va cuprinde:

- Obiectivele specifice, care detaliază obiectivele sau identifică cerințele suplimentare;
- Măsurile de implementare, necesare pentru îndeplinirea obiectivelor;
- Indicatori care descriu caracteristici măsurabile ale acțiunilor;
- Ținte și termene;
- Responsabili pentru implementare- reprezentând instituțiile sau persoanele care, în conformitate cu prevederile legale, poartă răspunderea aplicării măsurilor stabilite;
- Responsabili pentru monitorizarea PJGD- reprezentanți ai consiliului județean și ai consiliilor locale, ai Agenției Regionale și Agenției pentru Protecția Mediului Argeș, ai Gărzii de Mediu, Direcției de Sănătate Publică, ONG-urilor.

Un element important al Raportului de Monitorizare este reprezentat de monitorizarea factorilor relevanți pentru prognoză, având în vedere că prognoza generării deșeurilor municipale, a deșeurilor de ambalaje s-a realizat pe baza acestor factori.

Rezultatele monitorizării vor fi utilizate pentru:

- Determinarea gradului de îndeplinire a obiectivelor;
- Determinarea deficiențelor și a zonelor care necesită atenție;
- Ghidarea sau redirecționarea investițiilor viitoare, revizuirea calendarului de planificare;
- Informarea publicului cu privire la implementarea planului și la realizări pentru atingerea țințelor.

Pe baza raportului de monitorizare se ia decizia privind revizuirea PJGD.

Stabilirea unor proceduri adecvate de monitorizare, împreună cu sisteme corespunzătoare de feed-back la nivel județean, vor influența îndeplinirea eficientă a obiectivelor și planificările viitoare.

Monitorizarea implementării va fi realizată de către autoritățile responsabile anual.

Depozitarea și gestionarea deșeurilor

La sfârșitul modulului, absolvenții vor cunoaște tipurile depozitelor de deșuri, organizarea și responsabilitățile ce derivă din gestionarea acestora în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Mediului nr. 818/17.10.2003, modalitatea estimării costurilor aferente investițiilor necesare pentru implementarea măsurilor prevăzute în PJGD.

Evaluarea tehnicilor potențiale privind gestionarea deșeurilor municipale nepericuloase.

Evaluarea tehnicilor folosite sau potențiale de gestionare a deșeurilor trebuie să se bazeze pe următoarele premise:

- este nevoie de măsuri care să conducă la prevenirea creșterii cantităților de deșuri;

- este nevoie de un grad mare de colectare selectivă, acțiuni care trebuie să se realizeze cât mai aproape de sursă (direct la sursă sau în stații de transfer apropiate);
- este nevoie de metode care să mărească gradul de reciclare, valorificare, reutilizare energetică;
- este nevoie de o reducere semnificativă a fracției supusă tratării și depozitării finale;
- sunt necesare acțiuni ferme în ceea ce privește deșeurile periculoase, deșeurile de echipamente electrice și electronice, vehicule scoase din uz;
- este nevoie de o evidență clară și precisă a evoluției cantităților generate, colectate, depozitate, conținând informația detaliată de structură, sursă, valorificare, tratare, stocare, etc.

A. Alternative de colectare

A1. Colectare „din poartă în poartă”.

A2. Europubele de 80, 120 sau 240 litri în vecinătatea locuințelor.

A3. Containere cu roți, de capacitate 1100 litri.

A4. Mini-autogunoiere în apropierea apartamentelor.

A5. Mini-autogunoiere pentru transfer.

A6. Colectarea cu vehicule cu remorcă.

A7. Stații de transfer, stații de depozitare provizorie, special desemnate, în care deșeurile sunt colectate și transferate apoi în alte vehicule, micșorând astfel costul de transport. Pentru a fi justificate din punct de vedere economic, stațiile de transfer ar trebui să genereze economii de transport mai mari decât costurile de operare.

A8. Colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile (inclusiv cele de ambalaje) se poate realiza individual, prin puncte sau centre de colectare. Colectarea individuală se poate realiza fie în amestec, fie pe tip de material.

A9. Sortarea deșeurilor de ambalaje în vederea reciclării. Scopul unei instalații de sortare este separarea fracțiilor valorificabile material. De amintit sunt:

- hârtia;
- plasticul;
- sticla;
- lemnul;
- metalele.

În urma procesului de sortare rezultă:

- deșeuri care sunt valorificate material- 60%;
- deșeuri care sunt valorificate energetic- 15%;
- o parte din resturile de sortare- 25% sunt poluanți.

B. Alternative tehnice de tratare a deșeurilor biodegradabile

- compostarea centralizată;
- compostarea locală.

B1. Compostarea centralizată. Deșeurile biodegradabile sunt compostate în scopul reutilizării în cadrul ciclului de producție vegetală ca fertilizant sau ameliorator de sol. Stațiile centralizate de compostare pot trata mai mult de 100.000 tone pe an de deșeuri biodegradabile, dar dimensiunea tipică a unei stații de compostare este de 10.000 până la 30.000 tone pe an. Deșeurile biodegradabile trebuie separate înainte de compostare: deșeuri alimentare, din grădini, fragmente de lemn și, într-o anumită măsură hârtie, sunt adecvate pentru obținerea unui compost de calitate.

B2. Compostarea locală. Poate fi aerobă și anaerobă.

Compostarea aerobă.

Se poate face la scară mică, în curtea proprie. Vor fi compostate în special deșeurile verzi din grădină, livadă și deșeuri biodegradabile din bucătărie (coji de cartofi, frunze de varză, resturi de fructe și legume, etc.). În cazul curților mari (> 5000mp) se poate face compost adăugând și dejecții solide de la animale (cai, vaci, oi, păsări, etc.) rezultă un produs ce contribuie la îmbunătățirea structurii solului. În planul de implementare a Directivei privind depozitarea deșeurilor, se recomandă ca deșeurile biodegradabile din mediul rural să fie compostate individual.

Fermentare anaerobă.

Fermentarea anaerobă este metoda de tratare biologică folosită pentru a recupera atât elementele fertilizante, cât și energia conținută în deșeurile municipale biodegradabile, rezidurile solide generate fiind stabilizate. Fermentarea se realizează în tancuri închise, cu producere de biogaz.

Fermentarea separată, metoda uscată.

Deșeurile organice sunt mai întâi mărunțite într-un tocător pentru a reduce dimensiunile particulelor. Deșeul este apoi cernut și amestecat cu apă înainte de a fi introdus în tancurile de fermentare (conținut de substanță uscată de 35%). Procesul de fermentare este condus la o temperatură de 25-55 grade Celsius având ca rezultat producerea de biogaz și biomasă.

Fermentarea separată, metoda umedă.

Deșeurile organice sunt încărcate într-un tanc unde sunt transformate într-o pastă (12% substanță uscată). Pasta este mai întâi supusă unui proces de igienizare (70 grade Celsius, pH 10) înainte de a fi desidratată. Pasta desidratată este apoi hidrolizată la 40 grade Celsius înainte de a fi desidratată din nou. Rezultă biogaz și apă uzată precum și fracții de refuz care vor fi eliminate, de exemplu la depozit.

Co-fermentarea, metoda umedă.

În co-fermentare, deșeul organic este mărunțit și cernut înainte de tratare. Deșeul mărunțit este apoi amestecat fie cu nămol de la stația de epurare, fie cu gunoi de grajd de la ferme. Procesul generează biogaz și o biomasă lichidă, ce este stocată înainte de a fi folosită ca fertilizant lichid pentru sol.

C. Incinerarea

Reduce cantitatea de deșeuri organice din deșeurile municipale la aproximativ 5% din volumul inițial și se sterilizează componentele periculoase, generând totodată energie termică ce poate fi recuperată sub formă de căldură (apă caldă, abur). Conduce de asemenea la generarea de produse reziduale, la fel ca și generarea de reziduri din procesul de curățare a gazelor de ardere, care trebuie depozitate la un depozit conform sau într-o mină. În unele cazuri se generează și ape uzate. Nu sunt recuperate elementele nutritive și substanțele organice.

D. Piroliza și gazeificarea

Piroliza este o metodă termică de pre-tratare, care poate fi aplicată pentru a transforma deșeul organic într-un gaz mediu caloric, în lichid și o fracție carbonizată având drept scop separarea sau legarea compușilor chimici pentru a reduce emisiile și levigatul din mediu.

Gazeificarea este o metodă de tratare termică, aplicabilă pentru transformarea deșeurilor organice într-un gaz mediu caloric, produse reciclabile și reziduuri. Gazeificarea este, în mod normal, urmată de combustia gazelor produse într-un furnal și motoare cu ardere internă sau în turbine simple de gaz, după o purificare corespunzătoare a gazului produs. Principala diferență dintre gazeificare și piroliză este că la gazeificare carbonul fixat este, de asemenea, gazeificat.

E. Tratarea mecano-biologică

Alături de incinerarea deșeurilor, tratarea mecano-biologică reprezintă o tehnică importantă în gestionarea deșeurilor municipale. Tratarea mecano-biologică (MBT) de asemenea poate avea nivele tehnologice diferite; Se poate aplica o sortare mecanică, în combinație cu una manuală sau se pot introduce diferite sisteme și instalații de sortare avansată, de la sortarea sticlelor pe culori, a sticlelor de plastic pe culori și pe tipuri de plastic: PVC, PPE, PET, etc., până la sortarea aluminiului, a feroaselor, neferoaselor, a plasticelor și compozitelor ușoare, etc. Fiind un sistem cu o tehnologie avansată, vor crește costurile în mod semnificativ. Materialele combustibile de la MBT și care nu au calitatea necesară reciclării pot fi mărunțite obținându-se combustibil alternativ (RDF).

STABILAT uscat, o tehnologie relativ nouă, este tratarea mecano-biologică cu obținere de stabilat uscat (Dry Stabilat) sau așa numitul herhof MBT. Deșeurile colectate în amestec sunt mai întâi uscate și apoi separate pentru valorificare prin reciclare și prin valorificare energetică a fracției combustibile.

Depozitarea

Amplasarea și cerințele tehnice pentru construirea de depozite ecologice sunt descrise tehnic de către directiva privind depozitarea deșeurilor. În esență, un depozit ecologic este o locație care asigură o protecție a mediului și a sănătății adecvată pentru eliminarea deșeurilor municipale solide.

Un depozit ecologic este echipat în mod caracteristic cu :

- Zonă intermediară;
- Un drum bun și ușor accesibil pentru camioane;
- Cabina de pază pentru păstrarea evidenței și a controlului;
- Un cântar;
- Un mic laborator pentru controlul deșeurilor;
- Membrane de impermeabilizare (geomembrane și geotextil) pentru a asigura hidroizolarea și preluarea sarcinilor mecanice;
- Un sistem de monitorizare;
- Stație de colectare și tratare a levigatului (apa uzată din depozitul de deșeuri);
- Celule speciale în care sunt depozitate deșeurile (zilnic);
- Eliminarea și captarea gazului metan generat (câteodată colectat pentru generarea de electricitate).

Operațiile speciale desfășurate la un depozit ecologic includ:

- Înregistrarea cantităților de deșeuri;
- Controlul strict privind deșeurile permise și nepermise;
- Acoperirea zilnică a deșeurilor;
- Compactarea suprafețelor de acoperire;
- Asigurarea acoperirii și închiderii;

- Controlul apei freatică;
- Monitorizarea regulată în timpul exploatării și după închidere.

Educație și implicare civică privind protecția mediului; mediere între factorii responsabili cu gestionarea deșeurilor (Educație civică/ Colectare selectivă)

La sfârșitul modulului, absolvenții vor cunoaște și folosi diverse competențe precum:

- Comunicare și numeratie;
- Utilizarea calculatorului și prelucrarea informației;
- Comunicare în limba modernă;
- Lucrul în echipă;
- Rezolvarea de probleme în scopul: monitorizării și reducerii poluării mediului, conservării biodiversității, supravegherii calității mediului, gestionării deșeurilor.

Principiile generale care trebuie să stea la baza elaborării unei strategii de management integrat al deșeurilor sunt:

- Conservarea și îmbunătățirea condițiilor de sănătate a oamenilor;
- Dezvoltarea durabilă;
- Evitarea diversității biologice și reconstrucția ecologică a sistemelor deteriorate;
- Conservarea moștenirii valorilor culturale și istorice;
- Principiul „poluatorul plătește”;
- Stimularea activității de redresare a mediului.

Criteriile pe baza cărora trebuie stabilite obiectivele protecției mediului, în general, și a managementului integrat al deșeurilor, în cazul studiat, sunt:

- Menținerea și îmbunătățirea sănătății populației și a calității vieții;
- Menținerea și îmbunătățirea capacității productive și de suport a sistemelor ecologice naturale;
- Apărarea împotriva calamităților naturale și accidentelor;
- Respectarea prevederilor Convențiilor internaționale și ale Programelor internaționale privind protecția mediului;
- Maximizarea raportului beneficiu/cost;
- Integrarea țării noastre în Uniunea Europeană.

Obiectivele pentru managementul deșeurilor sunt stabilite, la nivel general, prin H.G.nr.1470/2004 pentru aprobarea Strategiei Naționale și a Planului Național de Gestionare a Deșeurilor.

Opțiunile de gestionare a deșeurilor urmăresc următoarea ordine descrescătoare a priorităților:

- **Prevenirea apariției**- prin aplicarea „tehnologiilor curate” în activitățile care generează deșeuri;
- **Reducerea cantităților** – prin aplicarea celor mai bune practici în fiecare domeniu de activitate generator de deșeuri;
- **Valorificarea**- prin re folosire, reciclare materială și recuperarea energiei;
- **Eliminarea**- prin incinerare și depozitare.

Conceptul de ierarhizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor.

Dezvoltarea unor campanii de informare și instruire a populației pentru a obține acceptul public necesar unor investiții ulterioare.

Prevenirea și minimizarea deșeurilor.

Prevenirea și minimizarea deșeurilor generate, în special, în activitățile industriale trebuie adaptată: activităților economice, modelului de producție și consum, modificărilor demografice, inovațiilor tehnologice.

Instrumente.

- Informarea și sprijinirea ramurilor industriale pentru minimizarea generării de deșuri prin modificarea tehnicilor de producție (introducerea „celor mai bune tehnici disponibile –BAT) și prin reutilizarea și reciclarea cât mai ridicată a deșeurilor;
- Introducerea obligativității respectării cerințelor directivei privind Prevenirea și Control Integrat al Poluării (IPPC) preluată prin OU 34/2002, deoarece este cunoscut din experiența țărilor membre UE că aceasta poate fi cea mai eficientă metodă de prevenire a deșeurilor;
- Introducerea conceptului de ”ciclu de viață a produsului” cu luarea în considerare a prevenirii și minimizării deșeurilor generate;
- Realizarea de campanii de informare asupra tehnicilor și măsurilor de prevenire și minimizare a deșeurilor la nivelul agenților comerciali și a consumatorilor privați; materialele de informare trebuie să se adreseze diferiților factori implicați și ca urmare trebuie realizate materiale specifice de informare pentru instituțiile publice (școli, universități), pentru administrațiile publice și private, pentru toate tipurile de comercianți și, în final, pentru consumatorii ultimi.

Prevenirea reprezintă principalul pas într-un sistem integrat de gestionare a deșeurilor, pe termen lung. De aceea trebuie introdusă în viitoarele planuri de dezvoltare economică. În al doilea rând, prevenirea reprezintă principala obligație și responsabilitate a tuturor consumatorilor de bunuri.

- Transportul deșeurilor se va dezvolta și va acoperi mai multe sectoare. Sunt necesare măsuri pentru a minimiza distanțele de transport și a reduce impactul ecologic al acestuia. Se va aplica „principiul proximității” care va reduce la maxim posibil distanțele de transport.
- Campanii de informare a populației, de stimulare a administrațiilor locale, a industriilor și a tuturor factorilor implicați pentru a asigura succesul acestor sisteme de recuperare și reciclare;

Este recomandabilă introducerea colectării separate a materiei biodegradabile în mediul urban mai puțin dens, în zonele verzi ale marilor orașe și unele zone rurale, acestea reprezentând un procent de 25-35% din populație.

2. Acte de reglementare conform domeniului de aplicare

2.1. Autorizații de mediu - Autorizații de mediu specifice activității companiei / întreprinderii

Autoritățile competente pentru protecția mediului, cu excepția Gărzii Naționale de Mediu și a structurilor subordonate acesteia, conduc procedura de reglementare și emit, după caz, acte de reglementare, în condițiile legii.

Solicitarea și obținerea avizului de mediu pentru planuri și programe sunt obligatorii pentru adoptarea planurilor și programelor care pot avea efecte semnificative asupra mediului.

Evaluarea de mediu are ca scop integrarea obiectivelor și cerințelor de protecție a mediului în pregătirea și adoptarea planurilor și programelor.

Procedura de evaluare de mediu, structura raportului de mediu și condițiile de emitere a avizului de mediu pentru planuri și programe, inclusiv pentru cele cu efecte transfrontieră, sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Aprobarea planurilor și programelor, la orice nivel ierarhic, este condiționată de existența avizului de mediu pentru respectivul plan sau program.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului informează titularii prevăzuți la alin. (1) cu privire la obligațiile de mediu care trebuie asumate de părțile implicate, pe baza evaluărilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare existente. În situația în care titularii nu dețin acte de reglementare, obligațiile de mediu sunt identificate pe baza bilanțului de mediu.

În termen de 60 de zile de la data semnării/emiterii documentului care atestă încheierea uneia dintre procedurile menționate mai sus părțile implicate transmit în scris autorității competente pentru protecția mediului obligațiile asumate privind protecția mediului, printr-un document certificat pentru conformitate cu originalul.

Îndeplinirea obligațiilor de mediu este prioritară în cazul procedurilor de: dizolvare urmată de lichidare, lichidare, faliment, încetarea activității.

Solicitarea și obținerea acordului de mediu sunt obligatorii pentru proiecte publice ori private sau pentru modificarea ori extinderea activităților existente, care pot avea impact semnificativ asupra mediului.

Pentru obținerea acordului de mediu, proiectele publice sau private care pot avea impact semnificativ asupra mediului, prin natura, dimensiunea sau localizarea lor, sunt supuse, la decizia autorității competente pentru protecția mediului, evaluării impactului asupra mediului.

Procedura-cadru de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv pentru proiecte cu impact transfrontieră și lista proiectelor publice sau private supuse procedurii sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Desfășurarea activităților existente precum și începerea activităților noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului se realizează numai în baza autorizației/autorizației integrate de mediu.

Procedura de emitere a autorizației de mediu și lista activităților supuse acestei proceduri sunt stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Pentru obținerea autorizației de mediu, activitățile existente, care nu sunt conforme cu normele și reglementările de mediu în vigoare, sunt supuse bilanțului de mediu, la decizia autorității competente pentru protecția mediului.

Procedura de realizare a bilanțului de mediu este stabilită prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului stabilește cu titularul activității programul pentru conformare, pe baza concluziilor și recomandărilor bilanțului de mediu.

Este obligatorie îndeplinirea măsurilor cuprinse în programul pentru conformare la termenele stabilite.

Activitățile desfășurate de structurile componente ale sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională sunt exceptate de la obținerea autorizației de mediu.

Măsurile privind prevenirea și controlul integrat al poluării și lista activităților supuse procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu sunt stabilite prin lege.

Procedura de emitere a autorizației integrate de mediu și normele metodologice de aplicare a acestei proceduri sunt stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Funcționarea fără autorizație de mediu este interzisă pentru activitățile care fac obiectul procedurii de autorizare din punct de vedere al protecției mediului.

Funcționarea fără autorizație integrată de mediu este interzisă pentru activitățile supuse legislației privind prevenirea și controlul integrat al poluării.

Titularul activității are obligația de a informa autoritățile publice teritoriale competente pentru protecția mediului cu privire la rezultatele automonitorizării emisiilor de poluanți reglementați, precum și cu privire la accidente sau pericole de accidente.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului emite sau revizuieste, după caz, actele de reglementare.

Titularii planurilor/programelor/proiectelor/activităților au obligația:

a) de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare, înainte de realizarea modificării;

b) de a respecta termenele stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului în derularea procedurilor de emitere a actelor de reglementare. Nerespectarea termenelor conduce la respingerea solicitării.

Avizul de mediu și acordul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a planului sau programului, respectiv proiectului.

Autorizația de mediu și autorizația integrată de mediu sunt valabile 10 ani.

Prin excepție autorizațiile de mediu emise cu program pentru conformare sunt valabile pe toată perioada derulării programului, dar nu mai mult de 60 de zile de la data scadentă de realizare a ultimei măsuri din programul respectiv.

În cazul în care intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, sau se modifică condițiile care au stat la baza emiterii lor, autoritatea competentă decide, după caz, pe baza notificării titularului, menținerea actelor de reglementare sau necesitatea revizuirii acestora, informând titularul cu privire la această decizie.

Până la adoptarea unei decizii de către autoritatea competentă este interzisă desfășurarea oricărei activități sau realizarea proiectului, planului ori programului care ar rezulta în urma modificărilor care fac obiectul notificării.

În situația în care se decide revizuirea actelor de reglementare, autoritatea competentă poate solicita refacerea raportului privind impactul asupra mediului sau a bilanțului de mediu, după caz.

Acordul de mediu, autorizația de mediu și autorizația integrată de mediu se suspendă de către autoritatea emitentă, pentru nerespectarea prevederilor acestora, după o notificare prealabilă prin care se poate acorda un termen de cel mult 60 de zile pentru îndeplinirea obligațiilor. Suspendarea se menține până la eliminarea cauzelor, dar nu mai mult de 6 luni. Pe perioada suspendării, desfășurarea proiectului sau a activității este interzisă.

În cazul în care nu s-au îndeplinit condițiile stabilite prin actul de suspendare, autoritatea competentă pentru protecția mediului dispune, după expirarea termenului de suspendare, anularea acordului de mediu sau autorizației/autorizației integrate de mediu, după caz.

Dispozițiile de suspendare și, implicit, de încetare a desfășurării proiectului sau activității sunt executorii de drept.

Acordul de mediu sau decizia de respingere a solicitării, autorizația/autorizația integrată de mediu pentru proiectele/activitățile miniere care utilizează substanțe periculoase în procesul de prelucrare și concentrare, pentru capacități de producție mai mari de 5 milioane tone/an sau dacă suprafața pe care se desfășoară activitatea este mai mare de 1.000ha se emit prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Informarea publicului în cadrul procedurilor de reglementare pentru planuri, programe proiecte și activități se realizează conform legislației specifice în vigoare.

Raportul de mediu, raportul privind impactul asupra mediului, bilanțul de mediu, raportul de amplasament, raportul de securitate, studiul de evaluare adecvată se realizează de către persoane fizice și juridice care au acest drept, potrivit legii.

Condițiile de elaborare a raportului de mediu, raportului privind impactul asupra mediului, bilanțului de mediu, raportului de amplasament, raportului de securitate, studiului de evaluare adecvată se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

➤ **Regimul substanțelor și preparatelor periculoase**

Activitățile privind fabricarea, introducerea pe piață, utilizarea, depozitarea temporară sau definitivă, transportul intern, manipularea, eliminarea, precum și introducerea și scoaterea din țară a substanțelor și preparatelor periculoase sunt supuse unui regim special de reglementare și gestionare.

Transportul internațional și tranzitul substanțelor și preparatelor periculoase se realizează conform acordurilor și convențiilor privind transportul internațional al mărfurilor periculoase, la care România este parte.

Importul și exportul substanțelor și preparatelor periculoase restricționate sau interzise la utilizare de către anumite state sau de către România se realizează în conformitate cu prevederile acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte.

➤ **Persoanele fizice și juridice care gestionează substanțe și preparate periculoase au următoarele obligații:**

a) să respecte prevederile art. 24 din OUG 195/2005 privind substanțele și preparatele periculoase;

b) să țină evidență strictă - cantitate, caracteristici, mijloace de asigurare - a substanțelor și preparatelor periculoase, inclusiv a recipientelor și ambalajelor acestora, care intră în sfera lor de activitate, și să furnizeze informațiile și datele cerute de autoritățile competente conform legislației specifice în vigoare;

c) să elimine, în condiții de siguranță pentru sănătatea populației și pentru mediu, substanțele și preparatele periculoase care au devenit deșeuri și sunt reglementate în conformitate cu legislația specifică.

d) să identifice și să prevină riscurile pe care substanțele și preparatele periculoase le pot reprezenta pentru sănătatea populației și să anunțe iminența unor descărcări neprevăzute sau accidente autorităților pentru protecția mediului și de apărare

Regimul deșeurilor

Gestionarea deșeurilor se efectuează în condiții de protecție a sănătății populației și a mediului și se supune prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, precum și legislației specifice în vigoare.

Controlul gestionării deșeurilor revine autorităților publice competente pentru protecția mediului și celorlaltor autorități cu competente stabilite de legislația în vigoare.

Introducerea pe teritoriul României a deșeurilor de orice natură, în scopul eliminării acestora, este interzisă.

Introducerea pe teritoriul României a deșeurilor, în scopul recuperării, se realizează în baza reglementărilor specifice în domeniu, cu aprobarea Guvernului, în conformitate cu prevederile Tratatului privind aderarea României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005.

Valorificarea deșeurilor se realizează numai în instalații, prin procese sau activități autorizate de autoritățile publice competente.

Transportul intern al deșeurilor periculoase se realizează în conformitate cu prevederile legale specifice.

Transportul internațional și tranzitul deșeurilor periculoase se realizează în conformitate cu prevederile acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte.

➤ **Regimul îngrășămintelor chimice și al produselor de protecție a plantelor**

Îngrășămintele chimice și produsele de protecție a plantelor sunt supuse unui regim special de reglementare stabilit prin legislație specifică în domeniul chimicalelor.

Regimul special de reglementare a îngrășămintelor chimice și a produselor de protecție a plantelor se aplică activităților privind fabricarea, plasarea pe piață, utilizarea, precum și importul și exportul acestora.

Autoritățile publice centrale competente conform legislației specifice din domeniul chimicalelor, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, au următoarele obligații:

- a) să reglementeze regimul îngrășămintelor chimice și al produselor de protecție a plantelor;
- b) să organizeze, la nivel teritorial, rețeaua de laboratoare pentru controlul calității îngrășămintelor chimice și al produselor de protecție a plantelor;
- c) să verifice, prin rețeaua de laboratoare, concentrațiile reziduurilor de produse de protecție a plantelor în sol, recolte, furaje, produse agroalimentare vegetale și animale.

Persoanele juridice care produc, stochează, comercializează și/sau utilizează îngrășămintele chimice și produse de protecție a plantelor, au următoarele obligații:

- a) să producă, stocheze, comercializeze și să utilizeze produse de protecția plantelor numai cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- b) să nu folosească îngrășămintele chimice și produsele de protecție a plantelor în zonele sau pe suprafețele unde sunt instituite măsuri speciale de protecție;
- c) să administreze produse de protecție a plantelor cu mijloace aviatice, numai cu avizul autorităților competente pentru protecția mediului, autorităților competente în domeniul sanitar și al comisiilor județene de bază melifera și stupărit pastoral, potrivit reglementărilor în vigoare, după o prealabilă înștiințare prin massmedia;
- d) să aplice, în perioada înfloririi plantelor a căror polenizare se face prin insecte, numai acele tratamente cu produse de protecție a plantelor care sunt selective față de insectele polenizatoare;
- e) să livreze, să manipuleze, să transporte și să comercializeze îngrășămintele chimice și produsele de protecție a plantelor ambalate cu inscripții de identificare, avertizare, prescripții de siguranță și folosire, în condiții în care să nu provoace contaminarea mijloacelor de transport și/sau a mediului, după caz;
- f) să stocheze temporar îngrășămintele chimice și produsele de protecție a plantelor numai ambalate și în locuri protejate, bine aerisite.

Persoanele juridice interesate în fabricarea și/sau plasarea pe piață a produselor de protecția plantelor și îngrășămintelor chimice au obligația să solicite și să obțină, în cazul în care legislația specifică prevede aceasta, avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor, respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice, în vederea producerii, comercializării și utilizării acestora în agricultura și silvicultura.

Obligațiile prevăzute la lit. b) - f) revin și persoanelor fizice, în condițiile legii.

➤ Regimul organismelor modificate genetic, obținute prin tehnicile biotehnologiei moderne

Activitățile care implică organisme modificate genetic obținute prin tehnicile biotehnologiei moderne, sunt supuse unui regim special de reglementare, autorizare și administrare și includ:

- a) utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic;
- b) introducerea deliberată în mediu și pe piață a organismelor modificate genetic vii;
- c) importul organismelor/microorganismelor modificate genetic.

Activitățile prevăzute mai sus se desfășoară numai în condițiile asigurării protecției mediului, precum și a sănătății oamenilor și animalelor, în baza actelor de reglementare, emise de autoritatea competentă.

Titularii acordurilor de import pentru organisme modificate genetic și ai autorizațiilor privind activitățile cu organism modificate genetic au obligația să se conformeze cerințelor legale privind asigurarea trasabilității, etichetării, monitorizării și să raporteze autorității publice centrale pentru protecția mediului și altor autorități, după caz, rezultatele activității, conform legislației specifice în vigoare.

Persoanele juridice care desfășoară activități care implică organisme modificate genetic au următoarele obligații:

- a) să solicite și să obțină acordul de import pentru organism modificate genetic și/sau autorizațiile privind activitățile cu organisme modificate genetic, după caz;
- b) să respecte prevederile acordurilor de import pentru organisme modificate genetic și/sau ale autorizațiilor privind activitățile cu organisme modificate genetic, după caz;
- c) să oprească activitatea sau să schimbe condițiile de desfășurare, la solicitarea autorității competente, dacă apar informații noi, privind riscurile asupra mediului și sănătății umane și animale;
- d) să răspundă, potrivit legislației specifice în vigoare, pentru prejudiciile rezultate din aceste activități;
- e) să acopere costurile măsurilor necesare pentru prevenirea și/sau reducerea consecințelor efectelor adverse ale acestor activități;
- f) să aplice măsurile de eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile care implică organisme/microorganisme modificate genetic, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

➤ Regimul activităților nucleare

Activitățile în domeniul nuclear se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legale și a reglementărilor naționale și internaționale specifice la care România este parte.

Acordul de mediu pentru o practică sau o activitate din domeniul nuclear se eliberează înainte de emiterea autorizației de către autoritatea competentă de autorizare, reglementare și control în domeniul nuclear, conform legislației în vigoare.

Autorizația de mediu se emite după eliberarea autorizației de către autoritatea competentă de autorizare, reglementare și control în domeniul nuclear.

Pentru instalațiile cu risc nuclear major – centrale nucleare electrice, reactoare de cercetare, uzine de fabricare a combustibilului nuclear și depozite finale de combustibil nuclear ars - acordul de mediu sau autorizația de mediu se emit prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității centrale pentru protecția mediului.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului are următoarele atribuții:

- a) organizează monitorizarea radioactivității mediului pe întregul teritoriu al țării;
- b) supraveghează, controlează și dispune luarea măsurilor ce se impun în domeniul activităților nucleare, pentru respectarea prevederilor legale privind protecția mediului;

c) colaborează cu organele competente în apărarea împotriva dezastrelor, protecția sănătății populației și a mediului.

Persoanele fizice și juridice autorizate, care desfășoară activități în domeniul nuclear, au următoarele obligații:

a) să evalueze, direct sau prin structuri abilitate, riscul potențial, să solicite și să obțină autorizația de mediu;

b) să aplice procedurile și să prevadă echipamentele pentru activitățile noi, care să permită realizarea nivelului rațional cel mai scăzut al dozelor de radioactivitate și al riscurilor asupra populației și mediului, și să solicite și să obțină acordul de mediu sau autorizația de mediu, după caz;

c) să aplice, prin sisteme proprii, programe de supraveghere a contaminării radioactive a mediului, care să asigure respectarea condițiilor de eliminare a substanțelor radioactive prevăzute în

autorizație și menținerea dozelor de radioactivitate în limitele admise;

d) să mențină în stare de funcționare capacitatea de monitorizare a mediului local, pentru a depista orice contaminare radioactivă semnificativă care ar rezulta dintr-o eliminare accidentală de substanțe radioactive;

e) să raporteze prompt autorității competente orice creștere semnificativă a contaminării mediului și dacă aceasta se datorează sau nu activității desfășurate;

f) să verifice continuu corectitudinea presupunerilor făcute prin evaluările probabilistice privind consecințele radiologice ale eliberărilor radioactive;

g) să asigure depozitarea deșeurilor radioactive, în condiții de siguranță pentru sănătatea populației și a mediului.

➤ Conservarea biodiversității și arii naturale protejate

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului împreună cu autoritățile publice centrale și locale, după caz, elaborează reglementări tehnice privind măsurile de protecție a ecosistemelor, de conservare și utilizare durabilă a componentelor diversității biologice.

Regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice se supun prevederilor legislației specifice în vigoare.

La proiectarea lucrărilor care pot modifica cadrul natural al unei arii naturale protejate este obligatorie procedura de evaluare a impactului asupra acesteia, urmată de avansarea soluțiilor tehnice de menținere a zonelor de habitat natural, de conservare a funcțiilor ecosistemelor și de protecție a speciilor sălbatice de floră și faună, inclusiv a celor migratoare, cu respectarea alternativei și a condițiilor impuse prin acordul de mediu, automonitorizarea, precum și monitorizarea de către structurile de administrare, până la îndeplinirea acestora.

Deținătorii cu orice titlu de suprafețe terestre și acvatice supuse refacerii ecologice sau aflate într-o arie naturală protejată au obligația de a aplica și/sau respecta măsurile stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Respectarea prevederilor din planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate, aprobate conform legislației specifice, este obligatorie.

Pe suprafața ariilor naturale protejate este interzis accesul cu mijloace motorizate care utilizează carburanți fosili în scopul practicării de sporturi, cu excepția drumurilor permise accesului public.

Pe suprafața ariilor naturale protejate, pe lângă interdicțiile prevăzute în planurile de management și regulamente, este interzisă exploatarea oricărui resurse minerale neregenerabile din parcurile naționale, rezervațiile naturale, rezervațiile științifice, monumentele naturii și din zonele de protecție strictă, zonele de protecție integrală și zonele de management durabil ale parcurilor naturale.

În ariile naturale protejate sunt interzise: orice activități de obținere, cultivare, depozitare, prelucrare, comercializare a organismelor vii modificate genetic.

Orice plan ori proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul ariei naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, în mod individual ori în combinație cu alte planuri sau proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, ținându-se cont de obiectivele de conservare a acesteia, potrivit legislației specifice în domeniu.

Procedura de evaluare adecvată se finalizează cu emiterea avizului Natura 2000 sau a deciziei de respingere a proiectului ori planului, după caz.

Activitățile de recoltare, capturare și/sau achiziție și/sau comercializare, pe teritoriul național ori la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a speciilor de plante și animale din flora și fauna sălbatică sau a unor părți ori produse ale acestora, în stare vie, proaspătă ori semiprelucrată, se pot organiza și desfășura de către persoane fizice sau juridice autorizate, în condițiile legii.

➤ Protecția apelor și a ecosistemelor acvatice

Protecția apelor de suprafață și subterane și a ecosistemelor acvatice are ca obiect menținerea și îmbunătățirea calității și productivității biologice ale acestora, în scopul evitării unor efecte negative asupra mediului, sănătății umane și bunurilor materiale.

Conservarea, protecția și îmbunătățirea calității apelor costiere și maritime urmărește reducerea progresivă a evacuărilor, emisiilor sau pierderilor de substanțe prioritare/prioritar periculoase în scopul atingerii obiectivelor de calitate stipulate în Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării, semnată la București la 21 aprilie 1992, ratificată prin Legea nr. 98/1992.

Activitățile de gospodărire și protecție a resurselor de apă și a ecosistemelor acvatice se supun prevederilor legislației specifice în vigoare.

Reglementarea activităților din punct de vedere al gospodăririi apelor și controlul respectării prevederilor privind protecția apelor și a ecosistemelor acvatice se realizează de către autoritățile competente pentru protecția mediului, de gospodărire a apelor și de sănătate.

Persoanele fizice și juridice au următoarele obligații:

- a) să execute toate lucrările de refacere a resurselor naturale, de asigurare a migrării faunei acvatice și de ameliorare a calității apei, prevăzute cu termen în avizul sau autorizația de gospodărire a apelor, precum și în autorizația de mediu, și să monitorizeze zona de impact;
- b) să se doteze, în cazul deținerii de nave, platforme plutitoare sau de foraje marine, cu instalații de stocare sau detratere a deșeurilor, instalații de epurare a apelor uzate și racorduri de descărcare a acestora în instalații de mal sau plutitoare;
- c) să amenajeze porturile cu instalații de colectare, prelucrare, reciclare sau neutralizare a deșeurilor petroliere, menajere sau de altă natură, stocate pe navele fluviale și maritime, și să constituie echipe de intervenție în caz de poluare accidentală a apelor și a zonelor de coastă;
- d) să nu evacueze ape uzate de pe nave sau platforme plutitoare direct în apele naturale și să nu arunce de pe acestea nici un fel de deșeuri;
- e) să nu spele obiecte, produse, ambalaje, materiale care pot produce impurificarea apelor de suprafață;
- f) să nu deverseze în apele de suprafață, subterane și maritime ape uzate, fecaloide menajere, substanțe petroliere, substanțe prioritare/prioritar periculoase;
- g) să nu arunce și să nu depoziteze pe maluri, în albiile râurilor și în zonele umede și de coastă deșeuri de orice fel și să nu introducă în ape substanțe explozive, tensiune electrică, narcotice, substanțe prioritare/prioritar periculoase.

➤ Protecția atmosferei, schimbările climatice, gestionarea zgomotului ambiental

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului are următoarele atribuții și responsabilități:

- a) elaborează politica națională și coordonează acțiunile la nivel național, regional și local privind protecția atmosferei, schimbările climatice, precum și pentru protecția populației față de nivelurile de expunere la zgomotul ambiental ce poate avea efecte negative asupra sănătății umane, în conformitate cu politicile europene și internaționale specifice;
- b) elaborează, promovează și actualizează Strategia națională în domeniul protecției atmosferei și Planul național de acțiune în domeniul protecției atmosferei;
- c) elaborează, promovează și, după caz, actualizează Programul național de reducere a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi provenite din instalații mari de ardere;
- d) coordonează elaborarea Programului național de reducere progresivă a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili și amoniac;
- e) elaborează, promovează și actualizează Strategia națională privind schimbările climatice, Planul național de acțiune privind schimbările climatice;
- f) asigură integrarea politicilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea la efectele schimbărilor climatice în strategiile sectoriale;
- g) administrează Registrul național al emisiilor de gaze cu efect de seră;
- h) coordonează Sistemul național de estimare a emisiilor de gaze cu efect de seră;
- i) coordonează implementarea mecanismelor flexibile prevăzute de Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice;
- j) aprobă și promovează Planul Național de Acțiune pentru reducerea nivelurilor de zgomot;
- k) organizează activitatea de monitoring privind calitatea aerului la nivelul întregii țări;
- l) stabilește, după caz, prin actele de reglementare, valori limită de emisie mai restrictive și măsurile necesare în vederea respectării plafoanelor naționale de emisii, respectiv a încărcărilor și nivelelor critice.

Schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efecte de seră și condițiile de elaborare a planurilor naționale de alocare a acestor certificate se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, prin autoritățile publice din subordinea sa, supraveghează și controlează aplicarea prevederilor legale privind protecția atmosferei și gestionarea zgomotului ambiental, în care scop:

- a) dispune încetarea temporară sau definitivă a activităților generatoare de poluare, în vederea aplicării unor măsuri de urgent sau pentru nerespectarea programului pentru conformare/planului de acțiuni;
- b) solicită aplicarea măsurilor tehnologice, a restricțiilor și interdicțiilor în scopul prevenirii, limitării sau eliminării emisiilor de poluanți;
- c) solicită luarea măsurilor în vederea respectării nivelului maxim admis al zgomotului ambiental.

Deținătorii, cu orice titlu, de terenuri pe care se găsesc perdelele și aliniamentele de protecție, spațiile verzi, parcurile, gardurile vii sunt obligați să le întrețină pentru îmbunătățirea capacității de regenerare a atmosferei, protecția fonică și eoliană.

Persoanele fizice și juridice au următoarele obligații în domeniu:

- a) să respecte reglementările privind protecția atmosferei, adoptând măsuri tehnologice adecvate de reținere și neutralizare a poluanților atmosferici;
- b) să doteze instalațiile tehnologice, care sunt surse de poluare, cu sisteme de automonitorizare și să asigure corecta lor funcționare;
- c) să asigure personal calificat și să furnizeze, la cerere sau potrivit programului pentru conformare, autorităților competente pentru protecția mediului, datele necesare;
- d) să îmbunătățească performanțele tehnologice în scopul reducerii emisiilor și să nu pună în exploatare instalațiile prin care se depășesc limitele maxime admise prevăzute în legislația în vigoare;
- e) să asigure, la cererea autorităților competente pentru protecția mediului, diminuarea, modificarea sau încetarea activității generatoare de poluare;

f) să asigure măsuri și dotări speciale pentru izolarea și protecția fonică a surselor generatoare de zgomot și vibrații, astfel încât să nu conducă, prin funcționarea acestora, la depășirea nivelurilor limită a zgomotului Ambiental.

➤ **Protecția solului, subsolului și a ecosistemelor terestre**

Protecția solului, a subsolului și a ecosistemelor terestre, prin măsuri adecvate de gospodărire, conservare, organizare și amenajare a teritoriului, este obligatorie pentru toți deținătorii, cu orice titlu.

Deținătorii de terenuri, cu orice titlu, precum și orice persoană fizică sau juridică care desfășoară o activitate pe un teren, fără a avea un titlu juridic, au următoarele obligații:

- a) să prevină, pe baza reglementărilor în domeniu, deteriorarea calității mediului geologic;
- b) să asigure luarea măsurilor de salubritate a terenurilor neocupate productiv sau funcțional, în special a celor situate de-a lungul căilor de comunicații rutiere, feroviare și de navigație;
- c) să respecte orice alte obligații prevăzute de reglementările legale în domeniu.

Deținătorii cu orice titlu ai fondului forestier, ai vegetației forestiere din afară fondului forestier și ai pajiștilor, precum și orice persoană fizică sau juridică care desfășoară o activitate pe un astfel de teren, fără a avea un titlu juridic, au următoarele obligații:

- a) să mențină suprafața împădurită a fondului forestier, a vegetației forestiere din afară fondului forestier, inclusiv a jnepenișurilor, tufișurilor și pajiștilor existente, fiind interzisă reducerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;
- b) să exploateze masa lemnoasă în condițiile legii precum și să ia măsuri de reîmpădurire și, respectiv de completare a regenerărilor naturale;
- c) să gestioneze corespunzător deșeurile de exploatare rezultate, în condițiile prevăzute de lege;
- d) să asigure respectarea regulilor silvice de exploatare și transport tehnologic al lemnului, stabilite conform legii, în scopul menținerii biodiversității pădurilor și a echilibrului ecologic;
- e) să respecte regimul silvic în conformitate cu prevederile legislației în domeniul silviculturii și protecției mediului;
- f) să asigure aplicarea măsurilor specifice de conservare pentru pădurile cu funcții speciale de protecție, situate pe terenuri cu pante foarte mari, cu procese de alunecare și eroziune, pe grohotișuri, stâncării, la limita superioară de altitudine a vegetației forestiere, precum și pentru alte asemenea păduri;
- g) să respecte regimul silvic stabilit pentru conservarea vegetației lemnoase de pe pășunile împădurite care îndeplinesc funcții de protecție a solului și a resurselor de apă;
- h) să asigure exploatarea rațională, organizarea și amenajarea pajiștilor, în funcție de capacitatea de refacere a acestora;
- i) să exploateze resursele pădurii, fondul cinegetic și piscicol, potrivit prevederilor legale în domeniu;
- j) să exploateze pajiștile, în limitele bonității, cu numărul și speciile de animale și în perioada stabilită, în baza studiilor de specialitate și a prevederilor legale specifice;
- k) să protejeze patrimoniul forestier, cinegetic, piscicol și al pajiștilor din cadrul ariilor naturale protejate, în termenii stabiliți prin planurile de management și regulamentele specifice;
- l) să sesizeze autoritățile pentru protecția mediului despre accidente sau activități care afectează ecosistemele forestiere sau alte asemenea ecosisteme terestre.

➤ **Protecția așezărilor umane**

Pentru asigurarea unui mediu de viață sănătos, autoritățile administrației publice locale, precum și, după caz, persoanele fizice și juridice au următoarele obligații:

- a) să îmbunătățească microclimatul localităților, prin amenajarea și întreținerea izvoarelor și a luciilor de apă din interiorul și din zonele limitrofe acestora, să înfrumusețeze și să protejeze peisajul, să mențină curățenia stradală;

- b) să prevadă, la elaborarea planurilor de urbanism și amenajarea teritoriului, măsuri de menținere și ameliorare a fondului peisagistic natural și antropic al fiecărei zone și localități, condiții de refacere peisagistică și ecologică a zonelor deteriorate, măsuri de protecție sanitară a captărilor de apă potabilă și lucrări de apărare împotriva inundațiilor;
- c) să respecte prevederile din planurile de urbanism și amenajarea teritoriului privind amplasarea obiectivelor industriale, a căilor și mijloacelor de transport, a rețelelor de canalizare, a stațiilor de epurare, a depozitelor de deșuri menajere, stradale și industriale și a altor obiective și activități, fără a prejudicia ambientul, spațiile de odihnă, tratament și recreere, starea de sănătate și de confort a populației;
- d) să informeze publicul asupra riscurilor generate de funcționarea sau existența obiectivelor cu risc pentru sănătatea populației și mediu;
- e) să respecte regimul de protecție specială a localităților balneoclimaterice, a zonelor de interes turistic și de agrement, a monumentelor istorice, a ariilor protejate și a monumentelor naturii. Sunt interzise amplasarea de obiective și desfășurarea unor activități cu efecte dăunătoare în perimetrul și în zonele de protecție a acestora;
- f) să adopte elemente arhitecturale adecvate, să optimizeze densitatea de locuire, concomitent cu menținerea, întreținerea și dezvoltarea spațiilor verzi, a parcurilor, a aliniamentelor de arbori și a perdelelor de protecție stradală, a amenajamentelor peisagistice cu funcție ecologică, estetică și recreativă, în conformitate cu planurile de urbanism și amenajarea teritoriului;
- g) să reglementeze, inclusiv prin interzicerea temporară sau permanentă, accesul anumitor tipuri de autovehicule sau desfășurarea unor activități generatoare de disconfort pentru populație în anumite zone ale localităților, cu predominantă în spațiile destinate locuințelor, în zonele destinate tratamentului, odihnei, recreerii și agrementului;
- h) să nu degradeze mediul natural sau amenajat, prin depozitări necontrolate de deșuri de orice fel;
- i) să adopte măsuri obligatorii, pentru persoanele fizice și juridice, cu privire la întreținerea și înfrumusețarea, după caz, a clădirilor, curților și împrejurimilor acestora, a spațiilor verzi din curți și dintre clădiri, a arborilor și arbuștilor decorativi;
- j) să inițieze, pe plan local, proiecte de amenajare, de întreținere și dezvoltare a canalizării.

Schimbarea destinației terenurilor amenajate ca spații verzi și/sau prevăzute ca atare în documentațiile de urbanism, reducerea suprafețelor acestora ori strămutarea lor este interzisă, indiferent de regimul juridic al acestora.

Actele administrative sau juridice emise ori încheiate cu nerespectarea avestor prevederi sunt lovite de nulitate absolută.

Protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice, în care scop:

- a) solicită și obține actele de reglementare, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și a legislației subsecvente;
- b) respectă condițiile din actele de reglementare obținute;
- c) nu pun în exploatare instalații ale căror emisii depășesc valorile limită stabilite prin actele de reglementare;
- d) persoanele juridice care desfășoară activități cu impact semnificativ asupra mediului organizează structuri proprii specializate pentru protecția mediului;
- e) asistă persoanele împuternicite cu activități de verificare, inspecție și control, punându-le la dispoziție evidența măsurătorilor proprii și toate celelalte documente relevante și le facilitează controlul activităților ai căror titulari sunt, precum și prelevarea de probe;
- f) asigură accesul persoanelor împuternicite pentru verificare, inspecție și control la instalațiile tehnologice generatoare de impact asupra mediului, la echipamentele și instalațiile de depoluare a mediului, precum și în spațiile sau în zonele aferente acestora;

- g) realizează, în totalitate și la termen, măsurile impuse prin actele de constatare încheiate de persoanele împuternicite cu activități de verificare, inspecție și control;
- h) se supun dispoziției scrise de încetare a activității;
- i) suportă costul pentru repararea prejudiciului și înlătură urmările produse de acesta, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului, potrivit principiului "poluatorul plătește";
- j) asigură sisteme proprii de supraveghere a instalațiilor și proceselor tehnologice și pentru automonitorizarea emisiilor poluante;
- k) asigură evidența rezultatelor și raportează autorității competente pentru protecția mediului rezultatele automonitorizării emisiilor poluante, conform prevederilor actelor de reglementare;
- l) informează autoritățile competente, în caz de eliminări accidentale de poluanți în mediu sau de accident major;
- m) depozitează deșeurile de orice fel numai pe amplasamente autorizate în acest sens;
- n) nu ard miriștile, stuful, tufărișurile sau vegetația ierboasă fără acceptul autorității competente pentru protecția mediului și fără informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență;
- o) aplică măsurile de conservare stabilite de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului pe suprafețele terestre și acvatice supuse unui regim de conservare ca habitate naturale pe care le gestionează precum și pentru refacerea ecologică a acestora;
- p) nu folosesc momeli periculoase în activitățile de pescuit și vânătoare, cu excepția cazurilor special autorizate;
- q) asigură condiții optime de viață, în conformitate cu prevederile legale, animalelor sălbatice ținute în captivitate legal, sub diferite forme;
- r) asigură luarea măsurilor de salubritate a terenurilor deținute cu orice titlu, neocupate productiv sau funcțional, în special a celor situate de-a lungul căilor de comunicație rutiere, feroviare și de navigație;
- s) să se legitimizeze la solicitarea expresă a personalului de inspecție și control prevăzut în prezenta ordonanță de urgență.

Persoanele fizice sau juridice care prospectează, explorează ori exploatează resursele solului și subsolului au următoarele obligații:

- a) să efectueze remedierea zonelor în care solul, subsolul și ecosistemele terestre au fost afectate;
- b) să anunțe autoritățile pentru protecția mediului sau, după caz, celelalte autorități competente, potrivit legii, despre orice situații accidentale care pun în pericol mediul și să acționeze pentru refacerea acestuia.

Persoanele fizice și juridice care cultivă plante superioare modificate genetic au următoarele obligații:

- a) să solicite și să obțină autorizația din partea autorității publice competente pentru agricultură;

Persoanele fizice și juridice au următoarele obligații în vederea respectării regimului ariilor naturale protejate:

- a) să respecte prevederile planurilor de management și ale regulamentelor ariilor naturale protejate;
- b) să nu desfășoare activități care contravin planurilor de management sau regulamentelor, ariilor naturale protejate, precum și prevederilor prezentei ordonanțe de urgență;
- d) să permită accesul în aria naturală protejată a administratorilor sau custozilor precum și a împuterniciților acestora pe terenurile deținute cu orice titlu.

Răspunderea pentru prejudiciul adus mediului are caracter obiectiv, independent de culpă. În cazul pluralității autorilor, răspunderea este solidară.

În mod excepțional, răspunderea poate fi și subiectivă pentru prejudiciile cauzate speciilor protejate și habitatelor naturale, conform reglementărilor specifice.

Prevenirea și repararea prejudiciului adus mediului se realizează conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și a reglementărilor specifice.

2.2. Proceduri și norme de sănătate, siguranță și igienă

Documentație de referință: legea securității și sănătății în muncă, NSSM și în domeniul situațiilor de urgență, regulamentul de ordine interioară (ROI), fișa postului, planul de prevenire și protecție, proceduri interne specifice locului de muncă, tematica instruirii etc.

Riscuri: pericol de lovire pe cai de circulație, cadere de obiecte și materiale de la înălțime, în timpul manevrării, proiectare de particule sau stropi de substanțe chimice în special în ochi, risc de alunecare, pericol de tăiere cu scule și unelte continuând părți metalice/ascuțite, arsuri chimice, etc.

Factori de risc: referitori la sarcina de muncă, executant, mediul de muncă, procesul tehnologic temperatura etc..

Particularitățile locului de muncă: în exteriorul unor clădiri, la temperaturi ridicate, manevrări de substanțe chimice cu risc, etc.

Situație de urgență (SU): situație ce necesită rezolvare urgentă, (toate tipurile de accidente / incidente ecologice care sunt provocate de om și/sau alte cauze naturale; ex.: incendiu, inundație, căeri masive de zapadă, cutremur, explozie, radiații, etc.)

- Accident ecologic: eveniment produs ca urmare a unor mari și neprevăzute evacuări către factorii de mediu (ex. deversări în ape, emisii în atmosferă de substanțe sau preparate periculoase, sub formă de vapori sau energie rezultate din desfășurarea unor activități necontrolate, prin care se deteriorează sau se distrug ecosistemele naturale și antropice).

- Situații de urgență provocate de om: -incendii, explozii, diferite poluări accidentale ale apelor, accident nuclear, etc.

- Situații de urgență provocate de cauze naturale: cutremure, inundații, alunecări de teren, căderi masive de zapadă, etc.

Aspecte relevante: fronturi de lucru existente și tipurile activităților desfășurate, modalitatea de organizare a activităților, punctele de descarcare a materialelor, existența, repartizarea și protejarea căilor de acces, numărul de participanți în procesul de muncă și distribuția pe posturi de lucru, condițiile de temperatură și iluminare, condiții de lucru, etc.

Mijloace de semnalizare: utilizate permanent- panouri (indicatoare, plăci), culori de securitate; etichete (pictograme, simbol de culoare pe fond); utilizate ocazional- semnale luminoase, acustice, comunicare verbală (pentru atenționare asupra unor evenimente periculoase, chemare sau apel al persoanelor pentru o acțiune specifică sau evacuare de urgență) etc.

Echipamentul individual de protecție a muncii: căști de protecție, măști diverse, palmare, bocanci, veste, pufoaice etc.

Persoane abilitate: inginer, maestru, tehnician, șef de echipă, responsabili NSSM și situații de urgență, medici, pompieri etc.

Servicii de urgență: servicii de ambulanță, pompieri, protecție civilă etc.

Modalități de intervenție: îndepărtarea accidentatilor din zona periculoasă, degajarea locului pentru eliberarea accidentatilor, anunțarea operativă a persoanelor abilitate etc.

Tipuri de accidente: accidente chimice produse de chimicalele folosite în procesul de epurare, traumatisme mecanice produse prin cadere, lovire, compresiune, tăiere, alunecare, patrunderea corpurilor străine în ochi etc.

MANAGEMENTUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Definiție:

Managementul securității și Sănătății în Muncă este un ansamblu de elemente cu caracter decizional, organizatoric, informațional, motivațional etc. din cadrul firmei, prin intermediul căruia se exercită ansamblul proceselor și al relațiilor de management al securității și sănătății în muncă, în vederea obținerii nivelului dorit de securitate și sănătate în muncă

Managementul securității și Sănătății în Muncă este componentă a sistemului de management general, care include structura organizatorică, activitățile de planificare, responsabilitățile, practicile, procedurile, procesele și resursele pentru elaborarea, implementarea, realizarea și revizuirea planului de securitate și sănătate în muncă

Măsurile de prevenire și de protecție trebuie să fie luate ținând cont de următoarea ordine de prioritate:

- a. eliminarea pericolelor și riscurilor;
- b. controlul pericolelor și riscurilor la sursă prin măsuri de ordin tehnic și organizatoric;
- c. reducerea la minimum a pericolelor și riscurilor prin elaborarea de sisteme proprii de garantare a securității în muncă, inclusiv prin intermediul controalelor administrative;
- d. atunci când pericolele și riscurile reziduale nu pot fi controlate prin intermediul măsurilor de protecție colectivă, angajatorul trebuie să furnizeze în mod gratuit echipamente individuale de protecție adecvate și să implementeze mecanisme și proceduri care să garanteze utilizarea și întreținerea acestora.

Procedurile sau măsurile de prevenire și de control a pericolelor trebuie să satisfacă următoarele condiții:

- a. să fie adaptate la pericolele și riscurile prezente în organizație;
- b. să fie revăzute în mod regulat și modificate dacă este necesar;
- c. să satisfacă condițiile impuse de legislația și reglementările naționale, precum și de programele voluntare de protecție și de alte angajamente la care organizația a subscris (codurile de bună practică în industrie, acordurile încheiate cu autoritățile publice, ghidurile fără caracter de reglementare);
- d. să țină cont de nivelul actual de cunoștințe, inclusiv de informațiile sau rapoartele provenind de la organizații cum ar fi inspecția muncii, serviciile de securitate și sănătate în muncă, precum și de la alte servicii în cazul în care situația concretă o impune.

Etapele procesului de implementare a sistemului de management a sistemului de sănătate și securitate în muncă:

ACȚIUNI PREGĂTITOARE:

vizează pregătirea angajatorului și a angajaților pentru elaborarea sistemului de management al s.s.m.. În cadrul acestei etape trebuie avute în vedere următoarele acțiuni:

- participarea personalului cu atribuții în domeniul s.s.m. la cursuri de formare și perfecționare de profil (legislație, auditul s.s.m., evaluarea riscurilor, managementul s.s.m.), organizate de instituțiile specializate și recunoscute de M.M.S.S.F. și M.E.C.; în acest sens, ar trebui luată în considerare și participarea managerilor la acest gen de cursuri, având în vedere faptul că aceștia vor avea de jucat un rol deosebit de important în asigurarea funcționării eficiente a viitorului sistem de management al s.s.m.;
- documentarea corespunzătoare privind cerințele implementării sistemului de management al s.s.m. prin parcurgerea unor publicații de specialitate, inclusiv studierea referențialului și a ghidului de implementare;

asigurarea consultanței de specialitate pentru elaborarea și implementarea sistemului, consultanță pentru care trebuie contractate numai instituții cu experiență recunoscută în domeniul s.s.m.

ELABORAREA SISTEMULUI:

În cadrul acestei etape trebuie realizată, în primul rând, o analiză inițială care are rolul să ofere imaginea stadiului actual al unității din punct de vedere al s.s.m.; analiza inițială trebuie să cuprindă în principal:

- evaluarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională;
- auditarea de conformitate cu prevederile legislației în domeniul s.s.m.

Pe baza rezultatelor acestor acțiuni angajatorul va defini politica și obiectivele de s.s.m.; în funcție de aceste elemente, se planifică și celelalte elemente ale sistemului de management.

IMPLEMENTAREA SISTEMULUI

Trebuie condusă pe trei direcții:

- asigurarea implicării active a tuturor angajaților prin:
- stabilirea structurii sistemului și a responsabilităților;
- identificarea și acoperirea necesarului de instruire și competență pentru angajații de la fiecare nivel al unității;
- stabilirea și menținerea unor căi eficiente de consultare și comunicare cu angajații, în probleme de s.s.m.
- stabilirea și menținerea unor căi eficiente de comunicare cu organisme exterioare unității;
- documentarea corespunzătoare a cerințelor sistemului și stabilirea tuturor aspectelor necesare privind controlul documentelor și al datelor;
- stabilirea unor măsuri eficiente pentru prevenirea și controlul riscurilor generate de activitatea unității (în special situațiile de urgență) sau care pot fi induse din exterior prin achiziționarea de bunuri și servicii sau activitățile desfășurate de contractanți.

MENTȚINEREA SISTEMULUI:

Este o etapă al cărei succes depinde în mod decisiv de implicarea activă a angajaților. Pentru asigurarea unei implicări active și eficiente a angajaților în menținerea sistemului este necesară îndeplinirea următoarelor condiții:

- înțelegerea de către aceștia a necesității și utilității existenței unui sistem de management al s.s.m.;
- înțelegerea rolului personal în cadrul sistemului;
- bună instruire în domeniul s.s.m., corespunzător rolului și nivelului ierarhic, a fiecărui angajat.

VERIFICAREA SISTEMULUI:

Are rolul de a asigura corespondența cu prevederile stabilite în etapa de elaborare și se realizează prin:

- măsurarea și monitorizarea performanței de s.s.m.;
- gestionarea disfuncțiilor sistemului (accidente de muncă, îmbolnăviri profesionale, incidente, neconformități față de prevederile legislației sau alte reglementări etc.);
- auditul s.s.m., cu cele două componente ale sale, auditul sistemului de management al s.s.m. și auditul de conformitate cu prevederile legislației în domeniul s.s.m.;
- acțiunile preventive și corective stabilite în cadrul analizei managementului, ca urmare a rezultatelor celor trei tipuri de acțiuni enumerate mai sus.

ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI:

- Constă în identificarea și implementarea acelor acțiuni care pot conduce la optimizarea funcționării sistemului, respectiv îndeplinirea unor obiective mai ambițioase cu același volum de resurse consumate sau chiar cu reducerea acestui volum; aceste acțiuni se identifică în cadrul analizei managementului;
- Implementarea unui sistem de management al s.s.m. nu trebuie privită de către angajator ca fiind o constrângere suplimentară impusă de către legislație, ci trebuie mai degrabă

considerată ca o investiție (în condițiile în care implementarea necesită alocarea și consumarea unor resurse financiare, umane, tehnice și de timp) care trebuie să aducă un profit, asemenea tuturor celorlalte activități desfășurate de angajator;

□ În cazul implementării sistemului de management al s.s.m., profitul obținut se concretizează, în principal, prin reducerea costurilor accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale.

Obligații generale ale angajatorilor privind sănătatea

Angajatorul are obligația de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă.

În cazul în care un angajator apelează la servicii externe, acesta nu este exonerat de responsabilitățile sale în acest domeniu.

Obligațiile lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă nu aduc atingere principiului responsabilității angajatorului.

În cadrul responsabilităților sale, angajatorul are obligația să ia măsurile necesare pentru:

- a) asigurarea securității și protecția sănătății lucrătorilor;
- b) prevenirea riscurilor profesionale;
- c) informarea și instruirea lucrătorilor;
- d) asigurarea cadrului organizatoric și a mijloacelor necesare securității și sănătății în muncă.

Angajatorul are obligația să urmărească adaptarea măsurilor securității și sănătății în muncă ținând seama de modificarea condițiilor, și pentru îmbunătățirea situațiilor existente.

Angajatorul are obligația să implementeze măsurile securității și sănătății în muncă pe baza următoarelor principii generale de prevenire:

- a) evitarea riscurilor;
- b) evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate;
- c) combaterea riscurilor la sursă;
- d) adaptarea muncii la om, în special în ceea ce privește proiectarea posturilor de muncă, alegerea echipamentelor de muncă, a metodelor de muncă și de producție, în vederea reducerii monotoniei muncii, a muncii cu ritm predeterminat și a diminuării efectelor acestora asupra sănătății;
- e) adaptarea la progresul tehnic;
- f) înlocuirea a ceea ce este periculos cu ceea ce nu este periculos sau cu ceea ce este mai puțin periculos;
- g) dezvoltarea unei politici de prevenire coerente care să cuprindă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă;
- h) adoptarea, în mod prioritar, a măsurilor de protecție colectivă față de măsurile de protecție individuală;
- i) furnizarea de instrucțiuni corespunzătoare lucrătorilor.

Fără a aduce atingere altor prevederi legale, ținând seama de natura activităților din întreprindere și/sau unitate, angajatorul are obligația:

- a) să evalueze riscurile pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, inclusiv la alegerea echipamentelor de muncă, a substanțelor sau preparatelor chimice utilizate și la amenajarea locurilor de muncă;
- b) ca, ulterior evaluării prevăzute la lit. a) și dacă este necesar, măsurile de prevenire, precum și metodele de lucru și de producție aplicate de către angajator să asigure îmbunătățirea

nivelului securității și al protecției sănătății lucrătorilor și să fie integrate în ansamblul activităților întreprinderii și/sau unității respective și la toate nivelurile ierarhice;

c) să ia în considerare capacitățile lucrătorului în ceea ce privește securitatea și sănătatea în muncă, atunci când îi încredințează sarcini;

d) să asigure ca planificarea și introducerea de noi tehnologii să facă obiectul consultărilor cu lucrătorii și/sau reprezentanții acestora în ceea ce privește consecințele asupra securității și sănătății lucrătorilor, determinate de alegerea echipamentelor, de condițiile și mediul de muncă;

e) să ia măsurile corespunzătoare pentru ca, în zonele cu risc ridicat și specific, accesul să fie permis numai lucrătorilor care au primit și și-au însușit instrucțiunile adecvate.

Fără a aduce atingere altor prevederi ale prezentei legi, atunci când în același loc de muncă își desfășoară activitatea lucrători din mai multe întreprinderi și/sau unități, angajatorii acestora au următoarele obligații:

a) să coopereze în vederea implementării prevederilor privind securitatea, sănătatea și igiena în muncă, luând în considerare natura activităților;

b) să își coordoneze acțiunile în vederea protecției lucrătorilor și prevenirii riscurilor profesionale, luând în considerare natura activităților;

c) să se informeze reciproc despre riscurile profesionale;

d) să informeze lucrătorii și/sau reprezentanții acestora despre riscurile profesionale.

Măsurile privind securitatea, sănătatea și igiena în muncă nu trebuie să comporte în nicio situație obligații financiare pentru lucrători.

Servicii de prevenire și protecție

Angajatorul desemnează unul sau mai mulți lucrători pentru a se ocupa de activitățile de protecție și de activitățile de prevenire a riscurilor profesionale din întreprindere și/sau unitate, denumiți lucrători desemnați.

Lucrătorii desemnați nu trebuie să fie prejudiciați ca urmare a activității lor de protecție și a celei de prevenire a riscurilor profesionale.

Lucrătorii desemnați trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-și putea îndeplini obligațiile ce le revin prin lege.

Prevenirea riscurilor, precum și protecția sănătății și securitatea lucrătorilor trebuie să fie asigurate de unul sau mai mulți lucrători, de un serviciu ori de servicii distincte din interiorul sau din exteriorul întreprinderii și/sau unității.

Lucrătorul/lucrătorii și/sau serviciul/serviciile trebuie să colaboreze între ei ori de câte ori este necesar. În cazul microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici, în care se desfășoară activități fără riscuri deosebite, angajatorul își poate asuma atribuțiile din domeniul securității și sănătății în muncă pentru realizarea măsurilor prevăzute de prezenta lege, dacă are capacitatea necesară în domeniu.

Primul ajutor, stingerea incendiilor, evacuarea lucrătorilor, pericol grav și iminent

Angajatorul are următoarele obligații:

a) să ia măsurile necesare pentru acordarea primului ajutor, stingerea incendiilor și evacuarea lucrătorilor, adaptate naturii activităților și mărimii întreprinderii și/sau unității, ținând seama de alte persoane prezente;

b) să stabilească legăturile necesare cu serviciile specializate, îndeosebi în ceea ce privește primul ajutor, serviciul medical de urgență, salvare și pompieri.

Angajatorul trebuie să desemneze lucrătorii care aplică măsurile de prim ajutor, de stingere a incendiilor și de evacuare a lucrătorilor. Numărul lucrătorilor, instruirea lor și echipamentul pus la dispoziția acestora trebuie să fie adecvate mărimii și/sau riscurilor specifice întreprinderii și/sau unității.

Angajatorul are următoarele obligații:

- a) să informeze, cât mai curând posibil, toți lucrătorii care sunt sau pot fi expuși unui pericol grav și iminent despre riscurile implicate de acest pericol, precum și despre măsurile luate ori care trebuie să fie luate pentru protecția lor;
- b) să ia măsuri și să furnizeze instrucțiuni pentru a da lucrătorilor posibilitatea să oprească lucrul și/sau să părăsească imediat locul de muncă și să se îndrepte spre o zonă sigură, în caz de pericol grav și iminent;
- c) să nu impună lucrătorilor reluarea lucrului în situația în care încă există un pericol grav și iminent, în afara cazurilor excepționale și pentru motive justificate.

Lucrătorii care, în cazul unui pericol grav și iminent, părăsesc locul de muncă și/sau o zonă periculoasă nu trebuie să fie prejudiciați și trebuie să fie protejați împotriva oricăror consecințe negative și nejustificate pentru aceștia.

Angajatorul trebuie să se asigure că, în cazul unui pericol grav și iminent pentru propria securitate sau a altor persoane, atunci când șeful ierarhic imediat superior nu poate fi contactat, toți lucrătorii sunt apti să aplice măsurile corespunzătoare, în conformitate cu cunoștințele lor și cu mijloacele tehnice de care dispun, pentru a evita consecințele unui astfel de pericol. Lucrătorii nu trebuie să fie prejudiciați pentru cazurile prevăzute mai sus, cu excepția situațiilor în care aceștia acționează imprudent sau dau dovadă de neglijență gravă.

Alte obligații ale angajatorilor

În vederea asigurării condițiilor de securitate și sănătate în muncă și pentru prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, **angajatorii au următoarele obligații:**

- a) să adopte, din faza de cercetare, proiectare și execuție a construcțiilor, a echipamentelor de muncă, precum și de elaborare a tehnologiilor de fabricație, soluții conforme prevederilor legale în vigoare privind securitatea și sănătatea în muncă, prin a căror aplicare să fie eliminate sau diminuate riscurile de accidentare și de îmbolnăvire profesională a lucrătorilor;
- b) să întocmească un plan de prevenire și protecție compus din măsuri tehnice, sanitare, organizatorice și de altă natură, bazat pe evaluarea riscurilor, pe care să îl aplice corespunzător condițiilor de muncă specifice unității;
- c) să obțină autorizația de funcționare din punctul de vedere al securității și sănătății în muncă, înainte de începerea oricărei activități, conform prevederilor legale;
- d) să stabilească pentru lucrători, prin fișa postului, atribuțiile și răspunderile ce le revin în domeniul securității și sănătății în muncă, corespunzător funcțiilor exercitate;
- e) să elaboreze instrucțiuni proprii, în spiritul prezentei legi, pentru completarea și/sau aplicarea reglementărilor de securitate și sănătate în muncă, ținând seama de particularitățile activităților și ale locurilor de muncă aflate în responsabilitatea lor;
- f) să asigure și să controleze cunoașterea și aplicarea de către toți lucrătorii a măsurilor prevăzute în planul de prevenire și de protecție stabilit, precum și a prevederilor legale în domeniul securității și sănătății în muncă, prin lucrătorii desemnați, prin propria competență sau prin servicii externe;
- g) să ia măsuri pentru asigurarea de materiale necesare informării și instruirii lucrătorilor, cum ar fi afișe, pliante, filme și diafilme cu privire la securitatea și sănătatea în muncă;
- h) să asigure informarea fiecărei persoane, anterior angajării în muncă, asupra riscurilor la care aceasta este expusă la locul de muncă, precum și asupra măsurilor de prevenire și de protecție

necesare; i) să ia măsuri pentru autorizarea exercitării meseriilor și a profesiilor prevăzute de legislația specifică;

j) să angajeze numai persoane care, în urma examenului medical și, după caz, a testării psihologice a aptitudinilor, corespund sarcinii de muncă pe care urmează să o execute și să asigure controlul medical periodic și, după caz, controlul psihologic periodic, ulterior angajării;

k) să țină evidența zonelor cu risc ridicat și specific

l) să asigure funcționarea permanentă și corectă a sistemelor și dispozitivelor de protecție, a aparaturii de măsură și control, precum și a instalațiilor de captare, reținere și neutralizare a substanțelor nocive degajate în desfășurarea proceselor tehnologice;

m) să prezinte documentele și să dea relațiile solicitate de inspectorii de muncă în timpul controlului sau al efectuării cercetării evenimentelor;

n) să asigure realizarea măsurilor dispuse de inspectorii de muncă cu prilejul vizitelor de control și al cercetării evenimentelor;

o) să desemneze, la solicitarea inspectorului de muncă, lucrătorii care să participe la efectuarea controlului sau la cercetarea evenimentelor;

p) să nu modifice starea de fapt rezultată din producerea unui accident mortal sau colectiv, în afară de cazurile în care menținerea acestei stări ar genera alte accidente ori ar periclita viața accidentaților și a altor persoane;

q) să asigure echipamente de muncă fără pericol pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor; r) să asigure echipamente individuale de protecție;

s) să acorde obligatoriu echipament individual de protecție nou, în cazul degradării sau al pierderii calităților de protecție.

Alimentația de protecție se acordă în mod obligatoriu și gratuit de către angajatori persoanelor care lucrează în condiții de muncă ce impun acest lucru și se stabilește prin contractul colectiv de muncă și/sau contractul individual de muncă.

Materialele igienico-sanitare se acordă în mod obligatoriu și gratuit de către angajatori. Categoriile de materiale igienico-sanitare, precum și locurile de muncă ce impun acordarea acestora se stabilesc prin contractul colectiv de muncă și/sau contractul individual de muncă.

Informarea lucrătorilor

Ținând seama de mărimea întreprinderii și/sau a unității, angajatorul trebuie să ia măsuri corespunzătoare, astfel încât lucrătorii și/sau reprezentanții acestora să primească, în conformitate cu prevederile legale, toate informațiile necesare privind:

a) riscurile pentru securitate și sănătate în muncă, precum și măsurile și activitățile de prevenire și protecție atât la nivelul întreprinderii și/sau unității, în general, cât și la nivelul fiecărui post de lucru și/sau fiecărei funcții;

b) măsurile luate în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) și (3) din lege

Angajatorul trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru ca lucrătorii desemnați sau reprezentanții lucrătorilor, cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor, în vederea îndeplinirii atribuțiilor și în conformitate cu prevederile prezentei legi, să aibă acces la:

a) evaluarea riscurilor și măsurile de protecție, prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. a) și b); b) evidența și rapoartele prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. c) și d); c) informații privind măsurile din domeniul securității și sănătății în muncă, precum și informații provenind de la instituțiile de control și autoritățile competente în domeniu.

Consultarea și participarea lucrătorilor

Angajatorii consultă lucrătorii și/sau reprezentanții lor și permit participarea acestora la discutarea tuturor problemelor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă.

Angajatorul trebuie să asigure condiții pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă și adecvată în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații și instrucțiuni de lucru, specifice locului de muncă și postului său:

- a) la angajare;
- b) la schimbarea locului de muncă sau la transfer;
- c) la introducerea unui nou echipament de muncă sau a unor modificări ale echipamentului existent;
- d) la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru;
- e) la executarea unor lucrări speciale.

Instruirea trebuie să fie:

- a) adaptată evoluției riscurilor sau apariției unor noi riscuri;
- b) periodică și ori de câte ori este necesar.

Reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă au dreptul la instruire corespunzătoare.

Obligațiile lucrătorilor

Fiecare lucrător trebuie să își desfășoare activitatea, în conformitate cu pregătirea și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă.

În mod deosebit, în scopul realizării obiectivelor prevăzute la art. 22, lucrătorii au următoarele obligații:

- a) să utilizeze corect mașinile, aparatura, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de transport și alte mijloace de producție;
- b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție acordat și, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;
- c) să nu procedeze la scoaterea din funcțiune, la modificarea, schimbarea sau înlăturarea arbitrară a dispozitivelor de securitate proprii, în special ale mașinilor, aparaturii, uneltelor, instalațiilor tehnice și clădirilor, și să utilizeze corect aceste dispozitive;
- d) să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați orice situație de muncă despre care au motive întemeiate să o considere un pericol pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, precum și orice deficiență a sistemelor de protecție;
- e) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului accidente suferite de propria persoană;
- f) să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați, atât timp cât este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerințe dispuse de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari, pentru protecția sănătății și securității lucrătorilor;
- g) să coopereze, atât timp cât este necesar, cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați, pentru a permite angajatorului să se asigure că mediul de muncă și condițiile de lucru sunt sigure și fără riscuri pentru securitate și sănătate, în domeniul său de activitate;
- h) să își însușească și să respecte prevederile legislației din domeniul securității și sănătății în muncă și măsurile de aplicare a acestora;
- i) să dea relațiile solicitate de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari.

Supravegherea sănătății

Măsurile prin care se asigură supravegherea corespunzătoare a sănătății lucrătorilor în funcție de riscurile privind securitatea și sănătatea în muncă se stabilesc potrivit

reglementărilor legale, astfel încât fiecare lucrător să poată beneficia de supravegherea sănătății la intervale regulate.

Supravegherea sănătății lucrătorilor este asigurată prin medicii de medicină a muncii.

Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor

Evenimente

Orice eveniment(vezi termeni și expresii) va fi comunicat de îndată angajatorului, de către conducătorul locului de muncă sau de orice altă persoană care are cunoștință despre producerea acestuia.

Angajatorul are obligația să comunice evenimentele, de îndată, după cum urmează:

- a) inspectoratelor teritoriale de muncă, toate evenimentele așa cum sunt definite la art. 5 lit. f);
- b) asigurătorului, potrivit Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare, evenimentele urmate de incapacitate temporară de muncă, invaliditate sau deces, la confirmarea acestora;
- c) organelor de urmărire penală, după caz.

Orice medic, inclusiv medicul de medicină a muncii aflat într-o relație contractuală cu angajatorul, conform prevederilor legale, va semnală obligatoriu suspiciunea de boală profesională sau legată de profesiune, depistată cu prilejul prestațiilor medicale.

Semnalarea se efectuează către autoritatea de sănătate publică teritorială sau a municipiului București, de îndată, la constatarea cazului.

În cazul accidentelor de circulație produse pe drumurile publice, în care printre victime sunt și persoane aflate în îndeplinirea unor sarcini de serviciu, organele de poliție rutieră competente vor trimite instituțiilor și/sau persoanelor fizice/juridice în termen de 5 zile de la data solicitării, un exemplar al procesului-verbal de cercetare la fața locului.

Cercetarea evenimentelor este obligatorie și se efectuează după cum urmează:

- a) de către angajator, în cazul evenimentelor care au produs incapacitate temporară de muncă;
- b) de către inspectoratele teritoriale de muncă, în cazul evenimentelor care au produs invaliditate evidentă sau confirmată, deces, accidente colective, incidente periculoase, în cazul evenimentelor care au produs incapacitate temporară de muncă lucrătorilor la angajatorii persoane fizice, precum și în situațiile cu persoane date dispărute;
- c) de către Inspekția Muncii, în cazul accidentelor colective, generate de unele evenimente deosebite, precum avariile sau exploziile;
- d) de către autoritățile de sănătate publică teritoriale, respectiv a municipiului București, în cazul suspiciunilor de boală profesională și a bolilor legate de profesiune.

Rezultatul cercetării evenimentului se va consemna într-un proces-verbal. În caz de deces al persoanei accidentate ca urmare a unui eveniment, instituția medico-legală competentă este obligată să înainteze inspectoratului teritorial de muncă, în termen de 7 zile de la data decesului, o copie a raportului de constatare medico-legală.

Accidente de muncă

În sensul prevederilor legale, este, de asemenea, accident de muncă:

- a) accidentul suferit de persoane aflate în vizită în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului;
- b) accidentul suferit de persoanele care îndeplinesc sarcini de stat sau de interes public, inclusiv în cadrul unor activități culturale, sportive, în țară sau în afara granițelor țării, în timpul și din cauza îndeplinirii acestor sarcini;

- c) accidentul survenit în cadrul activităților cultural-sportive organizate, în timpul și din cauza îndeplinirii acestor activități;
- d) accidentul suferit de orice persoană, ca urmare a unei acțiuni întreprinse din proprie inițiativă pentru salvarea de vieți omenești;
- e) accidentul suferit de orice persoană, ca urmare a unei acțiuni întreprinse din proprie inițiativă pentru prevenirea ori înlăturarea unui pericol care amenință avutul public și privat;
- f) accidentul cauzat de activități care nu au legătură cu procesul muncii, dacă se produce la sediul persoanei juridice sau la adresa persoanei fizice, în calitate de angajator, ori în alt loc de muncă organizat de aceștia, în timpul programului de muncă, și nu se datorează culpei exclusive a accidentatului;
- g) accidentul de traseu, dacă deplasarea s-a făcut în timpul și pe traseul normal de la domiciliul lucrătorului la locul de muncă organizat de angajator și invers;
- h) accidentul suferit în timpul deplasării de la sediul persoanei juridice sau de la adresa persoanei fizice la locul de muncă sau de la un loc de muncă la altul, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă;
- i) accidentul suferit în timpul deplasării de la sediul persoanei juridice sau de la adresa persoanei fizice la care este încadrată victima, ori de la orice alt loc de muncă organizat de acestea, la o altă persoană juridică sau fizică, pentru îndeplinirea sarcinilor de muncă, pe durata normală de deplasare;
- j) accidentul suferit înainte sau după încetarea lucrului, dacă victima prelua sau preda unelte de lucru, locul de muncă, utilajul ori materialele, dacă schimba îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecție sau orice alt echipament pus la dispoziție de angajator, dacă se afla în baie ori în spălător sau dacă se deplasa de la locul de muncă la ieșirea din întreprindere sau unitate și invers;
- k) accidentul suferit în timpul pauzelor regulamentare, dacă acesta a avut loc în locuri organizate de angajator, precum și în timpul și pe traseul normal spre și de la aceste locuri;
- l) accidentul suferit de lucrători ai angajatorilor români sau de persoane fizice române, delegați pentru îndeplinirea îndatoririlor de serviciu în afara granițelor țării, pe durata și traseul prevăzute în documentul de deplasare;
- m) accidentul suferit de personalul român care efectuează lucrări și servicii pe teritoriul altor țări, în baza unor contracte, convenții sau în alte condiții prevăzute de lege, încheiate de persoane juridice române cu parteneri străini, în timpul și din cauza îndeplinirii îndatoririlor de serviciu;
- n) accidentul suferit de cei care urmează cursuri de calificare, recalificare sau perfecționare a pregătirii profesionale, în timpul și din cauza efectuării activităților aferente stagiului de practică;
- o) accidentul determinat de fenomene sau calamități naturale, cum ar fi furtună, viscol, cutremur, inundație, alunecări de teren, trăsnet (electrocutare), dacă victima se afla în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu;
- p) dispariția unei persoane, în condițiile unui accident de muncă și în împrejurări care îndreptățesc presupunerea decesului acesteia;
- q) accidentul suferit de o persoană aflată în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, ca urmare a unei agresiuni.

Accidentele de muncă se clasifică, în raport cu urmările produse și cu numărul persoanelor accidentate, în

- a) accidente care produc incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice;
- b) accidente care produc invaliditate;
- c) accidente mortale;
- d) accidente colective, când sunt accidentate cel puțin 3 persoane în același timp și din aceeași cauză.

Înregistrarea accidentului de muncă se face pe baza procesului-verbal de cercetare.

Accidentul de muncă înregistrat de angajator se raportează de către acesta la inspectoratul teritorial de muncă, precum și la asigurător, potrivit legii.

Bolile profesionale

În sensul prevederilor legale, afecțiunile suferite de elevi și studenți în timpul efectuării instruirii practice sunt, de asemenea, boli profesionale.

Declararea bolilor profesionale este obligatorie și se face de către medicii din cadrul autorităților de sănătate publică teritoriale și a municipiului București.

Cercetarea cauzelor îmbolnăvirilor profesionale, în vederea confirmării sau infirmării lor, precum și stabilirea de măsuri pentru prevenirea altor îmbolnăviri se fac de către specialiștii autorităților de sănătate publică teritoriale, în colaborare cu inspectorii din inspectoratele teritoriale de muncă.

Declararea bolilor profesionale se face pe baza procesului verbal de cercetare.

Bolile profesionale nou-declarate se raportează lunar de către autoritatea de sănătate publică teritorială și a municipiului București la Centrul național de coordonare metodologică și informare privind bolile profesionale din cadrul Institutului de Sănătate Publică București, la Centrul de Calcul și Statistică Sanitară București, precum și la structurile teritoriale ale asigurătorului stabilit conform legii.

Intoxicația acută profesională se declară, se cercetează și se înregistrează atât ca boală profesională, cât și ca accident de muncă.

Grupuri sensibile la riscuri

Grupurile sensibile la riscuri specifice, cum ar fi: femeile gravide, lehuzele sau femeile care alăptează, tinerii, precum și persoanele cu dizabilități, trebuie protejate împotriva pericolelor care le afectează în mod specific.

Angajatorii au obligația să amenajeze locurile de muncă ținând seama de prezența grupurilor sensibile la riscuri specifice.

Autorități competente și instituții cu atribuții în domeniu

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei este autoritatea competentă în domeniul securității și sănătății în muncă.

Principalele atribuții ale Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei în acest domeniu sunt următoarele:

- a) elaborează politica și strategia națională în domeniul securității și sănătății în muncă, în colaborare cu Ministerul Sănătății Publice și prin consultarea cu alte instituții cu atribuții în domeniu;
- b) elaborează proiecte de acte normative în vederea implementării unitare a strategiei naționale și a acquis-ului comunitar din domeniu;
- c) avizează reglementările cu implicații în domeniu inițiate de alte instituții, potrivit legii, și participă, după caz, la elaborarea unor astfel de reglementări;
- d) monitorizează aplicarea legislației pe baza datelor, a informațiilor și a propunerilor transmise de instituțiile aflate în subordine sau coordonare, precum și ale celor cu care colaborează în desfășurarea activității;
- e) abilitază persoane juridice și fizice pentru a presta servicii de protecție și prevenire în domeniul securității și sănătății în muncă, denumite în prezenta lege servicii externe, la care se face referire la art. 8 alin. (4);

- f) recunoaște, desemnează, notifică și supraveghează laboratoare de încercări, precum și organisme din domeniul său de competență, în condițiile legii;
 - g) coordonează, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării, elaborarea programelor de cercetare de interes național în domeniul securității și sănătății în muncă;
 - h) organizează, împreună cu Ministerul Educației și Cercetării, activitatea de pregătire generală și/sau de specialitate în domeniul securității și sănătății în muncă pentru instituțiile de învățământ;
 - i) desfășoară activități de informare-documentare, potrivit legii;
 - j) avizează materiale de informare și instruire, cum ar fi suporturi de curs, broșuri, pliante, afișe elaborate de alte persoane juridice sau fizice, în sensul asigurării concordanței mesajelor pe care acestea le conțin cu prevederile legislației în vigoare;
 - k) reprezintă statul în relațiile internaționale din domeniul său de competență.
- Ministerul Sănătății Publice, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, este autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică.

Ministerul Sănătății Publice îndeplinește, în principal, următoarele atribuții în domeniul sănătății lucrătorilor la locul de muncă:

- a) coordonează activitatea de medicină a muncii la nivel național;
- b) elaborează sau avizează reglementări pentru protecția sănătății în relație cu mediul de muncă, pentru promovarea sănătății la locul de muncă, precum și pentru medicina muncii;
- c) supraveghează starea de sănătate a lucrătorilor;
- d) asigură formarea și perfecționarea profesională în domeniul medicinei muncii;
- e) coordonează activitatea de cercetare, declarare, înregistrare și evidență a bolilor profesionale și a celor legate de profesie;
- f) autorizează/avizează și controlează calitatea serviciilor medicale acordate lucrătorilor la locul de muncă;
- g) colaborează cu alte instituții implicate în activități cu impact asupra sănătății lucrătorilor;
- h) îndeplinește și alte atribuții, conform competențelor sale în domeniu, reglementate prin legi speciale.

Inspekția Muncii reprezintă autoritatea competentă în ceea ce privește controlul aplicării legislației referitoare la securitatea și sănătatea în muncă și controlează modul în care se aplică legislația națională din domeniul securității și sănătății în muncă la toate persoanele fizice și juridice din sectoarele prevăzute la art. 3 alin. (1) din lege, cu excepția celor prevăzute la art. 50 alin. (1) și (2), și are, în principal, următoarele atribuții:

- a) controlează realizarea programelor de prevenire a riscurilor profesionale;
- b) solicită măsurători și determinări, examinează probe de produse și de materiale în unități și în afara acestora, pentru clarificarea unor evenimente sau situații de pericol;
- c) dispune sistarea activității sau scoaterea din funcțiune a echipamentelor de muncă, în cazul în care constată o stare de pericol grav și iminent de accidentare sau de îmbolnăvire profesională și sesizează, după caz, organele de urmărire penală;
- d) cercetează evenimentele conform competențelor, avizează cercetarea, stabilește sau confirmă caracterul accidentelor;
- e) coordonează, în colaborare cu Institutul Național de Statistică și cu celelalte instituții implicate, după caz, sistemul de raportare și evidență a accidentelor de muncă și a incidentelor, iar, în colaborare cu Ministerul Sănătății Publice, sistemul de raportare a bolilor profesionale sau legate de profesie;
- f) analizează activitatea serviciilor externe prevăzute la art. 8 alin. (4) și propune retragerea abilitării, după caz;
- g) raportează Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei situațiile deosebite care necesită îmbunătățirea reglementărilor din domeniul securității și sănătății în muncă;

h) furnizează informații celor interesați despre cele mai eficiente mijloace de respectare a legislației din domeniul securității și sănătății în muncă.

Asigurătorul, stabilit de lege, reprezintă autoritatea competentă în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale.

3. Standarde de mediu

3.1. Standarde aplicabile - Standardul pentru Sistem de Management de Mediu, de exemplu: SR EN ISO 14001

Standardul ISO 14001 are ca scop general declarat susținerea protecției mediului prevenirea poluării, în echilibru cu necesitățile socio-economice.

Ca scop specific, standardul își propune să ofere organizațiilor toate elementele necesare construirii efective a unui SMM, care să poată fi integrat în managementul global al organizației și care să permită atingerea obiectivelor referitoare la mediu și a celor economice stabilite.

Standardul stabilește cerințele referitoare la un SMM, care să permită unei organizații să-și formuleze politica și obiectivele de mediu ținând seama de cadrul legislativ și de aspectele de mediu ale activităților pe care le desfășoară.

Standardul ISO 14001 poate fi aplicat de orice organizație, indiferent de tip, marime și indiferent de tipurile de activități desfășurate, nu doar celor industriale.

Managementul de mediu, ca orice management, trece dincolo de litera strictă a legii și pune în aplicare spiritul ei, principiile protecției mediului.

Aceste principii vizează prevenirea impacturilor asupra mediului sau menținerea lor în limitele legale.

Managementul de mediu se bazează pe înțelegerea cerințelor din legile și reglementările aplicabile, precum și a celorlalte cerințe adoptate de organizație.

În perspectiva viitoarei integrări în Uniunea Europeană, se pune un accent tot mai mare pe implementarea directivelor europene referitoare la protecția mediului, directive transpuse în aq-uisul comunitar.

Implementarea unui SMM ajută organizația să se adapteze mai bine cerințelor Comunității Europene.

Pentru implementarea unui sistem de management de mediu într-o organizație, trebuie parcurse cinci etape:

1. Stabilirea politicii de mediu;
2. Planificarea activităților de mediu;
3. Implementare și funcționare;
4. Verificare și acțiune corectivă;
5. Analiza efectuată de conducere.

Etapa 1 : Stabilirea politicii de mediu

Politica de mediu este definită de conducerea organizației sub forma unei declarații care trebuie să reflecte faptul că principiile și intențiile organizației referitoare la performanța de mediu sunt identificate, documentate, implementate și comunicate.

Politica de mediu are două funcții majore:

- în interiorul organizației: să determine direcția de dezvoltare în domeniul protecției mediului;

- în afara organizatiei: sa arate clar partilor interesate atentia pe care organizatia o acorda aspectelor de protectia mediului.

Etapa 2 : Planificarea activitatilor de mediu

Planificarea este una dintre cele mai importante etape în procesul de construire si implementare a unui SMM. Pentru aceasta trebuiesc determinate:

- Aspectele de mediu;
- Prevederile legale si alte cerinte;
- Obiectivele generale si obiective specifice;
- Programele de management de mediu.

Etapa 3 : Implementare si functionare

Pentru implementarea efectiva a sistemului de management de mediu se recomanda ca organizatia sa-si dezvolte resursele si mecanismele de sustinere necesare îndeplinirii politicii de mediu, a obiectivelor si tintelor sale în acest domeniu.

Pentru implementarea SMM trebuiesc definite:

- Structura si responsabilitatea;
- Instruirea, constientizarea si competenta;
- Comunicarea;
- Documentatia sistemului de management de mediu;
- Controlul documentelor;
- Controlul operational;
- Pregatirea pentru situatii de urgenta si capacitate de raspuns.

Etapa 4 : Verificare si actiune corectiva

Aceasta etapa este un element cheie a sistemului de management de mediu, care survine dupa planificarea politicii de mediu si implementarea sa.

Scopul este de a asigura ca organizatia controleaza si corecteaza, atunci când este cazul, elementele-cheie ale sistemului de management de mediu.

Pentru aceasta se recomanda ca organizatia sa monitorizeze si sa evalueze performanta sa de mediu.

Masurarea, monitorizarea si evaluarea sunt activitati-cheie ale unui sistem de management de mediu. În lipsa acestora nu ar fi posibila stabilirea neconformitatilor si, prin urmare, nici precizarea actiunilor corective si/sau preventive necesare. De asemenea, auditul sistemului de management de mediu ar fi lipsit de elemente de baza în stabilirea concluziilor sale.

Aceasta etapa implica:

- Monitorizarea si masurarea;
- Neconformitate, actiune corectiva si actiune preventiva;
- Înregistrari;
- Auditul sistemului de management de mediu.

Etapa 5 : Analiza efectuata de conducere

Organizatia trebuie sa analizeze si sa îmbunatateasca continuu sistemul sau de management de mediu, având ca obiectiv îmbunatatirea performantei globale.

Aceasta ultima etapa este decisiva pentru asigurarea procesului de îmbunatatire continua, pentru atingerea performantei de mediu propuse.

Aceste analize se pot face împreuna cu analizele sistemului de management al calitatii efectuate de conducere.

Implementarea unui SMM conform ISO 14001 necesita implicarea întregului personal al organizatiei, oricare ar fi nivelul ierarhic si functiile implicate, si mai ales

angajarea unui proces dinamic și ciclic de îmbunătățire continuă și de autoevaluare a impacturilor de mediu.

3.2. Standarde pentru Sistem de Managementul Calității

Sistemul de management de mediu conform ISO 14001 este cel mai răspândit sistem de management de mediu din lume. De aceea el va fi prezentat mai detaliat în acest curs în comparație cu celelalte sisteme de management de mediu. Acest standard internațional stabilește cerințele pentru un sistem de management de mediu și a fost elaborat pentru a putea fi aplicat tuturor organizațiilor, de orice tip și mărime, și de a fi adaptat diverselor condiții geografice, culturale și sociale. Baza acestei abordări este reprezentată în figura 3.1

Bineînțeles că această reprezentare grafică poate îmbrăca forma unei spirale ascendente care începe tot cu planificarea și terminând cu îmbunătățirea continuă. Același concept al îmbunătățirii continue stă la baza alegerii sensului ascendent al spiralei adică al evoluției sistemului de management de mediu.

Succesul sistemului depinde de angajamentul asumat la toate nivelurile și funcțiile organizației, în special la nivelul cel mai ridicat al conducerii organizației. Un sistem de acest tip permite unei organizații să stabilească și să evalueze eficiența procedurilor pentru elaborarea politicii de mediu și a obiectivelor sale de mediu (obiectiv de mediu = țel general de mediu, rezultat din politica de mediu, pe care o organizație își propune să-l atingă și care este cuantificat acolo unde acest lucru este posibil), să obțină conformitatea cu acestea și să demonstreze această conformitate altora. Scopul general al prezentului standard internațional este de a susține protecția mediului și de a preveni poluarea, în echilibru cu necesitățile socio-economice. Acest standard conține doar acele cerințe ce pot fi auditate în mod obiectiv în scopul certificării / înregistrării și/sau autodeclarării. Pentru organizațiile care au nevoie de mai multe îndrumări privind problematica sistemului de management de mediu, se recomandă utilizarea standardului internațional ISO 14004 Sisteme de management de mediu. Ghid privind principiile, sistemele și tehnicile de aplicare.

Scopul

Standardul internațional stabilește cerințele referitoare la un sistem de management de mediu care permite unei organizații să-și formuleze politica și obiectivele de mediu ținând cont de prevederile legale și de informațiile referitoare la impacturile semnificative asupra mediului. Acest standard se aplică acelor aspecte de mediu (aspect de mediu = element al activității, produselor sau serviciilor unei organizații care poate interacționa cu mediul) pe care organizația le poate controla și asupra cărora se presupune că are o influență. Standardul nu stabilește criterii de performanță în domeniul mediului.

Scopul acestui standard este următorul:

- să implementeze, să mențină și să îmbunătățească un sistem de management de mediu;
- să se asigure de conformarea cu politica de mediu;
- să demonstreze și altora această conformitate;
- să urmărească certificarea / înregistrarea sistemului său de management de mediu de către un organism exterior organizației;
- să facă o autodeterminare și o autodeclarație de conformare cu standardul;

Cerințe generale

Standardul internațional conține cerințe referitoare la sistemul de management de mediu pe baza unui proces dinamic conform ciclului Planifică Derulează Controlează Acționează sau a roții lui Deming.

Sistemul trebuie să permită unei organizații să:

- elaboreze o politică de mediu care să-i corespundă,
- identifice aspectele de mediu rezultate din trecutul organizației, activitățile existente sau planificate, produsele sau serviciile sale în vederea determinării impactelor semnificative asupra mediului,
- identifice cerințele legislative și de reglementare relevante,
- identifice prioritățile și să fixeze obiective și ținte de mediu corespunzătoare,
- stabilească o structură și unul sau mai multe programe de management de mediu pentru implementarea politicii și realizarea obiectivelor și țăintelor,
- faciliteze activitățile de planificare, conducere, monitorizare, acțiune corectivă, auditare și analiza pentru a asigura atât respectarea politicii cât și menținerea corespunzătoare a sistemului de management de mediu,
- se poată adapta la condiții în schimbare.

Politica de mediu

Politica de mediu stabilește sensul general de orientare și fixează principiile de acțiune ale unei organizații. Ea definește scopul la nivelul responsabilității și performanței cerute de la organizație, în raport cu care vor fi judecate toate acțiunile ulterioare.

Politica de mediu este factorul de comandă / motorul implementării și îmbunătățirii sistemului de management de mediu, astfel încât poate să mențină și să îmbunătățească performanțele sale de mediu. De aceea, politica de mediu trebuie să reflecteze determinarea conducerii de vârf de a se conforma legilor în vigoare și de a realiza o îmbunătățire continuă. Politica constituie baza pe care organizația își stabilește obiectivele și țintele. Politica trebuie să fie suficient de clară pentru a putea fi înțeleasă de părțile interesate interne și externe și trebuie revizuită periodic pentru a putea reflecta condițiile și informațiile în schimbare. Domeniul său de aplicare trebuie identificat în mod clar.

Responsabilitatea pentru fixarea politicii revine, în mod normal, conducerii organizației. Conducerea organizației este răspunzătoare de implementarea politicii și de asigurarea elementelor pentru formularea și modificarea politicii.

Conducerea organizației ar trebui să definească și să documenteze politica de mediu în contextul politicii de mediu a vreunui organ corporativ mai larg din care face parte, cu aprobarea acestuia, în cazul în care acesta există.

Conducerea organizației poate consta într-o persoană sau un grup de persoane cu responsabilitate executivă pentru organizație.

Cerințele pe care trebuie să le îndeplinească politica de mediu conform ISO 14001 sunt următoarele:

- să corespundă naturii, volumului și impactului activităților, produselor și serviciilor;
- să cuprindă un angajament pentru o îmbunătățire continuă și pentru prevenirea poluării;
- să cuprindă angajamentul de conformare cu legislația și reglementările de mediu precum și cu alte cerințe la care subscrie organizația;
- să furnizeze un cadru de formulare și analiza obiectivelor și țăintelor de mediu;
- să fie documentată, implementată și menținută și să fie comunicată tuturor angajaților;
- să fie accesibilă publicului.

Acestea sunt condițiile minime pe care trebuie să le îndeplinească politica de mediu a unei organizații. Multe organizații găsesc însă insuficiente pentru paleta lor largă de activități pe care o desfășoară prevederile standardului relativ la politica de mediu. În funcție de organizație, politica de mediu mai poate fi completată și cu următoarele aspecte:

- minimizarea oricăror impacturi negative de mediu semnificative ale dezvoltărilor noi prin folosirea de proceduri de management integrat și prin planificare;

- elaborarea de proceduri și de indicatori de evaluare a performanței de mediu;
- conceperea produselor astfel încât să fie redus la minimum impactul lor asupra mediului în cursul producției, folosirii și îndepărtării lor;
- reducerea cantității deșeurilor și a consumului de resurse (materiale, combustibil, energie) și angajarea în recuperare și reciclare ca alternative ale depozitării, atunci când sunt fezabile;
- educarea și instruirea personalului;
- împărtășirea experienței de mediu;
- implicarea părților interesate și comunicarea cu acestea;
- efortul spre o dezvoltare durabilă;
- stimularea folosirii sistemului de management de mediu de către furnizori și beneficiari;
- luarea în calcul a : misiunii, viziunii, valorilor fundamentale și a convingerilor organizației; altor politici organizaționale de calitate, igienă și securitatea muncii; condițiilor locale și regionale specifice.

Pentru a facilita eficiența managementului de mediu, atribuțiile, responsabilitățile și autoritatea trebuie să fie definite, documentate și comunicate.

Conducerea organizației trebuie să furnizeze resursele necesare pentru implementarea și controlul sistemului de management de mediu. Aceste resurse cuprind resurse umane și calificări specializate, resurse tehnologice și financiare.

Conducerea organizației la cel mai înalt nivel trebuie să numească unul sau mai mulți reprezentanți care, în afara altor responsabilități, trebuie să aibă definite atribuțiile, responsabilitățile și autoritatea pentru:

- a) a asigura că cerințele referitoare la sistemul de management de mediu sunt stabilite, implementate și menținute;
- b) a raporta conducerii organizației la cel mai înalt nivel performanța sistemului de management de mediu pentru analizare și ca bază pentru îmbunătățirea acestui sistem.

Implementarea cu succes a unui sistem de management de mediu necesită angajamentul tuturor angajaților organizației. De aceea, responsabilitățile privind protecția mediului nu trebuie văzute ca restrânse la departamentul de mediu, ci pot de asemenea include alte compartimente din cadrul organizației cum ar fi managementul operațional și funcțiile personalului, altele decât cele de mediu.

Acest angajament trebuie să aibă loc începând cu cel mai înalt nivel al managementului. În concordantă, managementul de vârf trebuie să stabilească politica de mediu a organizației și să asigure implementarea sistemului de management de mediu. Ca parte a acestui angajament, managementul de vârf trebuie să desemneze un anume reprezentant al managementului care are responsabilitate și autoritate clar definite în implementarea sistemului de management de mediu. În cadrul organizațiilor mari sau complexe pot exista mai mulți reprezentanți. În întreprinderile mici sau mijlocii, aceste responsabilități pot fi îndeplinite de către o singură persoană. Reprezentantul trebuie să fie o persoană cu suficientă vechime în organizația respectivă adică o bună cunoscătoare a proceselor ei și să dispună de suficientă autoritate, competență, resurse și independență. Este de asemenea important ca responsabilitățile cheie ale sistemului de management de mediu să fie bine definite și comunicate personalului relevant. Directorii de uzine și șefii de secție trebuie să definească responsabilitățile personalului din subordine iar angajații de la toate nivelurile trebuie să răspundă în limitele atribuțiilor lor de performanțele obținute în implementarea sistemului de management de mediu.

În alocarea resurselor, organizațiile pot să elaboreze proceduri de punere în evidență a beneficiilor și a costurilor activităților, produselor și serviciilor, cum ar fi costul combaterii poluării și al eliminării deșeurilor. Baza de resurse și structura de organizare a sistemului de management de mediu pot impune unele limitări asupra implementării.

Pentru asigurarea unei elaborări și implementări eficiente a sistemului de management de mediu, este necesar să fie încredințate atribuții și împuterniciri corespunzătoare adică să existe un echilibru între sarcinile de serviciu și autoritate. Mai jos este indicată o posibilă abordare în elaborarea atribuțiilor de mediu. Aceste atribuții diferă însă de la o organizație la alta.

Instruire, conștientizare și competență

Organizația trebuie să identifice necesitățile de instruire. Întregul personal a cărui muncă poate avea un impact semnificativ asupra mediului trebuie instruit în mod corespunzător.

Trebuie să se stabilească și să se mențină proceduri pentru ca personalul sau membrii săi, de la toate nivelurile și toate funcțiile relevante, să fie conștientizat de:

- a) importanța conformității cu politica de mediu, cu procedurile și cerințele sistemului de management de mediu;
- b) impacturile semnificative asupra mediului, reale sau posibile, ale activităților lor și de efectele benefice aduse mediului prin îmbunătățirea performanței individuale;
- c) atribuțiile și responsabilitățile lor în realizarea conformității cu politica de mediu, cu procedurile și cerințele sistemului de management de mediu, inclusiv cu cerințele referitoare la pregătirea situațiilor de urgență și a capacității de răspuns;
- d) consecințele posibile ale abaterilor de la procedurile operaționale specificate.

Personalul ce îndeplinește sarcini care pot avea impacturi semnificative asupra mediului trebuie să aibă competența necesară, fie prin educație, fie prin instruire corespunzătoare și /sau prin experiență.

Conducerea de vârf are un rol cheie în conștientizarea și motivarea angajaților prin explicarea valorilor de mediu la care organizația subscrie și prin comunicarea angajamentului său pentru politica de mediu. Transformarea unui sistem de management de mediu dintr-un document pe hârtie într-un proces efectiv, depinde de angajamentul persoanelor individuale, în contextul valorilor comune de mediu.

Toți membrii organizației trebuie să înțeleagă și să fie încurajați să accepte importanța atingerii obiectivelor și țintelor de mediu pentru care sunt responsabili. Ei, la rândul lor, trebuie să încurajeze acolo unde este necesar, alți membri ai organizației, să răspundă în aceeași manieră.

Motivarea îmbunătățirii continue poate fi sporită atunci când angajații primesc recunoașterea atingerii obiectivelor și țintelor de mediu și sunt încurajați să facă sugestii care pot conduce la îmbunătățirea performanței de mediu.

Întregului personal din organizație trebuie să i se asigure o instruire corespunzătoare și relevantă pentru realizarea politicilor, obiectivelor și țintelor de mediu. Angajații trebuie să aibă o bază de cunoștințe corespunzătoare, care cuprinde instruirea cu privire la metodele și deprinderile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor într-un mod eficient și competent și la cunoașterea impactului negativ asupra mediului pe care îl pot avea activitățile lor dacă sunt realizate în mod incorect.

Întrucât nivelul și detaliile pregătirii variază în funcție de atribuții, este nevoie de o educare și instruire care să asigure cunoașterea la zi a cerințelor impuse de reglementări, a standardelor și a politicilor organizației.

Programele de instruire implică în mod obișnuit următoarele elemente:

- identificarea nevoilor de instruire a angajaților;
- elaborarea unui plan de instruire care să răspundă unor nevoi definite;
- verificarea și armonizarea programului de instruire cu cerințele organizatorice sau ale reglementărilor;

- instruirea de angajați grupați pe sarcini;
- întocmirea de documente ce atestă desfășurarea actului de instruire;
- evaluarea instruirii.

Pregătire pentru situații de urgență și răspuns

Organizația trebuie să stabilească și să mențină proceduri pentru a identifica posibilele accidente și situații de urgență și a răspunde unor astfel de situații și pentru a preveni și a reduce impactul asupra mediului care poate fi asociat acestora.

Organizația trebuie să analizeze și să revizuiască, acolo unde este necesar, procedurile de pregătire pentru situații de urgență și capacitate de răspuns, în special după producerea accidentelor sau apariția unor situații de urgență. De asemenea, organizația trebuie să testeze periodic astfel de proceduri, atunci când acest lucru este posibil.

Pentru a asigura un răspuns corespunzător la incidente neașteptate sau accidentale, trebuie elaborate planuri și proceduri de urgență. Posibilele accidente care pot apărea sunt:

- emisiile accidentale în atmosferă;
- evacuările accidentale în ape sau pe sol;
- efectele specifice asupra mediului și ecosistemelor ca urmare a degajărilor accidentale.

Procedurile trebuie să țină seama de incidentele care au loc sau ar putea avea loc ca urmare a:

- condițiilor de funcționare anormale;
- accidentelor și posibilelor situații de urgență.

Planurile de urgență vor diferi de la o organizație la alta în funcție de necesități și vor putea cuprinde:

- organizarea și responsabilitățile pentru urgențe;
- listă cu personalul cheie în caz de necesitate;
- detalii cu privire la serviciile de urgență (pompieri, decontaminări);
- comunicare internă și externă;
- acțiuni întreprinse în cadrul diferitelor tipuri de urgențe;
- informații referitoare la materialele periculoase, incluzând impactul potențial asupra mediului și măsurile adoptate în caz de împrăștiere accidentală;
- planuri de instruire și de evaluare a eficienței lor.

Conducerea organizației la cel mai înalt nivel trebuie să analizeze sistemul de management de mediu la intervale prestabilite, pentru a asigura că acesta este în permanență corespunzător, adecvat și eficient. Procesul analizei efectuată de conducere trebuie să asigure că informațiile necesare sunt colectate astfel încât să permită conducerii realizarea acestei evaluări. Această analiză trebuie să fie documentată.

Analiza efectuată de conducere trebuie să abordeze eventualele necesități de schimbare a politicii de mediu, a obiectivelor și a altor elemente ale sistemului de management de mediu, ca urmare a rezultatelor auditurilor sistemului, modificărilor circumstanțelor și în cadrul angajamentului de îmbunătățire continuă.

Pentru a avea o îmbunătățire continuă, adecvare și eficiență a sistemului de management de mediu, deci a performanței acestuia, conducerea organizației trebuie să revadă și evalueze sistemul la intervale definite. Scopul acestei revederi trebuie să fie vast, cuprinzător, chiar dacă nu toate elementele unui sistem de management de mediu vor fi revăzute odată iar procesul de revedere se face mai târziu.

3.3. Alte Standarde aplicabile

Sistem de Management al Sanatatii si Securitatii Ocupationale conform cu OHSAS 18001

Un Sistem de Management al Sanatatii si Securitatii Ocupationale (SMSSO) specifica procesele pentru continua imbunatatire a performantelor unitatilor in ceea ce priveste sanatatea si securitatea muncii, si in acelasi timp, conformitatea acestora cu legislatia in vigoare. Acest Sistem de Management al SSO poate fi perfect integrat in planul de afacere general specific organizatiei/companiei.

Standardul OHSAS 18001 recomanda / ofera directia clara catre un Sistem de Management al Sanatatii si Securitatii Ocupationale.

OHSAS 18001:2007 este un document pentru audit / certificare, nu o cerinta legala sau un ghid de implementare.

Trebuie remarcat faptul ca acest standard nu face specificari ale criteriilor de performanta, nici nu prevede specificatii detaliate pentru proiectarea unui Sistem de Management. In schimb, sistemul este orientat catre reducerea si prevenirea accidentelor de munca, precum si a accidentelor urmate de pierderi de vieti, pierderi de resurse si consum de timp.

OHSAS 18001 a fost dezvoltat pentru a fi compatibil cu standardele pentru Sisteme de Management de Calitate (ISO 9001) si Mediu (ISO 14001). Este ceea ce s-a urmarit, ca orice organizatie / companie care isi dezvolta propriul Sistem de Management conform unuia dintre standardele de mai sus, sa poata implementa foarte usor si prevederile celorlalte doua standarde intr-un sistem integrat.

Ca si standardele ISO pentru Calitate si Mediu, si standardul pentru Sanatate si Securitate Ocupationala se bazeaza, in functionarea sa, pe integrarea proceselor in bucla Plan-Do-Check-Act (Planifica-Deruleaza-Controleaza-Actioneaza), punand un accent deosebit pe imbunatatirea continua.

Beneficiile OHSAS 18001:

In mediul de lucru din zilele noastre, implementarea corecta si sistematica a OHSAS 18001:2007 este un fapt relevant pentru conformitatea sistemului de management respectiv cu prevederile standardului, in orice organizatie / companie, indiferent ca domeniul de actiune al acesteia este acela al serviciilor, al industriei extractive, constructiilor sau transporturilor. Implementarea OHSAS asigura:

Conformitatea sistemului cu politica declarata a managementului in domeniul Sanatatii si Securitatii muncii

Implementarea, mentinerea si continua imbunatatire a SMSSO

Reducerea incidentelor de munca si a bolilor profesionale

Reducerea costurilor asociate cu incidentele si bolile profesionale

Imbunatatirea performantelor companiei prin aplicarea in practica a politicilor si procedurilor SMSSO

Conformitatea cu prevederile legislatiei in vigoare

Reducerea riscurilor de anemzi, penalitati legale si procese in instanta

Imbunatatirea imaginii organizatiei / companiei prin demonstrarea existentei unui angajament al managementului de top pentru administrarea corecta si minimizarea riscurilor de incidente si boli profesionale

Elementele unui Sistem de Management pentru Sanatate si Securitate Ocupationala:

- politica si angajamentul Managementului in domeniul SSO
- identificarea, evaluarea si controlul riscurilor
- cerintele legislatiei in domeniul SSO
- obiectivele organizatiei/companiei in domeniul SSO si programele asociate
- organizarea proceselor si personalul

- instruirea-formare personalului (training), comunicare si consultanta
- controlul documentelor si controlul inregistrarilor
- pregatirea pentru situatii de urgenta
- masurare si monitorizare
- investigarea accidentelor si incidentelor, actiuni preventive si actiuni corective
- audituri interne
- analiza managementului
- instructiuni si proceduri specifice domeniului de activitate

IV. Modulul II: Raportarea activității de mediu

1. Rapoarte privind activitatea de responsabil de mediu

1.1. Rapoarte privind activitatea de responsabil de mediu conform obiectului de activitate al companiei / organizației

Documentatii tehnice: proceduri de operare, manuale de operare, fise tehnice, specificatii tehnice, proceduri de sistem, etc.

Cerintele legale de mediu: exigente legislative de mediu (ex.: cerinte legale nationale, internationale, regionale / departamentale, guvernamentale locale, acte normative de mediu, standarde de mediu, standarde ale sistemului de management de mediu, standarde de firma, acte de reglementare, etc.).

Date specifice de mediu: stadiul programelor de management de mediu, stadiul de realizare a planurilor de: instruire, audit, monitorizare (rezultatele din buletinele de determinare a indicatorilor fizico-chimice), rezultatele masurilor de actiuni corective, preventive, neconformitatilor identificate, etc.

Documentatia întocmita: rapoarte lunare de activitate, rapoarte anuale cu activitatea de mediu din cadrul organizatiei, liste de propuneri pentru imbunatatire continua, etc.

Cele mai bune tehnici disponibile: stadiul de dezvoltare cel mai avansat si eficient pentru protejarea mediului din sectorul industrial.

Obligatorie deocamdata doar pentru companiile cu impact semnificativ asupra mediului, raportarea de mediu inseamna de fapt asumarea responsabilitatii pentru activitatile desfasurate. In realitate, si conform principiilor precautiei si prevenirii din dreptul mediului, toate companiile au obligatia protejarii mediului, indiferent de dimensiunea economica sau a impactului asupra mediului.

Prin emiterea unui raport periodic, compania responsabila fata de mediu dobandeste aprecierea comunitatii pentru grija manifestata si un atu asupra fata de ceilalti concurenti de pe piata, dupa cum o demonstreaza studiile. Odata identificate potentialele probleme de mediu, pot fi luate masuri de remediere, iar ulterior compania poate implementa tehnologii curate si se poate monitoriza singura pentru a preveni situatii de risc pentru mediu si oameni.

Ce obligatii legale de raportare de mediu au companiile din Romania?

Generic, fiecare companie, indiferent de obiectul de activitate, are obligatia protejarii mediului si respectarii prevederilor referitoare la protectia mediului. In cazul in care activitatea companiei are un impact semnificativ asupra mediului, fiind supusa obtinerii unui act de reglementare in acest sens (i.e. acord, acord integrat, autorizatie sau autorizatie integrata de mediu), aceasta are si obligatia comunicarii catre autoritatea competenta a mai multor tipuri de informatii.

Una dintre obligatiile principale de informare ale companiilor ce desfasoara activitati cu impact asupra mediului este aceea de raportare si contribuire la fondul de mediu, potrivit prevederilor OUG nr. 196/2005 privind fondul de mediu („OUG 195/2005”). OUG nr.

195/2005 privind protectia mediului („OUG 195/2005”) stabileste o serie de obligatii specifice de informare catre autoritatea de mediu. Astfel, companiile care desfasoara activitati in domeniul nuclear sunt obligate sa raporteze prompt autoritatii competente cu privire la orice crestere semnificativa a contaminarii mediului si daca aceasta se datoreaza sau nu activitatii desfasurate. Companiile care gestioneaza substante periculoase sunt obligate sa tina o evidenta a acestora si sa furnize informatii la cererea autoritatii competente, nefurnizarea informatiilor solicitate reprezentand contraventie.

De asemenea, companiile au obligatia de a furniza autoritatii competente informatii privind evaluarile de mediu, evaluarile cu privire la impactul asupra mediului, bilanturile de mediu etc. Companiile care au obligatia de a realiza sisteme de automonitorizare, au de asemenea obligatia de a raporta la autoritatile teritoriale pentru protectia mediului rezultatele automonitorizarii. Companiile carora le-a fost impusa realizarea unor masuri de conformare prin emiterea autorizatiei de mediu au obligatia de a raporta stadiul de realizare a acestor masuri, in functie de planul sau programul impus. De asemenea, indiferent de natura activitatii, exista obligatia raportarii imediate a producerii unui incident cu consecinte asupra mediului.

O obligatie specifica de raportare este prevazuta pentru datele cu privire la ambalaje si la deseurile din ambalaje. Potrivit art. 10 (3) din OUG 196/2005, operatorii economici care introduc pe piata nationala bunuri ambalate, ambalaje de desfacere, uleiuri, anvelope noi si/sau uzate destinate reutilizarii, au obligatia de a declara lunar, pana la data de 25 a lunii urmatoare celei in care s-a desfasurat activitatea, cantitatile de ambalaje, de anvelope, respectiv de uleiuri introduse pe piata nationala si cantitatile de deseuri de ambalaje valorificate, de anvelope uzate gestionate, respective cantitatile de uleiuri uzate gestionate.

In ce consta raportarea de mediu si care este frecventa ei?

Obligatia de raportare de mediu are drept scop sa contribuie la monitorizarea de catre autoritatea de mediu a diferitelor aspecte de mediu si la identificarea potentialelor probleme de mediu, precum si asumarea unui comportament diligent fata de mediu.

In functie de tipul de raportare, trebuie urmate proceduri specifice. Informatiile solicitate de catre autoritatea competenta trebuie transmise in forma si la termenele prevazute in solicitare. De asemenea, raportarile periodice cu privire la realizarea masurilor dintr-un plan de conformare se face in functie de etapizarea din planul respectiv.

Raportarea unui accident de mediu sau a unui incident cu efecte de natura sa afecteze mediul trebuie facuta de indata ce acesta s-a produs, totodata cu masurile luate pentru neutralizarea sau limitarea efectelor.

Raportarea cu privire la gestionarea ambalajelor si a deseurilor din ambalaje se face potrivit prevederilor din Ordinul Ministerului Mediului si Gospodaririi Apelor nr. 927/2005 privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje si deseuri de ambalaje (“Ordinul 927/2005”).

Acesta prevede ca operatorii economici producatori si importatori de ambalaje sunt obligati sa raporteze datele cu privire la cantitatea de ambalaje introdusa pe piata romaneasca, datele privind cantitatile de ambalaje folosite la ambalarea ambalajelor comercializate sau distribuite gratuit, cat si datele cu privire la programul de informare a consumatorilor privind sistemele de valorificare a deseurilor de ambalaje.

Aceste date se transmit pe suport de hartie si in format electronic catre autoritatile teritoriale pentru protectia mediului de la sediul in a carui raza teritoriala este inregistrat sediul operatorului.

In cazul transferarii responsabilitatii pentru gestionarea ambalajelor, obligatia raportarii apartine agentului care a preluat responsabilitatea, acesta fiind obligat sa transmita o raportare catre autoritatea de mediu competent cel tarziu la data de 25 februarie a fiecarui an.

Operatorul care a transferat responsabilitatea are obligatia de a transmite numai datele de identificare ale operatorului autorizat catre care s-a realizat transferul, pana la cel tarziu data de 15 ianuarie a fiecarui an.

1.2. Evidența deșeurilor – raportări ale activității de mediu conform obiectului de activitate al companiei / întreprinderii

Producătorii de deșeuri, deținătorii de deșeuri, comercianții și brokerii, așa cum sunt definiți în anexa nr. 1, precum și operatorii economici care desfășoară activități de tratare a deșeurilor sunt obligați să asigure evidența gestiunii deșeurilor pentru fiecare tip de deșeu, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 856/2002*, cu completările ulterioare, și să o transmită anual agenției județene pentru protecția mediului.

*(1) Pentru evidenta gestiunii deșeurilor se stabileste, in baza prevederilor anexelor IA si IB la O.U.G. 78/2000 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea 426/2001, lista cuprinzând deșeurile, prevăzută în anexa 2.

(2) Lista cuprinzând deșeurile, prevăzută în anexa 2, include și deșeurile periculoase, stabilite în baza prevederilor art. 18¹ alin. (1) și ale anexelor IC, ID și IE la O.U.G. 78/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea 426/2001.

(3) Deșeurile periculoase prevăzute în anexa 2 sunt marcate cu un asterisc (*).

Tipurile de deșeuri prevăzute în anexa 2 sunt definite în mod individual printr-un cod complet format din 6 cifre.

Titlurile și subtitlurile categoriilor de deșeuri sunt definite printr-un cod format din două, respectiv din 4 cifre.

Pentru încadrarea în anexa 2 a unui deșeu în mod individual, agenții economici au obligatia codificării acestora cu 6 cifre, după următoarea procedura:

- a) se identifica activitatea generatoare de deșeuri din cap. 01-12 sau 17-20;
 - b) se identifica subcapitolul în care se încadrează deșeul;
 - c) se identifica, în cadrul subcapitolului, deșeul în mod individual, conform codului corespunzător, format din 6 cifre, excluzându-se codurile terminate cu 99;
 - d) dacă deșeul nu este identificat la cap. 01-12 sau 17-20, se examinează pentru identificarea deșeului cap. 13, 14 și 15;
 - e) dacă deșeul nu este identificat nici în cap. 13, 14 și 15, se examinează cap. 16;
 - f) dacă deșeul nu este identificat nici în cap. 16, atunci se examinează pentru identificare codurile cu terminatia 99 - alte deșeuri, corespunzătoare activității din care provine deșeul.
- Deșeurile rezultate din colectarea ambalajelor, inclusiv amestecurile de ambalaje din materiale diferite, se încadrează la codul 15 01, și nu la codul 20 01.
- Deșeurile clasificate ca periculoase deșeurile marcate cu asterisc (*) - prezintă una sau mai multe dintre proprietățile periculoase din anexa IE la O.U.G. 78/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea 426/2001.

Deseurile care au proprietatile prevazute la H3 H8, H10 si H11 din anexa IE la O.U.G. 78/2000, aprobata cu modificari si completari prin Legea 426/2001, sunt periculoase daca au una sau mai multe dintre urmatoarele caracteristici:

- a) temperatura de inflamabilitate ² 55¼ C;
- b) una sau mai multe substante clasificate ca foarte toxice, in concentratie totala ³ 0,1%;
- c) una sau mai multe substante clasificate ca toxice, in concentratie totala ³ 3%;
- d) una sau mai multe substante clasificate ca daunatoare, in concentratie totala ³ 25%;
- e) una sau mai multe substante corosive clasificate ca R35, in concentratie totala ³ 1%;
- f) una sau mai multe substante corosive clasificate ca R34, in concentratie totala ³ 5%;
- g) una sau mai multe substante iritante clasificate ca R41, in concentratie totala ³ 10%;
- h) una sau mai multe substante iritante clasificate ca R36, R37 si R38, in concentratie totala ³ 20%;
- i) o substanta cunoscuta ca fiind cancerigena din categoria 1 sau 2, in concentratie ³ 0,1%;
- j) o substanta cunoscuta ca fiind cancerigena din categoria 3, in concentratie ³ 1%;
- k) o substanta toxica pentru reproducere din categoria 1 sau 2, clasificata ca R60 si R61, in concentratie ³ 0,5%;
- l) o substanta toxica pentru reproducere din categoria 3, clasificata ca R62 si R63, in concentratie ³ 5%;
- m) o substanta mutagena din categoria 1 sau 2, clasificata ca R46, in concentratie ³ 0,1%;
- n) o substanta mutagena din categoria 3, clasificata ca R40, in concentratie ³ 1%.

Pentru proprietatile periculoase prevazute la alin. (2) se fac urmatoarele precizari:

- a) se utilizeaza pentru proprietatea periculoasa H10 denumirea toxic pentru reproducere, definita in O.U.G. 200/2000 privind clasificarea, etichetarea si ambalarea substantelor si preparatelor chimice periculoase, aprobata si modificata prin Legea 451/2001, pentru a se evidentia mai clar aceasta proprietate periculoasa;
- b) substantele sunt clasificate ca periculoase in conformitate cu prevederile H.G. 490/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. 200/2000 privind clasificarea, etichetarea si ambalarea substantelor si preparatelor chimice periculoase;
- c) metal greu inseamna orice compus al arsenului, cadmiului, cromului (VI), cuprului, plumbului, mercurului, nichelului, seleniului, staniului, stibiului, taliului si telurului, precum si acestea in forma metalica, in masura in care sunt clasificate ca substante periculoase.

EVIDENTA GESTIUNII DESEURILOR

LISTA cuprinzand deseurile, inclusiv deseurile periculoase

Deseurile periculoase sunt marcate cu un asterisc (*)

Ex. Categoriile de deseuri

- 01. Deseuri de la explorarea miniera si a carierelor si de la tratarea fizica si chimica a mineralelor
- 02. Deseuri din agricultura, horticultura, acvacultura, silvicultura, vanatoare si pescuit, de la prepararea si procesarea alimentelor
- 03. Deseuri de la prelucrarea lemnului si producerea placilor si mobilei, pastei de hartie, hartiei si cartonului
- 04. Deseuri din industriile pielariei, blanariei si textila
- 05. Deseuri de la rafinarea petrolului, purificarea gazelor naturale si tratarea pirolitica a carbunilor
- 06. Deseuri din procese chimice anorganice
- 07. Deseuri din procese chimice organice

1) Pentru scopul acestei liste de deseuri PCB se va defini conform H.G. 173/2000.

2) Componentele periculoase de la echipamentele electrice si electronice pot include acumulatorii si bateriile mentionate la 16 06 si marcate ca periculoase; comutatori cu mercur, sticle de la tuburile catodice si alte tipuri de sticle activate.

3) Pentru aceasta pozitie materialele tranzitionale sunt: scandiu, vanadiu, mangan, cobalt, cupru, ytriu, niobiu, hafniu, wolfram, titan, crom, fier, nichel, zinc, zirconiu, molibden si tantal. Aceste metale si compusii lor sunt periculosi daca sunt clasificati ca atare substante periculoase. Aceasta clasificare a substantelor periculoase poate determina in ce masura aceste metale tranzitionale si care dintre compusii lor reprezinta substante periculoase.

4) Procesele de stabilizare modifica pericolozitatea componentelor deseului si astfel transforma un deșeu periculos într-unul nepericulos. Procesele de solidificare schimba numai starea fizica a deseului (de exemplu, din lichid in solid) prin utilizarea de aditivi, fara a schimba proprietatile chimice ale deseului.

5) Un deșeu este considerat partial stabilizat daca dupa procesul de stabilizare, componentii periculosi care nu au fost transformati complet in unii nepericulosi pot fi eliberati in mediu pe termen scurt, mediu si lung.

6) Componentele periculoase de la echipamentele electrice si electronice pot include acumulatorii si bateriile mentionate la 16 06 si notate ca periculoase;

Producătorii și deținătorii de deșeuri persoane juridice, pe lângă evidența prevăzută de lege, trebuie să păstreze buletinele de analiză care caracterizează deșeurile periculoase generate din propria activitate și să le transmită, la cerere, autorităților competente pentru protecția mediului.

Agenția pentru protecția mediului păstrează pentru scopuri statistice, cel puțin 5 ani, aceste evidențe.

Persoanele juridice/Persoanele fizice autorizate, precum și producătorii de deșeuri periculoase, operatorii economici care sunt autorizați pentru colectarea și transportul deșeurilor periculoase sau care acționează în calitate de comercianți ori brokeri sunt obligați să țină o evidență cronologică a cantității, naturii, originii și, după caz, a destinației, a frecvenței, a mijlocului de transport, a metodei de tratare, precum și a operațiunilor și să o pună la dispoziția autorităților competente, la cererea acestora.

Operatorii economici sunt obligați să păstreze evidența gestiunii deșeurilor cel puțin 3 ani, cu excepția operatorilor economici care desfășoară activități de transport, care trebuie să păstreze evidența timp de cel puțin 12 luni.

La cererea autorităților competente sau a unui deținător anterior sunt furnizate documentele justificative conform cărora operațiunile de gestionare au fost efectuate.

Prin excepție, instituțiile care desfășoară activități care privesc apărarea țării și securitatea națională transmit evidența gestiunii deșeurilor anual, centralizat, la autoritatea publică centrală pentru protecția mediului.

ANPM centralizează informațiile, colectate de agențiile pentru protecția mediului.

✓ **Atribuții și răspunderi ale autorităților competente ale administrației publice centrale și locale**

Autoritatea competentă de decizie și control în domeniul gestionării deșeurilor este Ministerul Mediului și Pădurilor.

Alte autorități publice cu atribuții în domeniul gestionării deșeurilor sunt: Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Apărării Naționale, instituțiile de ordine publică și siguranță națională și autoritățile administrației publice locale.

Autoritățile administrației publice locale, inclusiv a municipiului București, au următoarele obligații:

A. la nivel de comune, orașe și municipii, inclusiv la nivelul municipiului București:

- a) asigură implementarea la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană;
- b) urmăresc și asigură îndeplinirea prevederilor din PRGD și PJGD;
- c) elaborează strategii și programe proprii pentru gestionarea deșeurilor;
- d) hotărăsc asocierea sau cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale, cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali pentru realizarea unor lucrări de interes public privind gestiunea deșeurilor, în condițiile prevăzute de lege;
- e) asigură și răspund pentru colectarea separată, transportul, neutralizarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor, inclusiv a deșeurilor menajere periculoase, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- f) asigură spațiile necesare pentru colectarea separată a deșeurilor, dotarea acestora cu containere specifice fiecărui tip de deșeu, precum și funcționalitatea acestora;
- g) asigură informarea prin mijloace adecvate a locuitorilor asupra sistemului de gestionare a deșeurilor din cadrul localităților;
- h) acționează pentru refacerea și protecția mediului;
- i) asigură și răspund pentru monitorizarea activităților legate de gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală

B. la nivel județean și la nivelul municipiului București:

- a) elaborează, adoptă și revizuiesc PJGD/PMGD și participă la elaborarea PRGD;
- b) coordonează activitatea consiliilor locale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean privind gestionarea deșeurilor;
- c) acordă consiliilor locale sprijin și asistență tehnică în implementarea PJGD și PRGD;
- d) hotărăsc asocierea sau cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale, cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali pentru realizarea unor lucrări de interes public privind gestiunea deșeurilor, în condițiile prevăzute de lege;
- e) analizează propunerile făcute de consiliile locale, în vederea elaborării de prognoze pentru refacerea și protecția mediului;
- f) urmăresc și asigură respectarea de către consiliile locale a prevederilor prezentei legi;
- g) asigură monitorizarea activităților legate de gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Autoritățile administrației publice locale a unităților administrativ-teritoriale și a municipiului București aprobă, prin hotărâri ale consiliului local/județean/general, măsurile necesare pentru interzicerea abandonării, aruncării sau gestionării necontrolate a deșeurilor.

Pentru deșeurile generate în gospodăriile populației, autoritățile administrației publice locale a unităților administrativ-teritoriale și a municipiului București și, după caz, Asociația de dezvoltare intercomunitară încheie contracte, parteneriate sau alte forme de colaborare cu persoanele juridice care preiau obligațiile producătorilor pentru fluxurile de deșeuri reglementate prin acte normative care transpun directive individuale în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite de acestea.

Controlul

Operatorii economici care efectuează operațiuni de tratare a deșeurilor, precum și cei care, cu titlu profesional, asigură colectarea sau transportul deșeurilor, comercianții, brokerii și producătorii de deșeuri periculoase fac obiectul unor controale periodice corespunzătoare efectuate de autoritățile competente.

Controalele privind colectarea, reciclarea, valorificarea, tratarea, eliminarea și transportul deșeurilor se efectuează de către reprezentanți ai Gărzii Naționale de Mediu și au în vedere, în mod deosebit, originea, natura, cantitatea și destinația acestora.

Autoritățile competente pot ține seama de înregistrările efectuate în baza Schemei comunitare de management de mediu și audit (EMAS), în special în ceea ce privește frecvența și intensitatea controalelor.

În unitățile din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională controlul pentru aplicarea prevederilor prezentei legi se realizează de către structurile interne de specialitate din cadrul acestora.

✓ **Semnificația unor termeni în sensul legii**

1. audit de deșuri - o evaluare sistematică, documentată, periodică și obiectivă a performanței sistemului de management și a proceselor de gestiune a deșeurilor cu scopul de a facilita controlul managementului deșeurilor și al valorificării deșeurilor generate, precum și de a evalua respectarea politicii de mediu, inclusiv realizarea obiectivelor, performanța întreprinderii referitoare la prevenirea și reducerea producerii de deșuri din propria activitate și performanța întreprinderii referitoare la reducerea nocivității deșeurilor;
2. autorități competente - autoritățile publice pentru protecția mediului, respectiv autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, agențiile pentru protecția mediului, Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării", precum și alte autorități care potrivit competențelor legale asigură reglementarea și controlul activităților în domeniul gestionării deșeurilor;
3. biodeșuri - deșuri biodegradabile provenite din grădini și parcuri, deșeurile alimentare sau cele provenite din bucătăriile gospodăriilor private, restaurantelor, firmelor de catering ori din magazine de vânzare cu amănuntul, compatibile cu deșeurile provenite din unitățile de prelucrare a produselor alimentare;
4. broker - orice întreprindere/operator economic care se ocupă de valorificarea sau eliminarea deșeurilor în numele altor persoane, inclusiv brokerii care nu intră fizic în posesia deșeurilor;
5. cele mai bune tehnici disponibile - cele mai bune tehnici disponibile potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2006, cu modificările și completările ulterioare;
6. colectare - strângerea deșeurilor, inclusiv sortarea și stocarea preliminară a deșeurilor în vederea transportării la o instalație de tratare;
7. colectare separată - colectarea în cadrul căreia un flux de deșuri este păstrat separat în funcție de tipul și natura deșeurilor, cu scopul de a facilita tratarea specifică a acestora;
8. comerciant - orice întreprindere/operator economic care acționează în nume propriu pentru cumpărarea și pentru vânzarea ulterioară a deșeurilor, inclusiv acei comercianți care nu intră fizic în posesia deșeurilor;
9. deșeu - orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce;
10. deținător de deșuri - producătorul deșeurilor sau persoana fizică ori juridică ce se află în posesia acestora;
11. deșuri periculoase - orice deșuri care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase prevăzute în anexa nr. 4 la lege;
12. eliminare - orice operațiune care nu este o operațiune de valorificare, chiar și în cazul în care una dintre consecințele secundare ale acesteia ar fi recuperarea de substanțe sau de energie.- Anexa nr. 2 la lege stabilește o listă a operațiunilor de eliminare, listă care nu este exhaustivă;

- 13.** evaluarea ciclului de viață - în legătură cu un produs, o evaluare a efectelor asupra mediului determinate de producția, distribuția, comercializarea și utilizarea produsului, inclusiv valorificarea și eliminarea acestuia, inclusiv utilizarea energiei și materiilor prime și producția de deșeuri din oricare dintre activitățile menționate;
- 14.** gestionarea deșeurilor - colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supervizarea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker;
- 15.** pregătirea pentru reutilizare - operațiunile de verificare, curățare sau valorificare prin reparare, prin care produsele ori componentele produselor care au devenit deșeuri sunt pregătite pentru a fi reutilizate fără nicio altă operațiune de pretratare;
- 16.** prevenire - măsurile luate înainte ca o substanță, un material sau un produs să devină deșeu, care reduc:
- a) cantitatea de deșeuri, inclusiv prin reutilizarea produselor sau prelungirea duratei de viață a acestora;
- b) impactul negativ al deșeurilor generate asupra mediului și sănătății populației; sau
- c) conținutul de substanțe nocive al materialelor și produselor;
- 17.** producător de deșeuri - orice persoană ale cărei activități generează deșeuri, producător de deșeuri sau orice persoană care efectuează operațiuni de pretratare, amestecare ori de alt tip, care duc la modificarea naturii sau a compoziției acestor deșeuri;
- 18.** reciclare - orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția inițială ori pentru alte scopuri. Aceasta include retratarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică și conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere;
- 19.** regenerarea uleiurilor uzate - orice proces de reciclare prin care uleiurile de bază pot fi produse prin rafinarea uleiurilor uzate, în special prin îndepărtarea contaminanților, a produselor de oxidare și a aditivilor conținuți de acestea;
- 20.** reutilizare - orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deșeuri sunt utilizate din nou în același scop pentru care au fost concepute;
- 21.** tratare - operațiunile de valorificare sau eliminare, inclusiv pregătirea prealabilă valorificării sau eliminării;
- 22.** trasabilitate - caracteristica unui sistem de a permite regăsirea istoricului, a utilizării sau a localizării unui deșeu prin identificări înregistrate;
- 23.** uleiuri uzate - toate uleiurile minerale sau lubrifiantii sintetici ori uleiurile industriale care au devenit improprii folosinței pentru care au fost destinate inițial, cum ar fi uleiurile utilizate de la motoarele cu combustie și de la sistemele de transmisie, uleiurile lubrifiante, uleiurile pentru turbine și cele pentru sistemele hidraulice;
- 24.** valorificare - orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop sau faptul că deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv în întreprinderi ori în economie în general.

- Anexa nr. 3 la lege stabilește o listă a operațiunilor de valorificare, listă care nu este exhaustivă.

ANEXA Nr. 2(I211/2011): Operațiunile de eliminare

D 1 - depozitarea în sau pe sol, de exemplu, depozite de deșeuri și altele asemenea;

D 2 - tratarea solului, de exemplu, biodegradarea deșeurilor lichide sau a nămolurilor în sol și altele asemenea;

- D 3 - injectarea în adâncime, de exemplu, injectarea deșeurilor care pot fi pompate în puțuri, saline sau depozite geologice naturale și altele asemenea;
- D 4 - acumulare la suprafață, de exemplu, depunerea de deșeuri lichide sau a nămolurilor în bazine, iazuri sau lagune și altele asemenea;
- D 5 - depozite special construite, de exemplu, depunerea în compartimente separate etanșe, care sunt acoperite și izolate unele față de celelalte și față de mediul înconjurător și altele asemenea;
- D 6 - evacuarea într-o masă de apă, cu excepția mărilor/oceanelor;
- D 7 - evacuarea în mări/oceane, inclusiv eliminarea în subsolul marin;
- D 8 - tratarea biologică neprevăzută în altă parte în prezenta anexă, care generează compuși sau mixturi finale eliminate prin intermediul uneia dintre operațiunile numerotate de la D 1 la D 12;
- D 9 - tratarea fizico-chimică neprevăzută în altă parte în prezenta anexă, care generează compuși sau mixturi finale eliminate prin intermediul uneia dintre operațiunile numerotate de la D 1 la D 12, de exemplu, evaporare, uscare, calcinare și altele asemenea;
- D 10 - incinerarea pe sol;
- D 11 - incinerarea pe mare. Această operațiune este interzisă de legislația Uniunii Europene și de convenții internaționale;
- D 12 - stocarea permanentă, de exemplu, plasarea de recipiente într-o mină și altele asemenea;
- D 13 - amestecarea anterioară oricărei operațiuni numerotate de la D 1 la D 12. În cazul în care nu există niciun alt cod D corespunzător, aceasta include operațiunile preliminare înainte de eliminare, inclusiv preprocesarea, cum ar fi, printre altele, sortarea, sfărâmarea, compactarea, granularea, uscarea, mărunțirea uscată, condiționarea sau separarea înainte de supunerea la oricare dintre operațiunile numerotate de la D 1 la D 12;
- D 14 - reambalarea anterioară oricărei operațiuni numerotate de la D 1 la D 13;
- D 15 - stocarea înaintea oricărei operațiuni numerotate de la D 1 la D 14, excluzând stocarea temporară, înaintea colectării, în zona de generare a deșeurilor. Stocare temporară înseamnă stocare preliminară potrivit prevederilor pct. 6 din anexa nr. 1 la lege.

ANEXA Nr. 3: Operațiuni de valorificare

- R 1 - întrebuințarea în principal drept combustibil sau ca altă sursă de energie*);
- R 2 - valorificarea/regenerarea solvenților;
- R 3 - reciclarea/valorificarea substanțelor organice care nu sunt utilizate ca solvenți (inclusiv compostarea și alte procese de transformare biologică). Aceasta include și gazeificarea și piroliza care folosesc componentele ca produse chimice;
- R 4 - reciclarea/valorificarea metalelor și compușilor metalici;
- R 5 - reciclarea/valorificarea altor materiale anorganice. Aceasta include și tehnologiile de curățire a solului care au ca rezultat operațiuni de valorificare a solului și de reciclare a materialelor de construcție anorganice;
- R 6 - regenerarea acizilor sau a bazelor;
- R 7 - valorificarea componentelor utilizați pentru reducerea poluării;
- R 8 - valorificarea componentelor catalizatorilor;
- R 9 - rerafinarea petrolului sau alte reutilizări ale petrolului;
- R 10 - tratarea terenurilor având drept rezultat beneficii pentru agricultură sau pentru îmbunătățirea ecologică;
- R 11 - utilizarea deșeurilor obținute din oricare dintre operațiunile numerotate de la R 1 la R 10;
- R 12 - schimbul de deșeuri în vederea expunerii la oricare dintre operațiunile numerotate de la R 1 la R 11. În cazul în care nu există niciun alt cod R corespunzător, aceasta include operațiunile preliminare înainte de valorificare, inclusiv preprocesarea, cum ar fi, printre altele, demontarea, sortarea, sfărâmarea, compactarea, granularea, mărunțirea uscată,

con condiționarea, reambalarea, separarea și amestecarea înainte de supunerea la oricare dintre operațiunile numerotate de la R 1 la R 11;

R 13 - stocarea deșeurilor înainte oricărei operațiuni numerotate de la R 1 la R 12 (excluzând stocarea temporară înainte colectării, la situl unde a fost generat deșeurul). Stocare temporară înseamnă stocare preliminară, potrivit prevederilor pct. 6 din anexa nr. 1 la lege.

*) Aceasta include instalații de incinerare destinate în principal tratării deșeurilor municipale solide, numai în cazul în care randamentul lor energetic este egal sau mai mare decât:

- 0,60 pentru instalațiile care funcționează și sunt autorizate în conformitate cu legislația comunitară aplicabilă înainte de 1 ianuarie 2009;

- 0,65 pentru instalațiile autorizate după 31 decembrie 2008, folosindu-se următoarea formulă:
Eficiența energetică = $[E_p - (E_f + E_i)] / [0,97 * (E_w + E_f)]$,

unde

- E_p reprezintă producția anuală de energie sub formă de căldură sau electricitate. Aceasta este calculată înmulțind energia produsă sub formă de electricitate cu 2,6 și energia produsă sub formă de căldură pentru utilizare comercială (GJ/an) cu 1,1;

- E_f reprezintă consumul anual de energie al sistemului, provenită din combustibili, care contribuie la producția de aburi (GJ/an);

- E_w reprezintă energia anuală conținută de deșeurile tratate, calculată pe baza valorii calorice nete inferioare a deșeurilor (GJ/an);

- E_i reprezintă energia anuală importată, exclusiv E_w și E_f (GJ/an);

- 0,97 este un coeficient care reprezintă pierderile de energie datorate reziduurilor generate în urma incinerării și radierii.

Această formulă se aplică în conformitate cu documentul de referință privind cele mai bune tehnici existente pentru incinerarea deșeurilor.

ANEXA Nr. 4: Proprietăți ale deșeurilor care fac ca acestea să fie periculoase

H 1 - "Explozive": substanțe și preparate care pot exploda sub efectul unei scântei sau care sunt mai sensibile la șocuri ori frecare decât dinitrobenzenul;

H 2 - "Oxidante": substanțe și preparate care produc reacții puternic exoterme în contact cu alte substanțe, mai ales cu substanțe inflamabile;

H 3-A- "Foarte inflamabile":

a) substanțe și preparate lichide care au punctul de aprindere sub 21 °C (inclusiv lichide extrem de inflamabile); sau

b) substanțe și preparate care se pot încălzi până la aprindere în contact cu aerul la temperatura ambiantă, fără aport de energie; sau

c) substanțe și preparate în stare solidă care se pot aprinde cu ușurință după un contact scurt cu o sursă de aprindere și care continuă să ardă ori să se consume și după îndepărtarea sursei de aprindere; sau

d) substanțe și preparate gazoase care se inflamează în aer la presiune normală; sau

e) substanțe și preparate care, în contact cu apa sau cu aerul umed, produc gaze foarte inflamabile în cantități periculoase.

H 3-B - "Inflamabile": substanțe și preparate lichide care au punctul de aprindere egal sau mai mare de 21 °C și mai mic sau egal cu 55°C;

H 4 - "Iritante": substanțele și preparatele necorozive care, prin contact imediat, prelungit sau repetat cu pielea ori cu mucoasa, pot provoca inflamații;

H 5 - "Nocive": substanțe și preparate care, în cazul în care sunt inhalate sau ingerate ori pătrund prin piele, pot constitui riscuri limitate pentru sănătate;

H 6 - "Toxice": substanțe și preparate (inclusiv substanțe și preparate foarte toxice) care, în cazul în care sunt inhalate sau ingerate ori pătrund prin piele, pot produce vătămări serioase, acute sau cronice pentru sănătate și pot fi chiar letale;

H 7 - "Cancerigene": substanțe și preparate care, în cazul în care sunt inhalate sau ingerate ori pătrund prin piele, pot induce cancer sau creșterea incidenței lui;

H 8 - "Corozive": substanțe și preparate care pot distruge țesuturile vii la contactul cu acestea;

H 9 - "Infecțioase": substanțe și preparate cu conținut de microorganisme viabile sau toxine ale acestora care sunt cunoscute ca producând boli la om ori la alte organisme vii;

H 10 - "Toxice pentru reproducere": substanțe și preparate care, în cazul în care sunt inhalate sau ingerate ori pătrund prin piele, pot induce malformații congenitale neereditare sau creșterea incidenței acestora;

H 11 - "Mutagene": substanțe și preparate care, în cazul în care sunt inhalate sau ingerate ori pătrund prin piele, pot produce defecte genetice ereditare sau creșterea incidenței acestora;

H 12 - deșeuri care emit gaze toxice sau foarte toxice în contact cu apa, aerul ori un acid;

H 13 - "Sensibilizante": substanțe și preparate care, în cazul în care sunt inhalate sau pătrund prin piele, pot cauza o reacție de hipersensibilizare, astfel încât expunerea ulterioară la substanța sau preparatul respectiv poate produce efecte nefaste caracteristice;

H 14 - "Ecotoxice": deșeuri care prezintă sau pot prezenta riscuri imediate ori întârziate pentru unul sau mai multe sectoare ale mediului înconjurător;

H 15 - deșeuri capabile prin orice mijloace, după eliminare, să producă altă substanță, de exemplu, levigat, care posedă oricare din caracteristicile prezentate mai sus.

1. Atribuirea caracteristicilor de pericol "toxic" (și "foarte toxic"), "nociv", "coroziv", "iritant", "cancerigen", "toxic pentru reproducere", "mutagen" și "ecotoxic" se bazează pe criteriile formulate în anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1.408/2008 privind clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase.

Atunci când este cazul, se aplică valorile-limită enumerate în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 937/2010 privind clasificarea, ambalarea și etichetarea la introducerea pe piață a preparatelor periculoase.

Metodele care trebuie utilizate sunt descrise în anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.408/2008.

ANEXA Nr. 5: Măsuri de prevenire a generării deșeurilor prevăzute la art. 42 din lege

A) Măsuri care pot afecta condițiile de bază referitoare la generarea de deșeuri

1. Folosirea măsurilor de planificare sau a altor instrumente economice care promovează utilizarea eficientă a resurselor
2. Promovarea cercetării și a dezvoltării în vederea realizării de produse și tehnologii mai curate și mai economice și distribuirea și utilizarea rezultatelor cercetării și dezvoltării
3. Dezvoltarea unor indicatori eficienți și semnificativi ai presiunilor de mediu asociate generării de deșeuri, cu scopul de a contribui la prevenirea generării de deșeuri la toate nivelurile, de la compararea produselor la nivel comunitar, prin acțiuni ale autorităților locale, până la nivel național

B) Măsuri care pot afecta faza de proiectare, producție și distribuție

1. Promovarea ecodesign-ului (integrarea sistematică a aspectelor de mediu în proiectarea produselor în scopul îmbunătățirii performanței de mediu a acestora pe toată durata ciclului lor de viață)
2. Furnizarea de informații privind tehnicile de prevenire a generării deșeurilor pentru a facilita punerea în aplicare a celor mai bune tehnici disponibile în funcție de industrie
3. Organizarea de cursuri de formare pentru autoritățile competente pentru includerea cerințelor privind prevenirea generării de deșeuri în autorizațiile eliberate în temeiul prezentei legi și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 152/2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2006, cu modificările și completările ulterioare

4. Includerea de măsuri de prevenire a generării de deșeuri la instalațiile care nu intră sub incidența Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 152/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2006, cu modificările și completările ulterioare
Unde este cazul, astfel de măsuri pot include evaluări sau planuri de prevenire a generării de deșeuri.

5. Organizarea de campanii de sensibilizare sau acordarea de ajutoare financiare în luarea deciziilor ori alte tipuri de sprijin pentru întreprinderi. Aceste măsuri pot fi deosebit de eficiente în măsura în care sunt concepute și adaptate pentru întreprinderile mici și mijlocii și sunt aplicate în rețele de întreprinderi bine stabilite.

6. Utilizarea acordurilor voluntare, a grupurilor de consumatori/producători sau a negocierilor sectoriale pentru a încuraja întreprinderile ori operatorii din sectoarele de activitate interesate să își stabilească propriile planuri sau obiective privind prevenirea generării deșeurilor ori să corecteze produsele sau ambalajele care generează prea multe deșeuri

7. Promovarea unor sisteme certificate de gestionare a mediului, inclusiv EMAS și ISO 14001 C.) Măsuri care pot afecta faza de consum și de utilizare

1. Instrumente economice, cum ar fi stimulente pentru achiziții curate sau instituirea unei plăți obligatorii de către consumatori pentru un anumit articol ori un ambalaj care ar fi în mod normal furnizat gratuit

2. Organizarea unor campanii de sensibilizare și de informare direcționate către publicul larg sau către o categorie specifică de consumatori

3. Promovarea de ecoetichete recunoscute și de încredere

4. Acorduri cu industria, cum ar fi, de exemplu, utilizarea unor grupuri de produse, ca acelea care sunt incluse în cadrul politicilor integrate ale produselor, sau acorduri cu vânzătorii cu amănuntul privind furnizarea de informații referitoare la prevenirea generării deșeurilor și la produsele cu impact redus asupra mediului

5. În contextul contractelor de achiziții publice și private, includerea unor criterii de protecție a mediului și de prevenire a generării deșeurilor în cererile de ofertă și în contracte, conform Manualului privind contractele de achiziții publice de mediu, publicat de Comisie la 29 octombrie 2004

6. Încurajarea reutilizării și/sau a reparării produselor defecte sau a componentelor acestora, în special prin recurgerea la măsuri educative, economice, logistice sau a altor măsuri, cum ar fi sprijinirea ori înființarea unor centre și rețele acreditate de reparare și de reutilizare, în special în regiunile cu o densitate ridicată a populației.

2. Rapoarte privind Sistemul de Management de Mediu

2.1. Raportul de audit

Auditarea sistemului de management de mediu

Prin auditare "se ia pulsul" unui sistem de management de mediu determinându-se viabilitatea sistemului implementat și se pot depista timpuriu eventualele neconcordanțe ce se pot croniciza odată cu trecerea timpului. Se pot astfel economisi timp și bani prețioși prin aceste depistări timpurii.

Rezultatele auditurilor sunt o urmare a comparării dintre situația existentă pe teren și cea teoretică prezentată de standard. Discutarea lor cu conducătorul locului de muncă este necesară deoarece:

auditorul intern sau consultantul extern nu cunosc toate particularitățile locului de muncă, asta mai ales când se vor decide de comun acord măsurile ce se vor implementa în urma auditului;

discuție interactivă a acestor probleme conduce la rezolvarea lor mai ușoară;

discuție într-un cerc restrâns este mai fructuoasă decât una într-un cerc mai mare.

BIBLIOGRAFIE:

- Legea 211 din 2011 privind regimul deșeurilor;
 - HG 856 din 2002 reglementează evidența deșeurilor, inclusiv a celor periculoase și prezintă lista deșeurilor;
 - HG 349 din 2005 privind depozitarea deșeurilor;
 - HG 621 din 2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
 - OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului
 - HG 1872 din 2006 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
 - HG 247 din 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
 - Ordin 2742/3190/2005 din 2011 pentru aprobarea Procedurii, criteriilor de autorizare, reautorizare, revizuire, avizare anuală, emitere și anulare a licenței de operare, a procentajului minim de valorificare a deșeurilor de ambalaje preluate de la populație, a operatorilor economici în vederea preluării obligațiilor privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare și reciclare a deșeurilor de ambalaje, precum și pentru aprobarea componentei și atribuțiilor comisiei de autorizare;
 - HG 235 din 2007 privind gestionarea uleiurilor uzate;
 - HG 1037 din 2010 privind deșeurile din echipamente electrice și electronice;
 - HG 1132 din 2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori;
 - Legea 249 din 2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje
- HG 1079 din 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.132/2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori.
1. Darabont, Al., Pece, Șt., Dăscălescu, A., Managementul securității și sănătății în muncă (vol. I și II), Editura AGIR, București, 2002.
 2. Darabont, D., Auditarea de securitate și sănătate în muncă, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2004.
 3. Nisipeanu, S., Ștepa, R., Implementarea sistemului de management al securității și sănătății în muncă, Editura Fundației Culturale Libra, București, 2003.
 4. Nisipeanu, S., Sisteme de management și securitate în muncă. Perspective europene și abordare națională, Revista Calitatea - acces la succes, nr. 7-8/2005, pag. 50 - 52.
 5. Teodoru, T., Auditul sistemelor de management, Editura Conteca 94, București, 2005.
 6. * * *, Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646/26.07.2006.
 7. * * *, H.G. nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882/30.10.2006.
 8. * * *, Guidelines on occupational safety and health management systems (ILO-OSH: 2001), International Labour Organization, Geneva, 2001.
 9. * * *, OHSAS 18001: 2004 - Sisteme de management al sănătății și securității ocupaționale. Specificație, Asociația de Standardizare din România (ASRO), București, 2004.
 - * * *, OHSAS 18002: 2004 - Sisteme de management al sănătății și securității ocupaționale. Linii directoare pentru implementarea OHSAS 18001, Asociația de Standardizare din România (ASRO), București, 2004.